debreceni
független Ujság
politikai napilap

VASÁRNAP, 1937 JULIUS 25. XXXIII. ÉVFOLYAM 166. SZÁM. 20 fillér

Budapesten a gyorsvonat előtt gyilkoltak meg egy ügyvédet, aki esküvőjére akart jönni Debrecenbe

A dúsgazdag nagykállói menyasszony idegösszeomlást kapott a rettentő tragédia hirére — A merénylő tönkrement, bomlott agyú ember, aki az ügyvédet okolta anyagi romlásáért — Debrecenben már elő volt készítve a vasárnapi esküvői szertartás és meg volt rendelve az esküvői ebéd — Az esküvői gratulálók társaságában kapta a menyasszony a tragikus hir táviratát — A merénylőt meg akarta lincselni a tömeg

Megrendítő bűntény hozta lázba szombaton délután Budapestet. — Egy fiatal ügyvéd Debrecenbe akart utazni itt tartandó esküvőjére és mikor kiszállott a taxiból, egy férfivel találta magát szemben, aki néhány szót mormogott, majd revolvert rántott elő és többször az ügyvédre lőtt. A szerencsétlen ügyvéd pár perc mulva meghalt, a merénylőt pedig elfogták. A szörnyű tragédia részletei a következők:

Dr. Abonyi Dezső kispesti ügyvédnek az Üllői út 137. szám alatt van a lakása és jóforgalmu irodája. Abonyi Dezső dr. sárospataki származású, már

régebb idő óta együtt járt Stern Ignác dúsgazdag nagykállói fakereskedő Magda nevű leányával.

Az esküvőt július 25-ére, tehát mára,

vasárnapra tűzték ki, még pedig Debrecenben, ahol mindkét családnak több rokona lakik.

A fiatal ügyvéd szombaton délután akart elutazni Budapestről Debrecen felé és taxin ment ki a keleti pályaudvarra. A pályaudvar előtt, amint kiszállott a taxiból, hirtelen egy korosabb férfi toppant eléje, néhány szót mondott a meglepett ügyvédnek, majd hirtelen

revolvert rántott elő és mielőtt még az ügyvéd egy lépést is tehetett volna, közvetlen közelről többször rálőtt.

A gyorsvonat indulása előtti óriási forgalomban nagy riadalmat okoztak a revolverlövések és mindenki a zaj irányába futott össze.

Az ügyvéd előbb szótlanul állt a helyén, majd vánszorgó léptekkel megindult az egyik közeli üzlet felé, de alig lépett be az ajtón, ereje elhagyta és összerogyott.

Az üzlet alkalmazottai siettek segítségére, de már késő volt, mert Abonyi Dezső dr.

néhány pillanattal később meghalt.

Ezalatt az utcán a tömeg a merénylőre vetette magát és ha idejében nem érkeznek meg a rendőrök,

a gaztett elkövetőjét ott a helyszinen agyonverik.

A rendőrök azonban kiszabadították a feldühödött tömeg gyürüjéből és bevitték a legközelebbi őrszobára, ahol nyomban kihallgatták. Ugyanesak az őrszobára vitték a borzalmas tragédia szemtanuit, akik a merénylővel egyezően mondták el a merénylet részleteit.

A merénylőt Tarr Lajosnak hívják.

Rosszul öltözött, 60 éves iparosember, aki életének nagyobbik részét Amerikában töltötte. Az Ujvilágban jól ment a sora. Állandóan küldözgetett haza pénzt rokonainak és anyósának, özvegy Csaplárnénak. Pár évvel ezelőtt Tarr Lajos hazajött Amerikából s egész megtakarított pénzét, 60.000 pengőt magával hozta. Itthon különböző vállalkozásba kezdett, de az amerikai üzleti szellemhez szokott embernek

semmi sem sikerült és életének egész eredménye, minden pénze elúszott különböző üzleteken.

Mikor tönkrement, anyósától kért apróbb kölcsönöket de ezekkel sem tudott talpraállni és egyre súlyosbodtak anyagi gondjai. Anyósának ügyvédje volt a tragikus sorsu Abonyi Dezső dr., akit

egy szerződési ügyből kifolyólag Tarr Lajos azzal vádolt meg, hogy őt becsapta és vagyonából kiforgatta.

Többször járt fel az ügyvédi irodájába és szép szóval, majd fenyegetéssel kérte az ügyvédet, hogy

fizessen neki kártérítést.

Abbonyi Dezső dr. korrektségének tudatában természetesen nem volt hajlandó és nem is tudott segíteni Tarr Lajoson, aki minden baját önmagának köszönhette.

A tönkrement amerikás azonban makacsul megmaradt rögeszméje mellett és végső elkeseredésében amerikai stílusu bosszúra határozta el magát. Tudta, hogy Abonyi Dezső dr. vőlegény és vasárnap lesz az esküvője. Megtudakolta, hogy mikor akar elutazni az ügyvéd és már a déli órákban izgatottan várta a keleti pályaudvar előtt az ügyvédet, akit annyira váratlanul ért Tarr Lajos támadása, hogy még meg sem kísérelte a védekezést.

Szinte tehetetlenül és megkövülten nézett szembe a halállal,

amikor merénylője előkapta a revolverét és többször rásütötte.

Tarr Lajost kihallgatása után azonnal letartóztatták és bevitték a főkapitányságra, ahol később ismét ki fogják hallgatni. A szerencsétlen ügyvéd holttestét a boncteni intézetbe szállitották, ahol boncolás útján fogják megállapitani, hogy a merénylő golyói közül hány talált és milyen sérüléseket okozott.

A rettenetes sorstragédia hire szombaton délután már Debrecenbe is eljutott, ahol

az egyik vendéglőben már meg volt rendelve a lakodalmi ebéd

és elő volt készítve az egyházi szertartás is. A tragédiáról

telefonon értesitették a szerencsétlen ügyvéd sárospataki hozzátartozóit, a közismert Knöpfler-családot és Nagykállóban lakó menyasszonyát, Stern Magdát.

Szombaton este telefonon felhivtuk a megrendítő hirtől lesujtott Stern-családot Nagykállóban. A család tagjai még mindig a tragédia hatása alatt álltak, szó sem jött az ajkukra és az egyik szomszédtól próbáltunk közelebbi felvilágositást kapni dr. Abonyi Dezsőről és mára kitüzött esküvőjéről. A fentebb elmondottakon kivül azonban újabb adatokat nem tudott ő sem mondani. A fiatalok között már régebb idő óta kifejlődött vonzalom és

a legnagyobb boldogsággal várták az esküvőt,

amit hosszabb napszút követett volna. Minden elő volt készítve, a család nagykállói tagjai

a menyasszonnyal együtt vasárnap délelőtt jöttek volna be autókon Debrecenbe.

A menyasszonyos háznál szombat délután az úgynevezett

szerencsekivánó látogatások folytak, amikor villámcsapásként érkezett meg a rettenetes tragédia hire.

Leirhatatlan jelenetek következtek, a menyasszonnyal együtt többen elájultak és még orvosi beavatkozásra is szükség volt.

Azóta is

idegösszeomlással ápolják a szerencsétlen menyasszonyt,

akinek szíveválasztottját egy napal az esküvő előtt gyilkolta meg egy egzaltált és reménytvesztett ember revolvergolyója.

Tévedések a tüzifarendeletben

Budapest, július 24. A tüzifaárak maximálására vonatkozó rendelet alapján némileg megindult a tüzifaüzlet, de a rendelet megjelenését követő első napok lezajlása után számos hibát fedeztek fel az érdekeltek. Igy mindenekelőtt nagy meglepetés, hogy a cserfa árának megállapitásánál a tuskófa Budapesten vagononként 22 pengővel drágább, mint a másodosztályu hasábfa. Már pedig a másodosztályu hasábfát úgy szokták előállitani, hogy a tuskót felaprítják. Természetesen a hasábfa jóval alkalmasabb a tüzelésre, emiatt drágábbnak is kellene lennie a tuskófánál. Viszont a maximálórendelet a tuskófa árat szabja magasabbra.

Kellemetlen meglepetés a Romániából behozott tüzifa ára is. A román tüzifát az importőrök vagononkint 121 pengővel kinálják, ez-

zel szemben a belföldi bükk hasábfa maximális ára 360 pengő. Az importőnök a román fáért »ab uszály« Budapesten 371 pengőt kérnek, ehhez az alapárhoz külön egy százalékot számítanak, továbbá kirakási költséget, karóilletéket, úgy hogy végeredményben 421 pengőbe kerül a román tűzifa telepre szállítva. Viszont a kormányrendelet csak 360 pengős árat ismer el. A fogyasztók teljesen tanácstalanul állnak, természetesen nem ismerik el a 421 pengős ár jogosságát, hiszen senki sem tudja megkülönböztetni, hogy a telepen eladott fa magyar vagy román származású-e?

PUSZTULÁS FENYEGETI ROMÁNIA KUKORICATERMÉSÉT

Bukarest, július 24. A hosszú idő óta tartó szárazság miatt a kukoricatermés kilátásai egész Romániában nagyon kedvezőtlenek. A kormány tegnap rendeletet adott ki, amelyben azonnali hatállyal megtiltja a kukorica kivitelét. Ha a szárazság még néhány napig eltart, akkor a mezőgazdasági szakkörök véleménye szerint Románia kukoricatermése az idén katasztrófális lesz.

ÓRIÁSI ROBBANÁS JUGOSZLÁVIÁBAN

Belgrád, július 24. Hatalmas robbanás történt az éjszaka a Kragujevás mellett fekvő Stragari községben. Felrobbant a katonai lőportár és vele együtt elpusztult az egész község is. A halottak száma állítólag igen nagy.

Kragujevácból autókon azonnal csapatok mentek a szerencsétlenség színhelyére, a lőporraktár romjai között még most is folynak a mentési munkálatok.

Éjfél előtt pár perccel következett be a robbanás.

ÖNGYILKOSSÁG SZIVARFÜSTTEL

Egy párisi lap agyafurt biztosítási esetről ír. Egy tönkrement nagyiparos igen magas összegű életbiztosítást kötött felesége javára. Mikor a társaság orvosa megvizsgálta, makkegészséges volt. Egy év mulva meghalt. — A biztosítótársaság megvizsgáltatta a holttestet és bizonyos jelekből gyanut fogtak, hogy nem halt meg természetes halállal. Az özvegy adatait összevetve a vizsgálatta, végül is megállapították, hogy a szerencsétlen ember 1 éven keresztül mintegy ötven nagy szivart szivott el, úgy hogy egy év alatt a szó szoros értelmében agyondohányozta magát.

BUDAPEST CSAK PESTI ILLETŐSÉGŰ MUNKÁST ALKALMAZ

Budapest, július 24. MOT: Szendy Károly polgármester elhatározta, hogy a jövőben Budapest székesfőváros csak budapesti illetőségű munkásokat alkalmaz. Ennek érdekében a fővárosi illetőségű munkások munkáskataszterét állítja fel s ha bármilyen üzemben munkásra lesz szükség, ehhez kell majd fordulni. A polgármester intézkedése azért történik, mert az utóbbi időben egyre nagyobb számban özönlenek a fővárosban vidéki munkanélküliek, akik itt akarnak kenyérhez jutni. Ez az oka annak, hogy a fővárosban a munkanélküliek száma állandóan emelkedik és a beözönlés következtében a fővárosi illetőségű munkások elhelyezkedése is egyre nehezebb lesz.

Az angol tengerészeti miniszter az olasz-angol kapcsolatok helyreállításáért

London, július 24. Duff-Cooper tengerészeti miniszter ma beszédében többek között ezeket mondotta:

— Bár egy évvel ezelőtt még megtorlásokkal éltek Olaszország ellen, azt hiszi, elérkezett az ideje annak, hogy a multtal nem törődve, Olaszországgal helyreállítsák azokat a szerencsés kapcsolatokat, amelyek hosszú időn át fennállottak Anglia és Itália között. Az egyesült Olaszország fennállása óta Nagybritannia barátja volt Olaszországnak. A miniszter azt hiszi, hogy egész Európában erősödik az az óhajtás, hogy a visszálykodásokat félretéve, megkeressék azokat az eszközöket, amelyek révén a különféle népek óhajtásait ki lehet elégíteni anélkül, hogya háború eszközéhez kellene nyulni.

Hét alispánt nyugdijaznak

A korhatárt elérők nyugalomba vonulnak a megyéknél

Budapest, július 24. Széll József belügyminiszter körrendeletet intézett a vármegyékhez, amelyben szigorú utasítást adott, hogy mind azokat a vármegyeoi köztisztviselőket, akik szolgálati idejüket kitöltötték, küldjék nyugdíjba. — Hangoztatja a körrendelet, hogy a szolgálati idejüket kitöltött vármegyei tisztviselőknek nyugalomba helyezésével a fiatalság előremenetelét kívánja biztosítani.

A belügyminiszter körrendeletét az összes megyékben a legszigorúbban hajtják végre. Egész sereg vármegyei főtisztviselő, aki elérte a nyugdijazási korhatárt, nyugalomba vonul. Hír szerint hét alispánt is nyugdíjaznak.

Az idén megszigorítják azoknak a közalkalmazottaknak a vármegyénél való visszatartását, akik szolgálati idejüket kitöltötték. A belügyminiszter körrendelete értelmében az egész vonalon nyugdíjozzák a kiöregedett vármegyei tisztviselőket és csak a legkivételesebb esetben járul hozzá majd a kormány ahoz, hogy a szolgálati idejüket kitöltött vármegyei főtisztviselők közül néhányan továbbra is megmaradjanak az aktív közszolgálatban.

A pénzintézeteknek be kell jelenteniök az augusztus 1. előtt árverésen vásárolt ingatlanokat

Megjelent a telepitési rendelet — A tulzott várakozások ellen

A Budapesti Közlöny mai száma közli a telepitési törvény végrehajtási utasitasairól szóló rendeletet. A rendelet kimondja, hogy a telepitési törvény 1937 augusztus 1-ével lép hatályba s főként azok érdekében szól, akik a törpebirtokosok, vagy földmunkások sorában saját erejüknél fogva felemelkedni nem képesek. A »tulzott várakozások« megelőzéseképen kimondja a rendelet, hogy sem egyesk, sem csoportok nem kérhetik egy kijelölt ingatlan felosztását.

Az előkészitő rész szerint meg r mgeváltásra kijelölt ingatlanokat is lehetőleg a tulajdonossal való megegyezés útján kell igénybevenni. A megváltásra kerülő ingatlan az Országos Földhitelintézet tulajdonába jut, az osztja fel s az fizeti ki az eladónak a vételárat. Eladó és telepitett nem utnak egymással jogviszonyba.

Ha egy község területén harmienál több kisbirtokot lehet létesiteni, a földmüvelésügyi minisztérium elozetes tervet készit, a helyszini eljárás választja ki a birtokszerzőket. A birtokszerzőktől megkivánják a föld becsértékének 25—30 százalékát, a szükséges gazdasági felszerelést. A csak felszereléssel rendelkezők, vagy a mezőgazdasági cselédek a telepitési alap terhére kaphatnak kölcsönt. A hitelezett vételár után a kamat évi 3 százalék, ugyanennyit fizetnek a vitézek is, háromnál több gyermekes szerzőknél 2 százalék, 100 holdon felüli birtoknál a kamat 4 százalék. A vételárat 25 évi részletben tul nem lehet hitelezni. Van épitési kölcsön is. Létesül egy települési alap. Az egyházak vagyonáról külön szakasz szól.

Végül meg kell emlékezni még a rendeletnek azokról a rendelkezéséről is, amelyek az utóbbi években elárverezett és a bankok kezén lévő 20 kat. holdnál nem nagyobb ingatlanok visszaszerzésére vonatkoznak. A rendelet a hitelintézeteket, úgy szintén a pénzkölcsön nyujtásával iparszerüen foglalkozó cégbejegyzésre kötelezett más vállalatokat arra kötelezi, hogy az 1937. évi augusztus hó 1. előtt árverésen, vagy árverés hatályával biró eladás útján szerzett összes ingatlanaikat október 1-ig a földmüvelésügyi miniszternek jelentsék be.

ELEGÁNS NŐ UGROTT LE AZ ÖTÖDIK EMELETRŐL

Budapestről jelentik: Szombaton délután a Fiumei út 25. számú ház ötödik emeletéről egy elegáns nő levetette magát és szörnyethalt. — Azonnal rendőri bizottság ment a helyszinre, a 35 év körüli nőnél azonban semmiféle iratot nem találtak és igy személyazonosságát nem lehetett megállapitani.

A TORDAY-ÜGY VÉGSŐ KIHALLGATÁSAI

A Torday-ügy nyomozásának legfontosabb része befejeződött azzal; a drámai szembesitéssel, amely tegnap történt meg Nagy Pál vizsgálóbiró szobájában. Mint ismeretes, a szembesités eredménytelen maradt.

Most már csak néhány részletkérdés tisztázása van hátra. Erre vonatkozóan ma délelőtt a vizsgáló biró ujból számvevőségi tisztviselőket hallgatott ki, akik az elszámolással kapcsolatban adtak felvilágositást.

35.000 MAGYAR SERTÉST VESZ OLASZORSZÁG

A gazdák és az exportőrök körében nagy érdeklődéssel látják Olaszország kezdeményezését a magyar sertéskivitel érdekében. Egyelőre az olaszok 100 vagon sertéshús és 60 vagon szalonna átvételére kötelezték magukat, a 100 vagon sertéshús hasitott sertésre is átváltoztatható. Ez azonban csak próbaszállitás, mivel az olasz részről máris közölték, hogyha a szállitmány beválik, akkor nagyobb kontingenst kötnek le.

Olaszország az év végéig 400 vagon sertésre akarja növelni a mostani 100 vagonos rendelést, a szállitott szalonna mennyiségét 60 vagonról 200 vagonra szándékozik fokozni. A 400 vagon sertéshús és élősertés összesen 35.000 darab disznónak felel meg, a 200 vagonos szalonnaszállitás 20.000 darab sertéssel egyenlő. Vagyis végeredményben Olaszország az év végéig 55.000 darab magyar sertést foglal le.

AZ EMBERIRTÓ »MÉLYVIZI FEHÉR HALÁL«

Sidney, július 24. Az Ausztrália északi partjainál fekvő Elcho szigetet nagyon gazdag gyöngykagylóban és a japán gyöngyhalászok különös előszeretettel keresik fel ezt a távoli szigetet. Az utóbbi hetekben feltünően sok volt a halálos áldozata ennek az egyébként nyugodalmas mesterségnek. A gyöngyhalászok nem tudták megoldani a rejtélyt, hogyan lehet az, hogy két hét leforgása alatt hét társuk maradt a tenger fenekén. Szivbénulásra gondoltak, mert ez a betegség elég gyakran támadja meg a nagy mélységben dolgező és oxigénpalackból lélegző búvárokat. Mikor aztán a halálos esetek sürü egymásutánban ismétlődtek, félelem vett erőt az egyszerű japán gyöngyhalászokon: valami ismeretlen új ellenséget sejtettek. E sejtelem most valónak bizonyult, mert az egyik gyöngyhalász 20 perces munka után vészjelt adott, társai gyorsan húzni kezdték a köteleket, de ez a legnagyobb meglepetésükre keresztül volt rágva, a gyöngyhalász pedig a tengerfenéken maradt. Másnap vetette felszinre a tenger a szerencsetlen búvár öltözetének véres maradványait, amelyet valószinüleg egy óriási hal, a »fehér halál« marcangolt szét.

Meg kell tisztitani a Nagyerdőt a veszélyes elemektől

Beszámoltunk arról az aljas nagyerdei támadásról, amelynek áldozata egy 17 éves gyengeelméjü leány volt és amelynek elkövetőit már el is fogta a rendőrség. Az történt, hogy két fiatal fiú erőszakkal bevitte a szerencsétlen leányt egy lakásba, ahol merényletet követtek el ellene.

Illő felháborodás és megdöbbenés fogadta a merényletet hirét és a rendőrség gyors és sikeres közbelépésére a két fiatal merénylő már hurokra került. Ezzel azonban még nem ért véget a rendőrség munkája, mert az utóbbi hetekben sok hasonló, ha nem is sikeres támadás történt a Nagyerdőben, a megtámadott fiatal lányok azonban szégyelték jelentést tenni az esetekről s igy a rendőrség nem is szerzett tudomást a vakmerő támadók működéséről. Két héttel ezelőtt pl egy fiatal úrilány, aki egyik férfiismerősével a strandról hazafelé jött a Nagyerdőn keresztül, támadott meg két férfi.

A fiatal leány lassan sétálva ment ismerősével a sétányon, amikor a fák mögül hirtelen két férfi ugrott elejük. Az egyik magas, szürkeruhás, 35 év körüli ferfi volt és a nyugodtan sétáló pár megdöbbenve vette észre, hogy a férfi arcát álarc borítja. Mielőtt még szólni tudtak volna a meglepetésükben, az álarcos megragadta a lány kezét, ugyanakkor társa, egy alacsonyabb munkáskülsejü férfi a másik oldalról kapta el a leány karját és befelé kezdték vonszolni az erdő sürüjébe. A lány férfiismerőse ekkorára azonban magához tért meglepetéséből és nekiugrott a két támadónak. Dulakodni kezdtek s eközben a leánynak sikerült kiszabaditania magát a karját lefogó támadók kezéből. Sikoltozva futni kezdett a Vigadó felé. A munkáskülsejü támadó utána iramodott, amikor azonban meghallotta a lány segélykiáltásait, visszafordult. A két támadó ekkor közrefogta a lány férfiismerősét s felszólitották a fiatalembert, hogy kövesse őket az erdő sürüjébe. Bevitték a fiatalembert a fák közé, de szerencsére lépések közeledtek, mire a támadók elmenekültek.

Fantasztikus detektiv regényben füzetes ponyvaregényben olvastunk hasonló támadásokról.

A Debrecent ismertető prospektusokban eddig a Nagyerdő csodálatos levegőjét, fürdőtelepét, világvárosi nivójú stadionját, krematoriumát és gyönyörü sétányait sorolták fel az idegeneknek. A debreceni rendőrségre hárul az a feladat hogy a Nagyerdőről szóló prospektusokba ne kelljen bevenni azt is, hogy »álarcos merénylők kedvenc tartózkodási helye.« Tessék több őrszemet elhelyezni a Nagyerdőben!

A debreceniek most kezdik felfedezni a Nagyerdőt, naponta ezren és ezren sétálnak a Nagyerdő sétányain; meg kell akadályozni, hogy a debreceni anyák rettegve várják haza a Nagyerdőn sétáló lányaikat. Üssenek a körmére annak a néhány »álarcos erdei szatirnak.« fogdossák össze őket sürgösen.

Izléses, szép
szobafestő és mázoló
munkákat végez
NAGY JÁNOS és LAJOS
Vendég-utca 40

Lakodalom utáni mulatás a szekéren, árokbaborulással, összetört hegedűvel — és 90 pengős kártérítéssel

Lázár Imre, Kinizsi ucca 40 szám alatt lakó népzenész és négy társát elhivták muzsikálni a látóképi csárdához egy lakodalomba. A lakodalom után a menyasszony bátyja, ifj. Iványási István gazdálkodó, felültette a zenészeket a szekérre, hogy visszaszállitsa őket a városba. A fiatal gazdálkodónak remek hangulata volt, útközben is szeretett volna még mulatni egyet, felszólította tehát a zenészeket, hogy huzzák el a nótáját.

A cigányok húzódoztak. Alig bírták magukat ébren tartani a fáradtságtól, kimerültek a hosszú lakodalmi mulatságban, pihenni szeretnének a szekéren. A gazdálkodó ekkor elkiáltotta magát:

— Majd fogtok ti muzsikálni! De akkor már késő lesz! — és azzal közésuhantott a lovaknak. Vad vágtatás kezdődött az országúton, az öt cigány reszketve bujt le a szekérbe. Most már, ha akarták volna, sem tudtak muzsikálni. De még nagyobb lett a rémületük, amikor a városi téglagyár előtt a gazdálkodó neki hajtotta a lovakat az árroknak. A szekér azonban szerencsére nem borult fel és igy nem sebesültek meg a rajtaülők. A gazdálkodó visszaterelte a lovakat az országútra, felültette a cigányokat a szekérre és újra a lovak közé vágott. Vágtattak egy darabig, aztán megismétlődött az előbbi jelenet, a lovak nekifordultak az árroknak, a szekér azonban most már felborult, a cigányok kirepültek, beleestek a negy méteres árok fenekén folydogáló vízbe, úgy hogy alig tudtak felvergődni az árok partjára. A cigányok szerencsére nem sebesültek meg, de nagy volt a rémület, amikor észrevették, hogy Lázár Imre hegedüje a repülés közben összetört.

Lázár Imre erre dr *Sonnenwirth* Lajos ügyvéd útján felszólította a gazdálkodót, hogy fizesse meg neki az összetört hegedű árát. Finom hegedü volt, valaki éppen az összetörése előtt igért érte 90 pengőt, de ő nem adta, hogy adta volna.

A gázdálkodó kifizette a népzenésznek a 90 pengőt. (Szekeret árokbahajtók jól gondolják meg mielőtt a szekerei belehajtanák az árokba, tétessék le a szekérről az érzékeny holmikat, hegedüt, nagybőgőt például, mert az árokbaborulás darabja 45 pengő, — nagy pénz a mai világban.)

Meteor
csillár
vezet
Gyári lerakat Piac u. 9.

Palackos likőröket ittak a betörők egy Hatvan uccai korcsmában

Szombatra virradóra betörők jártak *Horovitz* Arnold, Hatvan ucca 15. sz. alatti italmérésben. A betörők az udvaron keresztül hatoltak be a helyiségbe, miután a redőnyt és az ajtót álkulcs segitségével nyitották ki. Az asztalfiókot feltörve 40 pengő készpénzt vettek magukhoz, de ezzel nem elégedtek meg, mert az automata billiárd készülékét is felfeszitették és 4 pengőnyi tartalmát zsebrevágták. A bő zsákmány örömére még ott a helyszinen áldomást ittak és jellemző a betörők ízlésére, hogy nem a kimérős italokat dézsmálták meg, hanem a lezárt palackokat nyitották fel és jókora mennyiséget elfogyasztottak a drága italokból. Jól bírták azonban az italt, mert arra gondosan vigyáztak, hogy ne maradjon bűnjel, vagy ujjlenyomat utánuk.

A betörést reggel vették észre üzletnyitáskor és nyomban jelentették a rendőrségnek, amely a tettesek kézrekerítésére nyomozást indítottak.

Dinnyét vágott a vevőjéhez egy Csapó uccai piaci árus

Szombaton délelőtt óriási riadalom támadt a Csapó uccai piacon az ipariskola szomszédságában. — Egy asszony feküdt eszméletlenül a földön, a piac közönsége pillanatok alatt összecsődült és szájról-szájra járt a megrendítő hir: az áldozat ott a helyszinen meghalt. Ez a hir gyorsan elterjedt az egész városban, erős felindulásban elkövetett emberölésről beszéltek az emberek, de szerencsére az eset nem bizonyult ilyen súlyosnak, mert a piaci incidens áldozata már jól is érzi magát. Az eset egyébként a következő:

V á r a d y József, Monostorpályi út 86. szám alatt lakó gyári munkás felesége dinnyét vásárolt S. Andrásnétól. Az alku megtörtént, Váradyné kifizette a dinnye árát, majd lékelést követelt. A lékelés eredménye azonban kedvezőtlen volt, Váradyné csak félérettnek minősítette a dinnyét, mig az eladó azt vitatta, hogy teljesen kifogástalan és ize is édes.

Szenvedélyes vita fejlődött ki a vevő és eladó között. Váradyné pénzét követelte vissza, majd egyezséget ajánlott: felezzék meg a pénzt s igy egyformán károsodnak.

S. Andrásné ragaszkodott elvéhez, de Váradyné is egyre hevesebben követelte vissza pénzét. A vita aztán annyira elmérgesedett, hogy S. Andrásné hirtelen felindulásában felkapta a vita tárgyát jelentő dinnyét és teljes erővel Várady Józsefné hátához vágta.

A súlyos dinnye nagyot csattant és a következő pillanatban Váradyné hangtalanul zuhant a földre. Gyorsan hivatták a rendőrt és a mentőket, közben pedig Váradyné mozdulatlanul és eszméletlenül feküdt a földön, nagy csődülettől körülvéve. Igy mondta ki a tömeg a szentenciát, hogy az áldozat meghalt.

Várady Józsefnét a mentők még szállítás közben magához térítették és a dinnyevásár áldozata vese fájdalmakról panaszkodott. Állapota nem súlyos, lakásán pihenéssel fogja kiheverni a délelőtti izgalmakat.

Az incidens ügyében a rendőrség is eljárást indit.

Rendkivüli társas utazás ma Hajduszoboszlóra.
I. Reggel 9.30 órakor indul, visszaindul 14.30 órakor.
II. D. U. 3 órakor visszaindul este 9 órakor.
Menettérti jegy P 2.—, fürdőjeggyel P 2.50.
Indulás a Menetjegyirodától.
Számozott helyek!

Elütött a villamos egy kerékpárost az Arany Bika előtt

Szombaton délután fél 4 órakor súlyosnak látszó villamos gázolás történt az Arany Bika előtt.

G y u r k a László 44 éves, Diófa ucca 16. szám alatt lakó máv. kazánkovács a Hatvan ucca irányába igyekezett kerékpáron és el akart siklani a pályaudvar felől jövő villamos előtt. A bravur azonban nem sikerült, a villamos elkapta a kerékpárt, amely jobbra, Gyurka pedig balra repült ki a kövezetre. Azonnal hivatták a mentőket, akik a sérült kazánkovácsot lakására szállitották. Szerencséjére ugyanis csak esés közben szenvedett a karján és csipőjén könnyebb sérüléseket. A karambol ügyében a rendőrség nyomozást indított.

— **A has gyakori teltsége,** a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes »**Ferenc József**« keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások ellensúlyozhatók. Nagynevű orvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel — kiváltkép az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — feltünően jó eredményeket lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

Vígszinház
Ma, vasárnap és hétfőn utoljára
Adolf Wohlbrück legnagyobb filmje
Strogoff Mihály
Izgalmas orosz kémtörténet.

zel szemben a belföldi bükk hasábfa maximális ára 360 pengő. Az importőnök a román fáért »ab uszály« Budapesten 371 pengőt kérnek, ehhez az alapárhoz külön egy százalékot számítanak, továbbá kirakási költséget, karóilletéket, úgy hogy végeredményben 421 pengőbe kerül a román tűzifa telepre szállítva. Viszont a kormányrendelet csak 360 pengős árat ismer el. A fogyasztók teljesen tanácstalanul állnak, természetesen nem ismerik el a 421 pengős ár jogosságát, hiszen senki sem tudja megkülönböztetni, hogy a telepen eladott fa magyar vagy román származású-e?

PUSZTULÁS FENYEGETI ROMÁNIA KUKORICATERMÉSÉT

Bukarest, július 24. A hosszú idő óta tartó szárazság miatt a kukoricatermés kilátásai egész Romániában nagyon kedvezőtlenek. A kormány tegnap rendeletet adott ki, amelyben azonnali hatállyal megtiltja a kukorica kivitelét. Ha a szárazság még néhány napig eltart, akkor a mezőgazdasági szakkörök véleménye szerint Románia kukoricatermése az idén katasztrófális lesz.

ÓRIÁSI ROBBANÁS JUGOSZLÁVIÁBAN

Belgrád, július 24. Hatalmas robbanás történt az éjszaka a Kragujevás mellett fekvő Stragari községben. Felrobbant a katonai lőportár és vele együtt elpusztult az egész község is. A halottak száma állítólag igen nagy.

Kragujevácból autókon azonnal csapatok mentek a szerencsétlenség színhelyére, a lőporraktár romjai között még most is folynak a mentési munkálatok.

Éjfél előtt pár perccel következett be a robbanás.

ÖNGYILKOSSÁG SZIVARFÜSTTEL

Egy párisi lap ágyafurt biztosítási esetéről ír. Egy tönkrement nagyiparos igen magas összegű életbiztosítást kötött felesége javára. Mikor a társaság orvosa megvizsgálta, makkegészséges volt. Egy év mulva meghalt. — A biztosítótársaság megvizsgáltatta a holttestet és bizonyos jelekből gyanut fogtak, hogy nem halt meg természetes halállal. Az özvegy adatait összevetve a vizsgálatta, végül is megállapították, hogy a szerencsétlen ember 4 éven keresztül mintegy ötven nagy szivart szivott el, úgy hogy egy év alatt a szó szoros értelmében agyondohányozta magát.

BUDAPEST CSAK PESTI ILLETŐSÉGŰ MUNKÁST ALKALMAZ

Budapest, július 24. MOT: Szendy Károly polgármester elhatározta, hogy a jövőben Budapest székesfőváros csak budapesti illetőségű munkásokat alkalmaz. Ennek érdekében a fővárosi illetőségű munkások munkáskataszterét állítja fel s ha bármilyen üzemben munkásra lesz szükség, ehhez kell majd fordulni. A polgármester intézkedése azért történik, mert az utóbbi időben egyre nagyobb számban özönlenek a fővárosban vidéki munkanélküliek, akik itt akarnak kenyérhez jutni. Ez az oka annak, hogy a fővárosban a munkanélküliek száma állandóan emelkedik és a beözönlés következtében a fővárosi illetőségű munkások elhelyezkedése is egyre nehezebb lesz.

Az angol tengerészeti miniszter az olasz-angol kapcsolatok helyreállításáért

London, július 24. Duff-Cooper tengerészeti miniszter ma beszédében többek között ezeket mondotta:

— Bár egy évvel ezelőtt még megtorlásokkal éltek Olaszország ellen, azt hiszi, elérkezett az ideje annak, hogy a multtal nem törődve, Olaszországgal helyreállítsák azokat a szerencsés kapcsolatokat, amelyek hosszú időn át fennállottak Anglia és Itália között. Az egyesült Olaszország fennállása óta Nagybritannia barátja volt Olaszországnak. A miniszter azt hiszi, hogy egész Európában erősödik az az óhajtás, hogy a visszálykodásokat félretéve, megkeressék azokat az eszközöket, amelyek révén a különféle népek óhajtásait ki lehet elégíteni anélkül, hogy a háború eszközéhez kellene nyulni.

Hét alispánt nyugdíjaznak

A korhatárt elérők nyugalomba vonulnak a megyéknél

Budapest, július 24. Széll József belügyminiszter körrendeletet intézett a vármegyékhez, amelyben szigorú utasítást adott, hogy mind azokat a vármegyeoi köztisztviselőket, akik szolgálati idejüket kitöltötték, küldjék nyugdíjba. — Hangoztatja a körrendelet, hogy a szolgálati idejüket kitöltött vármegyei tisztviselőknek nyugalomba helyezésével a fiatalság előremenetelét kívánja biztosítani.

A belügyminiszter körrendeletét az összes megyékben a legszigorúbban hajtják végre. Egész sereg vármegyei főtisztviselő, aki elérte a nyugdíjazási korhatárt, nyugalomba vonul. Hír szerint hét alispánt is nyugdíjaznak.

Az idén megszigorítják azoknak a közalkalmazottaknak a vármegyénél való visszatartását, akik szolgálati idejüket kitöltötték. A belügyminiszter körrendelete értelmében az egész vonalon nyugdíjozzák a kiöregedett vármegyei tisztviselőket és csak a legkivételesebb esetben járul hozzá majd a kormány ahoz, hogy a szolgálati idejüket kitöltött vármegyei főtisztviselők közül néhányan továbbra is megmaradjanak az aktiv közszolgálatban.

A pénzintézeteknek be kell jelenteniök az augusztus 1. előtt árverésen vásárolt ingatlanokat

Megjelent a telepítési rendelet — A tulzott várakozások ellen

A Budapesti Közlöny mai száma közli a telepítési törvény végrehajtási utasításairól szóló rendeletet. A rendelet kimondja, hogy a telepítési törvény 1937 augusztus 1-ével lép hatályba s főként azok érdekében szól, akik a törpebirtokosok, vagy földmunkások sorában saját erejüknél fogva felemelkedni nem képesek. A »túlzott várakozások« megelőzéseképen kimondja a rendelet, hogy sem egyesk, sem csoportok nem kérhetik egy kijelölt ingatlan felosztását.

Az előkészítő rész szerint meg r mgeváltásra kijelölt ingatlanokat is lehetőleg a tulajdonossal való megegyezés útján kell igénybevenni. A megváltásra kerülő ingatlan az Országos Földhitelintézet tulajdonába jut, az osztja fel s az fizeti ki az eladónak a vételárat. Eladó és telepitett nem utnak egymással jogviszonyba.

Ha egy község területén harmicnál több kisbirtokot lehet létesíteni, a földmüvelésügyi minisztérium előzetes tervet készít, a helyszini eljárás választja ki a birtokszerzőket. A birtokszerzőktől megkívánják a föld becsértékének 25—30 százalékát, a szükséges gazdasági felszerelést. A csak felszereléssel rendelkezők, vagy a mezőgazdasági cselédek a telepítési alap terhére kaphatnak kölcsönt. A hitelezett vételár után a kamat évi 3 százalék, ugyanennyit fizetnek a vitézek is, háromnál több gyermekes szerzőknél 2 százalék. 100 holdon felüli birtoknál a kamat 4 százalék. A vételárat 25 évi részleten túl nem lehet hitelezni. Van építési kölcsön is. Létesül egy települési alap. Az egyházak vagyonáról külön szakasz szól.

Végül meg kell emlékezni még a rendeletnek azokról a rendelkezéséről is, amelyek az utóbbi években elárverezett és a bankok kezén lévő 20 kat. holdnál nem nagyobb ingatlanok visszaszerzésére vonatkoznak. A rendelet a hitelintézeteket, úgy szintén a pénzkölcsön nyujtásával iparszerüen foglalkozó cégbejegyzésere kötelezett más vállalatokat arra kötelezi, hogy az 1937. évi augusztus hó 1. előtt árverésen, vagy árverés hatályával bíró eladás útján szerzett összes ingatlanaikat október 1-ig a földmüvelésügyi miniszternek jelentsék be.

ELEGÁNS NŐ UGROTT LE AZ ÖTÖDIK EMELETRŐL

Budapestről jelentik: Szombaton délután a Fiumei út 25. számú ház ötödik emeletéről egy elegáns nő levetette magát és szörnyethalt. — Azonnal rendőri bizottság ment a helyszínre, a 35 év körüli nőnél azonban semmiféle iratot nem találtak és így személyazonosságát nem lehetett megállapitani.

A TORDAY-ÜGY VÉGSŐ KIHALLGATÁSAI

A Torday-ügy nyomozásának legfontosabb része befejeződött azzal; a drámai szembesítéssel, amely tegnap történt meg Nagy Pál vizsgálóbiró szobájában. Mint ismeretes, a szembesítés eredménytelen maradt.

Most már csak néhány részletkérdés tisztázása van hátra. Erre vonatkozóan ma délelőtt a vizsgáló biró újból szánevevőségi tisztviselőket hallgatott ki, akik az elszámolással kapcsolatban adtak felvilágositást.

35.000 MAGYAR SERTÉST VESZ OLASZORSZÁG

A gazdák és az exportőrök körében nagy érdeklődéssel látják Olaszország kezdeményezését a magyar sertéskivitel érdekében. Egyelőre az olaszok 100 vagon sertéshús és 60 vagon szalonna átvételére kötelezték magukat, a 100 vagon sertéshús hasított sertésre is átváltoztatható. Ez azonban csak próbaszállitás, mivel az olasz részről máris közölték, hogyha a szállitmány beválik, akkor nagyobb kontingenst kötnek le.

Olaszország az év végéig 400 vagon sertésre akarja növelni a mostani 100 vagonos rendelést, a szállított szalonna mennyiségét 60 vagonról 200 vagonra szándékozik fokozni. A 400 vagon sertéshús és élősertés összesen 35.000 darab disznónak felel meg, a 200 vagonos szolannaszállitás 20.000 darab sertéssel egyenlő. Vagyis végeredményben Olaszország az év végéig 55.000 darab magyar sertést fogial le.

AZ EMBERIRTÓ »MÉLYVIZI FEHÉR HALÁL«

Sidney, július 24. Az Ausztrália északi partjainál fekvő Elcho szigetet nagyon gazdag gyöngykagylóban és a japán gyöngyhalászok különös előszeretettel keresik fel ezt a távoli szigetet. Az utóbbi hetekben feltünően sok volt a halálos áldozata ennek az egyébként nyugodalmas mesterségnek. A gyöngy halászok nem tudták megoldani a rejtélyt, hogyan lehet az, hogy két hét leforgása alatt hét társuk maradt a tenger fenekén. Szivbénulásra gondoltak, mert ez a betegség elég gyakran támadja meg a nagy mélységben dolgozó és oxigénpalackból lélegző búvárokat. Mikor aztán a halálos esetek sürű egymásutánban ismétlődtek, félelem vett erőt az egyszerű japán gyöngyhalászokon: valami ismeretlen új ellenséget sejtettek. E sejtelem most valónak bizonyult, mert az egyik gyöngyhalász 20 perces munka után vészjelt adott, társai gyorsan húzni kezdték a köteleket, de ez a legnagyobb meglepetésükre keresztül volt rágva, a gyöngyhalász pedig a tengerfenéken maradt. Másnap vetette felszinre a tenger a szerencsetlen búvár öltözetének véres maradványait, amelyet valószinüleg egy óriási hal, a »fehér halál« mareangolt szét.

Meg kell tisztitani a Nagyerdőt a veszélyes elemektől

Beszámoltunk arról az aljas nagyerdei támadásról, amelynek áldozata egy 17 éves gyengeelméjű leány volt és amelynek elkövetőit már el is fogta a rendőrség. Az történt, hogy két fiatal fiú erőszakkal bevitte a szerencsétlen leányt egy lakásba, ahol merényletet követtek el ellene.

Illő felháborodás és megdöbbenés fogadta a merényletet hirét és a rendőrség gyors és sikeres közbelépésére a két fiatal merénylő már hurokra került. Ezzel azonban még nem ért véget a rendőrség munkája, mert az utóbbi hetekben sok hasonló, ha nem is sikeres támadás történt a Nagyerdőben, a megtámadott fiatal lányok azonban szégyeltek jelentést tenni az esetekről s igy a rendőrség nem is szerzett tudomást a vakmerő támadók működéséről. Két héttel ezelőtt pl egy fiatal úrilány, aki egyik férfiismerősével a strandról hazafelé jött a Nagyerdőn keresztül, támadott meg két férfi.

A fiatal leány lassan sétálva ment ismerősével a sétányon, amikor a fák mögül hirtelen két férfi ugrott eléjük. Az egyik magas, szürkeruhás, 35 év körüli férfi volt és a nyugodtan sétáló pár megdöbbenve vette észre, hogy a férfi arcát álarc borítja. Mielőtt még szólni tudtak volna a meglepetésükben, az álarcos megragadta a lány kezét, ugyanakkor társa, egy alacsonyabb munkáskülsejü férfi a másik oldalról kapta el a leány karját és befelé kezdték vonszolni az erdő sűrűjébe. A lány férfiismerőse ekkorára azonban magához tért meglepetéséből és nekiugrott a két támadónak. Dulakodni kezdtek s eközben a leánynak sikerült kiszabaditania magát a karját lefogó támadók kezéből. Sikoltozva futni kezdett a Vigadó felé. A munkáskülsejü támadó utána iramodott, amikor azonban meghallotta a lány segélykiáltásait, visszafordult. A két támadó ekkor közrefogta a lány férfiismerősét s felszólitották a fiatalembert, hogy kövesse őket az erdő sűrűjébe. Bevitték a fiatalembert a fák közé, de szerencsére lépések közeledtek, mire a támadók elmenekültek.

Fantasztikus detektiv regényben füzetes ponyvaregényben olvastunk hasonló támadásokról.

A Debrecent ismertető prospektusokban eddig a Nagyerdő csodálatos levegőjét, fürdőtelepét, világvárosi nivójú stadionját, krematoriumát és gyönyörű sétányait sorolták fel az idegeneknek. A debreceni rendőrségre hárul az a feladat hogy a Nagyerdőről szóló prospektusokba ne kelljen bevenni azt is, hogy »álarcos merénylők kedvenc tartózkodási helye.« Tessék több őrszemet elhelyezni a Nagyerdőben!

A debreceniek most kezdik felfedezni a Nagyerdőt, naponta ezren és ezren sétálnak a Nagyerdő sétányain; meg kell akadályozni, hogy a debreceni anyák rettegve várják haza a Nagyerdőn sétáló lányaikat. Üssenek a körmére annak a néhány »álarcos erdei szatirnak.« fogdossák össze őket sürgösen.

Izléses, szép
szobafestő és mázoló
munkákat végez
NAGY JANOS és LAJOS
Vendég-utca 40

Lakodalom utáni mulatás a szekéren, árokbaborulással, összetört hegedűvel — és 90 pengős kártérítéssel

Lázár Imre, Kinizsi ucca 40 szám alatt lakó népzenészt és négy társát elhivták muzsikálni a látóképi csárdához egy lakodalomba. A lakodalom után a menyasszony bátyja, ifj. Kányási István gazdálkodó, felültette a zenészeket a szekérre, hogy visszaszállitsa őket a városba. A fiatal gazdálkodónak remek hangulata volt, útközben is szeretett volna még mulatni egyet, felszólította tehat a zenészeket, hogy huzzák el a nótáját.

A cigányok húzódoztak. Alig bírták magukat ébren tartani a faradtságtól, kimerültek a hosszú lakodalmi mulatságban, pihenni szeretnének a szekéren. A gazdálkodó ekkor elkiáltotta magát:

— Majd fogtok ti muzsikálni! De akkor már késő lesz! — és azzal közésuhantott a lovaknak. Vad vágtatás kezdődött az országúton, az öt cigány reszketve bujt le a szekérbe. Most már, ha akarták volna, sem tudtak muzsikálni. De még nagyobb lett a rémületük, amikor a városi téglagyár előtt a gazdálkodó neki hajtotta a lovakat az árroknak. A szekér azonban szerencsére nem borult fel és igy nem sebesültek meg a rajtaülők. A gazdálkodó visszaterelte a lovakat az országútra, felültette a cigányokat a szekérre és újra a lovak közé vágott. Vágtattak egy darabig, aztán megismétlődött az előbbi jelenet, a lovak nekifordultak az árroknak, a szekér azonban most már felborult, a cigányok kirepültek, beleestek a négy méteres árok fenekén folydogáló vízbe, úgy hogy alig tudtak felvergődni az árok partjára. A cigányok szerencsére nem sebesültek meg, de nagy volt a rémület, amikor észrevették, hogy Lázár Imre hegedüje a repülés közben összetört.

Lázár Imre erre dr *Sonnenwirth* Lajos ügyvéd útján felszólította a gazdálkodót, hogy fizesse meg neki az összetört hegedű árát. Finom hegedű volt, valaki éppen az összetörése előtt igért érte 90 pengőt, de ő nem adta, hogy adta volna.

A gázdálkodó kifizette a népzenésznek a 90 pengőt. (Szekeret árokbahajtók jól gondolják meg mielőtt a szekeret belehajtanák az árokba, tétessék le a szekérről az érzékeny holmikat, hegedüt, nagybőgőt például, mert az árokbaborulás darabja 45 pengő, — nagy pénz a mai világban.)

Meteor
csillár
vezet
Gyári lerakat Piac u. 9.

Palackos likőröket ittak a betörők egy Hatvan uccai korcsmában

Szombatra virradóra betörők jártak *Horovitz* Arnold, Hatvan ucca 15. sz. alatti italmérésben. A betörők az udvaron keresztül hatoltak be a helyiségbe, miután a redőnyt és az ajtót álkulcs segitségével nyitották ki. Az asztalfiókot feltörve 40 pengő készpénzt vettek magukhoz, de ezzel nem elégedtek meg, mert az automata billiárd készülékét is felfeszitették és 4 pengőnyi tartalmát zsebrevágták. A bő zsákmány örömére még ott a helyszinen áldomást ittak és jellemző a betörők ízlésére, hogy nem a kimérős italokat dézsmálták meg, hanem a lezárt palackokat nyitották fel és jókora mennyiséget elfogyasztottak a drága italokból. Jól bírták azonban az italt, mert arra gondosan vigyáztak, hogy ne maradjon bűnjel, vagy ujjlenyomat utánuk.

A betörést reggel vették észre üzletnyitáskor és nyomban jelentették a rendőrségnek, amely a tettesek kézrekerítésére nyomozást indítottak.

Dinnyét vágott a vevőjéhez egy Csapó uccai piaci árus

Szombaton délelőtt óriási riadalom támadt a Csapó uccai piacon az ipariskola szomszédságában. — Egy asszony feküdt eszméletlenül a földön, a piac közönsége pillanatok alatt összecsődült és szájról-szájra járt a megrendítő hir: az áldozat ott a helyszinen meghalt. Ez a hir gyorsan elterjedt az egész városban, erős felindulásban elkövetett emberölésről beszéltek az emberek, de szerencsére az eset nem bizonyult ilyen súlyosnak, mert a piaci incidens áldozata már jól is érzi magát. Az eset egyébként a következő:

V á r a d y József, Monostorpályi út 86. szám alatt lakó gyári munkás felesége dinnyét vásárolt S. Andrásnétól. Az alku megtörtént, Váradyné kifizette a dinnye árát, majd lékelést követelt. A lékelés eredménye azonban kedvezőtlen volt, Váradyné csak félérettnek minősitette a dinnyét, mig az eladó azt vitatta, hogy teljesen kifogástalan és ízre is édes.

Szenvedélyes vita fejlődött ki a vevő és eladó között. Váradyné pénzét követelte vissza, majd egyezséget ajánlott: felezzék meg a pénzt s igy egyformán károsodnak.

S. Andrásné ragaszkodott elvéhez, de Váradyné is egyre hevesebben követelte vissza pénzét. A vita aztán annyira elmérgesedett, hogy S. Andrásné hirtelen felindulásában felkapta a vita tárgyát jelentő dinnyét és teljes erővel Várady Józsefné hátához vágta.

A súlyos dinnye nagyot csattant és a következő pillanatban Váradyné hangtalanul zuhant a földre. Gyorsan hivatták a rendőrt és a mentőket, közben pedig Váradyné mozdulatlanul és eszméletlenül feküdt a földön, nagy csődülettől körülvéve. Igy mondta ki a tömeg a szentenciát, hogy az áldozat meghalt.

Várady Józsefnét a mentők még szállitás közben magához térítették és a dinnyevásár áldozata vese fájdalmakról panaszkodott. Állapota nem súlyos, lakásán pihenéssel fogja kiheverni a délelőtti izgalmakat.

Az incidens ügyében a rendőrség is eljárást indit.

Rendk.vüli társas utazás ma Hajduszoboszlóra.
I. Reggel 9.30 órakor indul, visszaindul 14.30 órakor.
II. D. U. 3 órakor visszaindul este 9 órakor.
Menettérti jegy P 2.—, fürdőjeggyel P 2.50.
Indulás a Menetjegyirodától. Számozott helyek!

Elütött a villamos egy kerékpárost az Arany Bika előtt

Szombaton délután fél 4 órakor súlyosnak látszó villamos gázolás történt az Arany Bika előtt.

G y u r k a László 44 éves, Diófa ucca 16. szám alatt lakó máv. kazánkovács a Hatvan ucca irányába igyekezett kerékpáron és el akart siklani a pályaudvar felől jövő villamos előtt. A bravur azonban nem sikerült, a villamos elkapta a kerékpárt, amely jobbra, Gyurka pedig balra repült ki a kövezetre. Azonnal hivatták a mentőket, akik a sérült kazánkovácsot lakására szállitották. Szerencséjére ugyanis csak esés közben szenvedett a karján és csipőjén könnyebb sérüléseket. A karambol ügyében a rendőrség nyomozást indított.

— **A has gyakori teltsége,** a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes »**Ferenc József**« keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások ellensúlyozhatók. Nagynevű orvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** vizzel — kiváltkép az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — feltűnően jó eredményeket lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

Vígszinház
Ma, vasárnap és hétfőn utoljára
Adolf Wohlbrück legnagyobb filmje
Strogoff Mihály
Izgalmas orosz kémtörténet.

Vasárnap iktatják be a négy új debreceni lelkipásztort

Ma, vasárnap délelőtt iktatják be ünnepélyes keretek között a négy új debreceni református lelkipásztort. — A négy új lelkipásztori állást egy évvel ezelőtt szervezte meg a debreceni egyház presbitériuma s az egyházkerületi jóváhagyás után most töltötte be, egyhangú meghívással.

A négy új lelkészségre, a csapókerti, nyilastelepi, homokkerti és a Péterfiai egyházrészre a gyülekezetek bizalma dr *Dancsházy* Sándort, *Mezey* Bélát, *Kováts* Józsefet és dr *Farkas* Pált bizta meg a lelkipásztori teendők elvégzésével.

A Csapókert új lelkésze dr *Dancsházy* Sándor, a theológia doktora, 47 éves és 1916-ban választották meg rendes lelkésszé az ugocsamegyei Telekház—Királyháza egyházközségbe. Komoly és a magyarság érdekében kifejtett nagy munkáját a csehek azonban nem néztek jó szemmel és kiutasították. Magyarországra költözött és Debrecenben a központi lelkészi hivatal vezetője lett, ugyanakkor a Templomegyesület titkára. Ebben a beosztásban egy évig működött, azután mint vallásoktató lelkész teljesített szolgálatot mostani megválasztásáig. A Homokkert új lelkésze *Kováts* József 46 éves. Pályáját, mint tanító kezdte és 15 évi tanítói szolgálat után lépett a lelkészi pályára. 1929-ben lett debreceni segédlelkész, majd vallásoktató lelkész. A Nyilastelep új lelkésze *Mezey* Béla most 40 éves. 1919 óta vallásoktató lelkész Debrecenben. Az új lelkészek közül a legfiatalabb dr *Farkas* Pál, aki 30 éves és 1928-ban kezdte meg, mint segédlelkész a működését Törökszentmiklóson. Két évi angliai tartózkodás után, miközben megszerezte a theológiai doktorátust is, visszatért és először Székesfehérváron, majd Baltazár Dezső püspök meghívására a püspök segédlelkésze lett. 1936-ban vallásoktató lelkész, míg most a Péterfia uccai egyházrész lelkipásztora.

Vasárnap délelőtt iktatják be ünnepi külsőségek és a debreceni református egyházrész érdeklődése mellett az új lelkészeket, akiknek személyében a debreceni lelkészi kar kiváló értékkel szaporodik és akiket kétségtelenül osztatlan szeretet kísér megindúló lelkipásztori pályájukon, ahol a megválasztásuk tágabb kereteket nyujt nekik, hogy tudásukat és elhivatottságukat embertársaik javára gyümölcsöztessék.

Gazdag programot nyujt hallgatóinak a Nyári Egyetem

A *Nyári Egyetem* XI. tanfolyamának programmjába a hat nyelven folyó értékes előadások és nyelvleckék közé számos ünnepélyt iktatott be a rendezőbizottság, amelynek célja, — hogy a hallgatóság minél mélyebb benyomásokat szerezzen városunkban. Az idei tanfolyam gazdag programmját aug. 1-én fényes megnyitó ünnepély vezeti be, melyet 24 nemzet zászlóival feldíszített Központi Egyetem díszudvarán tartanak meg. Ugyanezen a napon rendezik a szokásos ismerkedő estet a Vigadó hangulatos helyiségeiben, rossz idő esetén az Arany Bikában. Az ismerkedő esten részt vesz a tanfolyam magyar és külföldi hallgatósága s a mult hagyományaihoz híven Debrecen érdeklődő közönsége. Az egyes nemzetek képviselői nemzeti viseletben festői látványt fognak nyujtani. Nagy sikere volt tavaly a nemzeti táncbemutatónak, melyeket az egyes csoportok sajátos népi tánc kultúrájuk bemutatása céljából rendeztek. A lengyel csoport táncbemutatója nyitja meg ezeknek sorát augusztus 3-án. Hogy külföldi vendégeink minél jobban megismerjék Magyarországot, a rendezőség magyar filmbemutatót iktatott a programmba. A magyar dalkultúra propagandája szempontjából nagyon fontos az egyetem aulájában tartandó magyar dalbemutató, melyet a debreceni *Daloskerület* rendez a debreceni legjobb dalárdák közreműködésével a Nyári Egyetem hallgatói számára. Ennek mintegy kiegészítője lesz az Arany Bika dísztermében tartandó magyar hangverseny, melyen *Báthy* Anna, az Operaház tagja énekel, közre működik rajta kívül *Országh* Tivadar hegedűművész és *Meiszner* Lujza zongoraművésznő. A tanfolyam gazdag szórakozási programmjának befejezője utolsó estén tartandó nemzetek ünnepe lesz, melyen minden nemzeti népviseletében jelenik meg. Ez annál érdekesebbnek igérkezik, mire az egyes csoportok erre különös gonddal előkészültek hazájukban. De az itt felsorolt ünnepségeken kívül igen érdekesek lesznek a *Nemzeti esték*, amikor is a tanfolyamon résztvevő idegenek a vendéglátó magyarok számára hangulatos bensőséges estéken rendeznek. A tanfolyam méltó befejezője lesz a 18-án, szerdán délelőtt tartandó záróünnepély. Ezt az ünnepséget az teszi érdekessé, hogy az ünnepi szónokokon kívül a külföldi hallgatóság képviselői rövid beszédben foglalják össze itt szerzett tapasztalataikat.

Amint ebből a felsorolásból kitünik, a Nyári Egyetem az idén is a lehető legjobb programmot nyujtja, nemcsak a külföldi, hanem a helybeli hallgatóságnak is, hiszen mindezeken az ünnepségeken részt vehetnek a Nyári Egyetem helybeli beiratkozott hallgatói. A beiratkozás még egyre tart a Nyári Egyetem titkári hivatalában, ahol a debreceniek július 31-ig igen kedvezményes áron iratkozhatnak be. (Központi Egyetem III. em. 346.)

(:)

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről akar tengelyen, akár vasuton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hús, szeszesital — a behozataltól számított 24 órar alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó ügyosztályánál (földszint, kapubejárattal szemben) a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigoru ellenőrzés alatt tartja és a be nem jelentett fogyasztási adó köteles cikk után járó fogyasztási adónak nyolcszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel elmarasztaltatik. Városi adóhivatal.

Polgármester.

Tarka sorok

AMILYEN sok az álhirlapíró, ugyanolyan sokan vannak azok, akik a színészet amúgy is sajnálatosan megtépázott nimbuszával élnek vissza. *Azok mellett az alakok mellett, akik valamilyen feladatról szerzett ujságírói igazolvánnyal szaladgálnak és hangoskodnak, mostanában feltünnek az álszínészek is.* Jellemzésükre szolgáljon az a história, amelynek a közelmult napokban a Csokonai-színház volt a színhelye.

A vendégszereplő együttes igazgatóságához beállított egy nő és előadta, hogy budapesti színésznő s ennélfogva igényt tart a szabadjegyre. Az igazgatóság érdeklődött, hol játszott, mire *a hölgy zavartan kijelentette, hogy valamelyik filmben statisztált.* Az igazgatóság azonban előzékeny, adott egy szabadjegyet önagyságának, aki ilyenformán *jogot formált másod- és harmadnapon is a jegykérésre. A negyedik napon már annyira otthon érezte magát, hogy az illem és rend legelemibb szabályát sem tartva be, jegykérés nélkül, szabadon, kontrafék nélkül beült az első sorokba.* A publikumnak is feltünt a szalmasárga hajú hölgy, aki olyan hangosan nevetgélt a vidám jeleneteknél, hogy az egész színház belereszketett. *Viselkedése feltünt a színház titkárának, Révész Emilnek*, aki odaküldte hozzá a jegyszedőnőt, hogy megkérdezze a hölgyet, hová szól a jegye. A titkár ugyanis úgy vélekedett, hogy aki így viselkedik, az semmiképpen sem tartozhat az első sorok közönségének soraiba. Sejtése bevált, *a hölgynek nem volt jegye, ellenben azt a meglepő választ adta a jegyszedőnőnek, hogy Révész Emil engedélyével ült be jegy nélkül a* [illegible] tán ugyebár ebből egy szó sem volt igaz, maga Révész titkár ment oda a fiatal nőhöz és tapintatosan felkérte, hogy hagyja el a nézőteret. *Önagysága magából kikelve távozott a színházból, fenyegetően hangsúlyozta »művésznői« mivoltában ért sérelmét.*

CSINOS fiatal leány keresett fel bennünket a héten és titokzatosan szivességre kért. Elmondotta, hogy néhány héttel ezelőtt jött haza nyaralni Debrecenbe, egyébként a fővárosban lakik, ahol egy fiatalember udvarol neki. Szeretné féltékennyé tenni a fiút s ehhez kéri e rovat vezetőjének szivességét. Tudniillik azt kellene csinálni, hogy meg kellene irni a következő szöveget: »A nagyon hercig kislány hazajött Budapestről meglátogatni Debrecenben lakó hozzátartozóit. A kislánynak már is nagy tábora van, közöttük az egyik legcsinosabb debreceni fiatalember.« Maga a kislány állította igy össze a leközlendő szöveget, sőt még azt a kérését is kifejtette, hogy legjobb lenne, ha keresztnevét kiírnánk, mert abból biztosan mindenki meg tudná, hogy róla van szó. A cikket azután elküldené a pesti fiatalembernek, mert úgy érzi, hogy az kezd elhidegülni tőle. Nos, a kérést teljesítjük, leközöltük a szöveget, csupán a keresztnevet hallgattuk el — diszkrécióból.

ENNEK a most következő kis irásnak ez a címe: »*A hűség*«. És két szereplője van: *a hű és hűtlen.* Rövid az egész. A rokonszenves fiatalember egy évvel ezelőtt megismerkedett a szép és csinos lánynyal és megszerette. Kölcsönös volt a szerelem, legalább is ezt mondta a lány. Ugy jártak egymás mellett, mintha repülnének mindenki felett, mint két galamb. Ők ketten éltek, rajtuk kívül lakatlan volt a Föld — mindenki simogatva nézte őket, mert szépek voltak és kedvesek. A fiú megkérte a lányt és az csókkal felelte az igent. Nagy, tiszta, szerelmi házasság igérkezett. S ekkor történt, ezelőtt néhány nappal, hogy hirtelen előállt a lány és azt mondta a fiúnak, hogy máshoz megy feleségül. Átmenet nelkül. S amint kiderült, ez a más egy fiatalember, akit alig egy hónapja ismer s aki titokban mindennap meglátogatta. Finis. *(Az egész nem érdekes, nem különös, tudja a csoda, mégis megírtuk.)*

NAGY társasággal ült a kávéházban vitéz Bánky Róbert, a Kamaraszínház igazgatója. Később megérkezett felesége, Orbán Viola is, aki magával hozta gyönyörűszép kis fiút mindenki megnézte, szép kis fiút mindenki menégzte, az egyik jelenlévő ujságíró, aki ekkor látta először a gyereket, odalépett hozzá és hátulról barátságosan megcsípte az arát. A gyermek hátrafordult, ingerülten végignézte a csipkelődőt, aztán klasszikus retorikával igy szólt: »Ki ön, ki imigyen meg mer csípni engem?!...«

KIS hírek a színészvilágból. Talán vannak még, akik emlékeznek a Csokonai-színház egykori primadonnájára, *Hajnal* Margitra. A volt debreceni primadonna a héten házasságot kötött egy dúsgazdag újpesti ügyvéddel, *dr. Bruneauer* Dénessel. — Budapesten a ligetben nagy sikerrel mutatnak be egy revüt, melynek címe: »*Marika álma*«. Szerzője: *Bihary* Nándor. Rendezője: *ugyanő*. Főszereplője: *szintén*. Primadonnája: *Nóthy* Margit. A Csokonai-színház egykori tagjai.

HAZAJÖTT látogatóba Franciaországból a Bocskay volt játékosa, Markos Imre, aki egy év óta odakinn rugja a labdát. Hazahozta négyéves kisfiát is, aki egész nap vígan lubickol a nagyerdei strandfürdőben. Valaki megkérdezte Markost tud-e már a gyerek úszni, mire a kitünő futballista dühösen felelt: »Hogyisne! Nem is engedem megtanulni, hiszen az úszásból nem lehet megélni! Futballozni kell neki, a lábával könnyebben megkeresheti rajaskenyerét!...«

MINDEN idők egyik legdöbbenetesebb futurista vicce (mesélő: dr. Szentmihályi János): A tudós professzor reggel fáradtan és álmosan ballag be a laboratóriumába. Valaki megkérdi tőle: »Miért olyan álmos és gyürött a professzor úr?« Mire a tudós igy felel: »Az éjszaka, amikor hazamentem, zuhogott az eső. Otthon aztán szórakozottságból az esernyőt fektettem az ágyba és egész éjszaka én álltam a sarokban és csurogtam!...«

VILLAMOSON ment a strandra a debreceni úritársaságok egyik ismert hölgytagja barátnőjével és annak három éves kisfiával. A mama megváltotta jegyét a maga számára és a kisfiának, a társaságában lévő úriasszonynak azonban bérlete volt. A kisfiú, amikor látta, hogy a velük utazó hölgy nem vált jegyet, kiabálni kezdett a villamosban: »Kalauz bácsi, a néninek is adjon jegyet... Miért nem ad a néninek jegyet!...« A villamosban mindenki mosolygott, a gyerek azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a kalauz bácsi ne legyen rossz és adjon a néninek is jegyet. Hiába magyarázták neki, hogy a hölgynek nem kell jegy, mert bérlete van, a kisfiú előhúzta a saját jegyét és tovább kiabált: »Ilyen jegyet adjanak a néninek is! Kalauz bácsi, adjon jegyet!... A gyermek nem akart elhallgatni és mert nagyon szerette a nénit, sírni kezdett amiért nem adnak neki jegyet. Nem volt mit tenni, az úriasszony váltott egy jegyet, erre aztán megnyugodott a gyerek, mintha nem is a Hév, hanem ő kapta volna a 16 fillért.

(c. gy.)

„Felismerték a dalai láma újra megtestesülését"

A világsajtót pénteken érdekes hír járta be, amely egy ország uralkodójának trónfoglalását jelenti: Tibet Taernsu nevű falujában megtalálták a dalai láma, Tibet uralkodójának újból való megtestesülését. Egy kisgyermek személyében találták meg a dalai lámát, aki halála után ennek a gyermeknek a testében született újra.

A Világ Teteje, igy szokták emlegetni Tibetet, az óriási kiterjedésü felföldet, amelyen olyan magasságban élnek emberek, állatok, amilyen magasságban a világ más részein már csak a hó és jég pusztasága uralkodik. Ez az óriási, gyéren lakott terület kapta most tehát uralkodóját és istenét, Buddha élő megtestesülését.

A dalai láma újból való megtestesülése, aki most vonul be Tibet fővárosának Lhásza-nak nagy palotájába, a Potala-ba, korlátlan uralkodó, aki földi és égi dolgokban a legnagyobb hatalom. Tekintélyét és az áhitatos tiszteletet, amely körülveszi, lehetetlen megérteni a buddhizmus tanainak ismerete nélkül.

Mit jelent a dalai láma újjászületése?

Buddha tanítása szerint az egész világ csak látszat, maga az élet is az. Ezen a látszatvilágon az akarat uralkodik. Az élet az akarat hívására támad fel. Az akarat útját viszont az értelem szabja meg. Az élet maga puszta szenvedés, a csalódások folytonos sorozata. Az értelem tehát tévedett, amikor az élet akaratának parancsot adott. Amint az én, amely folytonosan kívánja az életet, az örömet, a gyönyört és helyette csak a szenvedést, az öregséget és a halált kapja, eljut annak a tudatára, hogy az ő személyisége nem létezik hogy a világgal együtt ő maga is csak látszat, megszünik az én, többé nem akar élni és ezzel a megismeréssel lehull róla a létezés bilincse, a nirvánába jut. Mindaddig azonban, amig ehhez a megismeréshez nem jut, új és új alakban kell születnie, és a számtalan egymásután következő élet rengeteg szenvedésén át kell eljutnia a tökéletes megismeréshez, amely a nirvánába juttatja el.

A nirvána azonban nem azonos a semmivel. Nem létező lelkiállapot ugyan, mert a létezés öntudatát feloldja ugyan, de a nirvanában megszünik. Ám a hindu hit szerint mégis az a világ, ahol semmiféle öntudat és szenvedés nincs többé, igaz hogy öröm sem. Az az igazán megmaradó, az örökké változatlanul létező világ, a mi életünk és egyéniségünk látszat tükrében felcsillámló élet pedig nem egyéb káprázatnál.

Ez a folyton újra és újra születés hite az oka annak, hogy vallásos buddhista nem kinoz semmiféle élőlényt, nem okoz szenvedést senkinek és nem öl meg egyetlen élőlényt sem, még a rajta élősködő tetveket sem. Azt hiszi ugyanis, hogy minden élőlényben egy, a tökéletes megismerés felé fejlődő, igyekező lélek van. Minden ölés és minden szenvedés okozása a következő életében büntetéssel jár. Viszont a jócselekedetek és a megismerés tökéletesebb fokára való vergődés a hívő szellemi életének az ujjászületése következő során velemaradó, azaz együttmaradó értékét vagyis kamráját jelentik.

Buddha tanításaival és a buddhizmussal kapcsolatban sokszor halott az olvasó a »kis kocsiról« és a »nagy kocsiról«. A kis kocsi Hinajána az egyéniség megismerésére való fejlesztésével Buddha igazi tiszta tanítása. A »kis kocsi« nem törekszik az emberiség megváltására. Azt mondja, hogy az életakarattól a nirvánáig haladó utat mindenkinek magának kell megtennie. A Mahajána, a »Nagy kocsi« Buddha tanításait ugy fejleszti, hogy az önmegváltás célja helyére a világmegváltás gondolata lép. Ez volt akképpen a buddhizmussal teljesen ellenkező életfelfogás. A »Nagy kocsi szerint a tökéletes Buddha, aki tökéletesen felébredt, nem elégszik meg a maga megváltásával, hanem az összes előnyöket meg akarja menteni. Ami tehát eljut a nirvánába és már alkalma lenne megszabadulni a személyiség bilincseitől, világmegváltó hivatása arra kényszeriti, hogy megtartsa személyiségét és ujra szülessen. Miután eljutott a tökéletes megismeréshez, ember már többé nem lehet De egy Boddhiszattvával képviselteti magát és igy dolgozik az emberek megváltásán. A Boddhiszattva olyan lény, aki birja a megismerés kincsét, tehát a legmagasabb fokra hágott élőlény.

Ilyen lény a dalai láma. Magának Buddhának a Boddhiszattvája vagyis élő megtestesülése. Buddha két megtestesülésben él Tibetben. Az egyik Amitábha Boddhiszattva. Ez a tasi láma, aki az égi kegyelem, tehát a vallás eszközeivel dolgozik a világ teremtményeinek az újjászületés börtönéből való megváltásán. Buddha másik egyéniségének megtestesítője a dalai láma, a Padmapani Boddhiszattva kisugárzása, aki már tovább megy és nem az égből segíti az embereket, hanem közéjük megy, megóvja őket a démonoktól, elhárítja felőlük az éhinséget és a szenvedéseket kiegyenlíti az ellentéteket, törvényeket kihirdet és boldoggá teszi birodalmát. Amint látjuk, világos, hogy a dalai láma az országfenntartó hatalom és a tasi láma, aki a Sigaceban lévő palotájában, Tasilumpoban lakik, inkább, mint a dogmatikus vallásos hagyomány legfőbb papja szerepel.

Hogy ismerik fel az új dalai lámát?

A dalai láma halála után a tasi láma és az egyház egy csomó más feje meghatározza az új dalai láma életkörülményeit és a meghatározott területen kutatnak olyan gyermekek után, akiben megtestesülhetett az új dalai láma. Több jelölt akad. A testület megvizsgálja, hogy a kicsinyek megismerik-é elődük kegyszereit és mindennapos használati tárgyait, de kutatnak testükön külön ismertető jegyek után. Ilyenek: a lábszárakon tigrisbőrre emlékeztető folt, erősen ferdevágású szem és felvont hosszú szemöldök, nagy fül, a lapockákon két húsos kinövés, egyik tenyéren kagylóhéj alakú anyajegy.

Körülbelül 160 Boddhiszattva él a tibeti papi kasztban. Mind a kolostorok vezetői, nagyhatalmi urak (Tibetben nemcsak a föld igen nagyrésze, hanem a kereskedelem is a szerzetesek kezén van) Valamennyit igy ismerik fel. Természetesen a gyerekek azután alapos próbáknak vannak kitéve. De megeshetik, hogy néha húsz évig is betöltetlen egyg ilyen láma (tulku-lámáknak hívják őket) helye.

Jubász Vilmos Tibetről megjelent könyve közli Alexandra David Neel utazónő leirását egy ilyen tulku láma feltalálásáról. Az utazónő a Gobi sivatag egy falujában találkozott egy karaván nal, amely Lhászába akart menni a dalai lámához. Tanácsot akartak kérni a dalai lámától, hogy hol keressék kolostoruk tulku lámáját, akinek ujramegtestesülését már husz éve nem tudják feltalálni. Amint a kis sivatagi faluban megpihentek, egy szerre odalépett hozzájuk a vendég fogadós asszony fogadott fia. Körülbelül 20 éves fiú, aki szinte alomélet élt addig, képzeletének terményei nem hagyták nyugodni, szeme elé valóságos fátyol borult. A fiú amint meglátta a karaván tevéit, azonnal felismerte, hogy régebbi életének színhelyéről jönnek Leirta a távol kolostor életét, elmondta a karaván vezetőjének, egy öreg papnak, hogy régebbi életében mint tanította őt, akinek tulku lámája volt. Elmondta együttes útjaik részleteit a tibeti szent helyekhez. A fiút boldogan ismerték el lámájuk reinkarnációjának a vándorok, magukkal vitték vissza, kolostorukba, s meg voltak győződve arról, hogy a dalai láma vezérelte útjukba, hiszen a dalai lámát mint istent, mindentudónak képzelték és nem láttak abban lehetetlent, hogy előre megtudta útjuk célját.

Egy másik esetben az utazónő Agnai Cang, egy halott tulku háza mellett szállott meg. Az utolsó Agnai Cang már régen halott volt, új ra való megtestesülését nem sikerült feltalálni. A tulku láma vagyonát kezelő pap nem sokat törődött ezzel, a láma távollétében az ő vagyona szépen gyarapodott. Egyik kereskedelmi útja alkalmával betért a bérlőjéhez s amíg a háziasszony a teáját készítette, szórakozottan vette elő dohányos szelencéjét. Ekkor azonban egy kisgyermek ugrott elő, aki addig a sarokban játszott. Kis kezével megragadta a dohányszelencét és szemrehányó hangon kérdezte:

— Mit csinálsz te az én dohányszelencémmel?

A lámát mintha villám sulytotta volna le. A szelence valóban nem az övé volt, hanem uráé, akinek halála után magához vette. A gyermek pedig szigorú hangon szólott hozzá:

— Azonnal visszaadod, ez az enyém.

A láma megszégyenülten borult felismert ura lábai elé.

A dalai láma »személyazonosságát« persze gondosabban vizsgálják meg. Magaviselete, egyéniségének kiválósága, egy csomó rejtett titok, amit neki tudnia kell, mind döntő tényezők. A tibeti világot a dalai láma »távollétében« vagy gyermeksége alatt kormányzó papi testület nem nagyon siet a felismeréssel, mert addig, amíg a dalai láma fel nem nő, minden hatalom a kezükben van. Budha megtestesítőjének tehát igen alapos vizsgát kell kiállania. Hogy aztán mennyiben vezeti szerencse, szuggesztió, tudatalatti megérzés, azt igen nehéz lenne megmondani.

A kis dalai láma — ha felismerik, — beköltözik tehát nagy palotájába, a titokzatos szent városba, amelybe európai még most sem teheti be a lábát. Apja pedig a tibeti birodalomnak világiak számára elérhető legnagyobb rangját nyeri el ... *(t. l.)*

Vidékre még ma KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!
TRUNKHAHN
TISZTA GYAPJUSZÖVET
Közvetlen a gyárból!!!
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ-KRT. 8
Gyártelep:
BUDAPEST, XI., LENKE UT 117.

Kerékpárt
részletre
Keszlernél
vehet legolcsóbban.

Külső gumi	3·80
Tömlő	1·44
Csengő	0·38
Küllő	0·04
Wim lánc	2·80

Kiderült a béna gazdálkodó öngyilkosságának az oka

Szerelemre vágyott és anélkül nem birta az életet

Beszámoltunk arról, hogy Komádiban ejtélyes körülmények között meghalt egy fiatalember. *Balogh* János 27 éves gazdálkodót, aki mindkét lábára és egyik karjára béna volt, az ajtókilincsre felakasztva találták meg hozzátartozói. Rejtélyesnek látszott, hogyan követhette el az örgyilkosságot a nyomorék fiatalember, aki csak csuszva tudott a földön közlekedni.

A komádi csendőrőrs értesítése alapján dr *Zsögöd* Jenő vizsgálóbíró és a törvényszéki orvosszakértő a helyszínre utaztak a vizsgálat és a boncolás megtartására. A vizsgálóbíró és az orvosszakértő minden kétséget kizáróan megállapították, hogy

nem történt bűncselekmény, a béna gazdálkodó öngyilkosságot követett el.

Amikor nem tartózkodott odahaza senki, valamelyik fiókból kötelet szerzett és a belső szobából a konyhába csuszott. Azzal a kezével, amelyel emelni tudott, a kötelet ráerősítette az egy méter magasan levő kilincsre. A kötél másik végére hurkot csinált és beleillesztette a fejét. Azután előrecsuszott és úgy maradt a földön, félig fekvő helyzetben, akkor is, amikor hozzátartozói hazatértek. Ekkor azonban nem volt benne élet.

A hatóságok természetesen vizsgálatot folytattak abban az irányban is, hogy a szerencsétlen fiatalember miért követte el az öngyilkosságot. Megállapították, hogy a nyomorék mivolta miatt keseredett el annyira Balogh János, hogy eldobta magától az életet. Ismerősei előtt többször hangoztatta, hogy hiába van pénze, háza, földje, nem ér semmit, mert egyetlen lány se szereti őt a faluban. Szerelemre vágyott a szerencsétlen, nyomorék ember és szerelem nélkül nem birta az életet.

A Korona
Festékáruház
főüzletét
Csapó-utca 22. alá
helyezte át.
Fióküzletek:
Petőfitér 6. Szentanna 10-12.

— **Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál** reggel felkeléskor már egy negyedpohár természetes »**Ferenc József**« keserüvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Az orvosok ajánlják.

Vasárnap iktatják be a négy új debreceni lelkipásztort

Ma, vasárnap délelőtt iktatják be ünnepélyes keretek között a négy új debreceni református lelkipásztort. — A négy új lelkipásztori állást egy évvel ezelőtt szervezte meg a debreceni egyház presbitériuma s az egyházkerületi jóváhagyás után most töltötte be, egyhangú meghívással.

A négy új lelkészségre, a csapókerti, nyilastelepi, homokkerti és a Péterfiai egyházrészre a gyülekezetek bizalma dr *Dancsházy* Sándort, *Mezey* Bélát, *Kováts* Józsefet és dr *Farkas* Pált bizta meg a lelkipásztori teendők elvégzésével.

A Csapókert új lelkésze dr *Dancsházy* Sándor, a theológia doktora, 47 éves és 1916-ban választották meg rendes lelkésszé az ugocsamegyei Telekház—Királyháza egyházközséghe. Komoly és a magyarság érdekében kifejtett nagy munkáját a csehek azonban nem nézték jó szemmel és kiutasították. Magyarországra költözött és Debrecenben a központi lelkészi hivatal vezetője lett, ugyanakkor a Templomegyesület titkára. Ebben a beosztásban egy évig működött, azután mint vallásoktató lelkész teljesített szolgálatot mostani megválasztásáig. A Homokkert új lelkésze *Kováts* József 46 éves. Pályáját, mint tanító kezdte és 15 évi tanítói szolgálat után lépett a lelkészi pályára. 1929-ben lett debreceni segédlelkész, majd vallásoktató lelkész. A Nyilastelep új lelkésze *Mezey* Béla most 40 éves. 1919 óta vallásoktató lelkész Debrecenben. Az új lelkészek közül a legfiatalabb dr *Farkas* Pál, aki 30 éves és 1928-ban kezdte meg, mint segédlelkész a működését Törökszentmiklóson. Két évi angliai tartózkodás után, miközben megszerezte a theológiai doktorátust is, visszatért és először Székesfehérváron, majd Balthazár Dezső püspök meghívására a püspök segédlelkésze lett. 1936-ban vallásoktató lelkész, míg most a Péterfia uccai egyházrész lelkipásztora.

Vasárnap délelőtt iktatják be ünnepi külsőségek és a debreceni református egyházrész érdeklődése mellett az új lelkészeket, akiknek személyében a debreceni lelkészi kar kiváló értékkel szaporodik és akiket kétségtelenül osztatlan szeretet kísér meginduló lelkipásztori pályájukon, ahol a megválasztásuk tágabb kereteket nyujt nekik, hogy tudásukat és elhivatottságukat embertársaik javára gyümölcsöztessék.

Gazdag programot nyujt hallgatóinak a Nyári Egyetem

A *Nyári Egyetem* XI. tanfolyamának programmjába a hat nyelven folyó értékes előadások és nyelvleckék közé számos ünnepélyt iktatott be a rendezőbizottság, amelynek célja, — hogy a hallgatóság minél mélyebb benyomásokat szerezzen városunkban. Az idei tanfolyam gazdag programmját aug. 1-én fényes megnyitó ünnepély vezeti be, melyet 24 nemzet zászlóival feldíszített Központi Egyetem díszudvarán tartanak meg. Ugyanezen a napon rendezik a szokásos ismerkedő estet a Vigadó hangulatos helyiségeiben, rossz idő esetén az Arany Bikában. Az ismerkedő esten részt vesz a tanfolyam magyar és külföldi hallgatósága s a mult hagyományaihoz híven Debrecen érdeklődő közönsége. Az egyes nemzetek képviselői nemzeti viseletben festői látványt fognak nyujtani. Nagy sikere volt tavaly a nemzeti tánchemutatónak, melyeket az egyes csoportok sajátos népi tánc kultúrájuk bemutatása céljából rendeztek. A lengyel csoport tánchemutatója nyitja meg ezeknek sorát augusztus 3-án. Hogy külföldi vendégeink minél jobban megismerjék Magyarországot, a rendezőség magyar filmbemutatót iktatott a programmba. A magyar dalkultúra propagandája szempontjából nagyon fontos az egyetem aulájában tartandó magyar dalbemutató, melyet a debreceni *Dalosker*ület rendez a debreceni legjob dalárdák közreműködésével a Nyári Egyetem hallgatói számára. Ennek miniegy kiegészítője lesz az Arany Bika dísztermében tartandó magyar hangverseny, melyen *Báthy* Anna, az Operaház tagja énekel, közre működik rajta kívül *Országh* Tivadar hegedűművész és *Meiszner* Lujza zongoraművésznő. A tanfolyam gazdag szórakozási programmjának befejezője utolsó estén tartandó nemzetek ünnepe lesz, melyen minden nemzeti népviseletében jelenik meg. Ez annál érdekesebbnek igérkezik, mire az egyes csoportok erre különös gonddal előkészültek hazájukban. De az itt felsorolt ünnepségeken kívül igen érdekes lesznek a *Nemzeti estek*, amikor is a tanfolyamon résztvevő idegenek a vendéglátó magyarok számára hangulatos bensőséges estéken rendeznek. A tanfolyam méltó befejezője lesz a 18-án, szerdán délelőtt tartandó záróünnepély. Ezt az ünnepséget az teszi érdekessé, hogy az ünnepi szónokokon kívül a külföldi hallgatóság képviselői rövid beszédben foglalják össze itt szerzett tapasztalataikat.

Amint ebből a felsorolásból kitünik, a Nyári Egyetem az idén is a lehető legjobb programmot nyujtja, nemcsak a külföldi, hanem a helybeli hallgatóságnak is, hiszen mindezeken az ünnepségeken részt vehetnek a Nyári Egyetem helybeli beiratkozott hallgatói. A beiratkozás még egyre tart a Nyári Egyetem titkári hivatalában, ahol a debrecenieknek július 31-ig igen kedvezményes áron iratkozhatnak be. (Központi Egyetem III. em. 346.)

(:)

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről akar tengelyen, akár vasuton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hús, szeszesital — a behozataltól számított 24 órar alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó ügyosztályánál (földszint, kapubejárattal szemben) a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigoru ellenőrzés alatt tartja és a be nem jelentett fogyasztási adó köteles cikk után járó fogyasztási adónak nyolcszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel elmarasztaltatik. Városi adóhivatal.

Polgármester.

Tarka sorok

AMILYEN sok az álhirlapíró, ugyanolyan sokan vannak azok, akik a színészet amúgy is sajnálatosan megtépázott nimbuszával élnek vissza. *Azok mellett az alakok mellett, akik valamilyen feladatról szerzett ujságírói igazolvánnyal szaladgálnak és hangoskodnak, mostanában feltünnek az álszínészek is.* Jellemzésükre szolgáljon az a história, amelynek a közelmult napokban a Csokonai-színház volt a színhelye.

A vendégszereplő együttes igazgatóságához beállított egy nő és előadta, hogy budapesti színésznő s ennélfogva igényt tart a szabadjegyre. Az igazgatóság érdeklődött, hol játszott, mire *a hölgy zavartan kijelentette, hogy valamelyik filmben statisztált.* Az igazgatóság azonban előzékeny, adott egy szabadjegyet önagyságának, aki ilyenformán *jogot formált másod- és harmadnapon is a jegykérésre. A negyedik napon már annyira otthon érezte magát, hogy az illem és rend legelemibb szabályát sem tartva be, jegykérés nélkül, szabadon, kontrafék nélkül beült az első sorokba.* A publikumnak is feltünt a szalmasárga hajú hölgy, aki olyan hangosan nevetgélt a vidám jeleneteknél, hogy az egész színház belereszketett. *Viselkedése feltünt a színház titkárának, Révész Emilnek*, aki odaküldte hozzá a jegyszedőnőt, hogy megkérdezze a hölgyet, hová szól a jegye. A titkár ugyanis úgy vélekedett, hogy aki így viselkedik, az semmiképpen sem tartozhat az első sorok közönségének soraiba. Sejtése bevált, *a hölgynek nem volt jegye, ellenben azt a meglepő választ adta a jegyszedőnőnek, hogy Révész Emil engedélyével ült be jegy nélkül a* [illegible] tán ugyebár ebből egy szó sem volt igaz, maga Révész titkár ment oda a fiatal nőhöz és tapintatosan felkérte, hogy hagyja el a nézőteret. *Onagysága magából kikelve távozott a színházból, fenyegetően hangsúlyozta »művésznői« mivoltában ért sérelmét.*

CSINOS fiatal leány keresett fel bennünket a héten és titokzatosan szivességre kért. Elmondotta, hogy néhány héttel ezelőtt jött haza nyaralni Debrecenbe, egyébként a fővárosban lakik, ahol egy fiatalember udvarol neki. Szeretné féltékennyé tenni a fiút s ehhez kéri e rovat vezetőjének szivességét. Tudniillik azt kellene csinálni, hogy meg kellene irni a következő szöveget: »A nagyon hercig kislány hazajött Budapestről meglátogatni Debrecenben lakó hozzátartozóit. A kislánynak már is nagy tábora van, közöttük az egyik legcsinosabb debreceni fiatalember.« Maga a kislány állitotta igy össze a leközlendő szöveget, sőt még azt a kérését is kifejtette, hogy legjobb lenne, ha keresztnevét kiírnánk, mert abból biztosan mindenki meg tudná, hogy róla van szó. A cikket azután elküldené a pesti fiatalembernek, mert úgy érzi, hogy az kezd elhidegülni tőle. Nos, a kérést teljesitjük, leközöltük a szöveget, csupán a keresztnevet hallgattuk el — diszkrécióból.

ENNEK a most következő kis írásnak ez a címe: »*A hűség*«. Es két szereplője van: *a hű és hűtlen.* Rövid az egész. A rokonszenves fiatalember egy évvel ezelőtt megismerkedett a szép és csinos lánynyal és megszerette. Kölcsönös volt a szerelem, legalább is ezt mondta a lány. Ugy jártak egymás mellett, mintha repülnének mindenki felett, mint két galamb. Ők ketten éltek, rajtuk kívül lakatlan volt a Föld — mindenki simogatva nézte őket, mert szépek voltak és kedvesek. A fiú megkérte a lányt és az csókkal felelte az igent. Nagy, tiszta, szerelmi házasság igérkezett. S ekkor történt, ezelőtt néhány nappal, hogy hirtelen előállt a lány és azt mondta a fiúnak, hogy máshoz megy feleségül. Átmenet nélkül. S amint kiderült, ez a más egy fiatalember, akit alig egy hónapja ismer s aki titokban mindennap meglátogatta. Finis. *(Az egész nem érdekes, nem különös, tudja a csoda, mégis megírtuk.)*

NAGY társasággal ült a kávéházban vitéz Bánky Róbert, a Kamaraszinház igazgatója. Később megérkezett felesége, Orbán Viola is, aki magával hozta gyönyörűszép kis fiút mindenki megnézte, szép kis fiút mindenki menégzte, az egyik jelenlévő ujságíró, aki ekkor látta először a gyereket, odalépett hozzá és hátulról barátságosan megcsípte az arcát. A gyermek hátrafordult, ingerülten végignézte a csipkelődőt, aztán klasszikus retorikával igy szólt: »Ki ön, ki imigyen meg mer csípni engem?!...«

KIS hírek a színészvilágból. Talán vannak még, akik emlékeznek a Csokonai-színház egykori primadonnájára, *Hajnal* Margitra. A volt debreceni primadonna a héten házasságot kötött egy dúsgazdag újpesti ügyvéddel, *dr. Bruneauer* Dénessel. — Budapesten a ligetben nagy sikerrel mutatnak be egy revüt, melynek címe: »*Marika álma*«. Szerzője: *Bihary* Nándor. Rendezője: *ugyanő.* Főszereplője: *szintén.* Primadonnája: *Nóthy* Margit. A Csokonai-színház egykori tagjai.

HAZAJÖTT látogatóba Franciaországból a Bocskay volt játékosa, Markos Imre, aki egy év óta odakinn rugja a labdát. Hazahozta négyéves kisfiát is, aki egész nap vígan lubickol a nagyerdei strandfürdőben. Valaki megkérdezte Markost tud-e már a gyerek úszni, mire a kitünő futballista dühösen felelt: »Hogyisne! Nem is engedem megtanulni, hiszen az úszásból nem lehet megélni! Futballozni kell neki, a lábával könnyebben megkeresheti rajaskenyerét!...«

MINDEN idők egyik legdöbbenetesebb futurista vicce (mesélő: dr. Szentmihályi János): A tudós professzor reggel fáradtan és álmosan ballag be a laboratóriumába. Valaki megkérdi tőle: »Miért olyan álmos és gyürött a professzor úr?« Mire a tudós igy felel: »Az éjszaka, amikor hazamentem, zuhogott az eső. Otthon aztán szórakozottságból az esernyőt fektettem az ágyba és egész éjszaka én álltam a sarokban és csurogtam!...«

VILLAMOSON ment a strandra a debreceni úritársaságok egyik ismert hölgytagja barátnőjével és annak három éves kisfiával. A mama megváltotta jegyét a maga számára és a kisfiának, a társaságában lévő úriasszonynak azonban bérlete volt. A kisfiú, amikor látta, hogy a velük utazó hölgy nem vált jegyet, kiabálni kezdett a villamosban: »Kalauz bácsi, a néninek is adjon jegyet... Miért nem ad a néninek jegyet!...« A villamosban mindenki mosolygott, a gyerek azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a kalauz bácsi ne legyen rossz és adjon a néninek is jegyet. Hiába magyarázták neki, hogy a hölgynek nem kell jegy, mert bérlete van, a kisfiú előhúzta a saját jegyét és tovább kiabált: »Ilyen jegyet adjanak a néninek is! Kalauz bácsi, adjon jegyet!... A gyermek nem akart elhallgatni és mert nagyon szerette a nénit, sirni kezdett amiért nem adnak neki jegyet. Nem volt mit tenni, az úriasszony váltott egy jegyet, erre aztán megnyugodott a gyerek, mintha nem is a Hév, hanem ő kapta volna a 16 fillért.

(c. gy.)

„Felismerték a dalai láma újra megtestesülését"

A világsajtót pénteken érdekes hír járta be, amely egy ország uralkodójának trónfoglalását jelenti: Tibet Taernsu nevű falujában megtalálták a dalai láma, Tibet uralkodójának újból való megtestesülését. Egy kisgyermek személyében találták meg a dalai lámát, aki halála után ennek a gyermeknek a testében született újra.

A Világ Teteje, így szokták emlegetni Tibetet, az óriási kiterjedésű felföldet, amelyen olyan magasságban élnek emberek, állatok, amilyen magasságban a világ más részein már csak a hó és jég pusztasága uralkodik. Ez az óriási, gyéren lakott terület kapta most tehát uralkodóját és istenét, Buddha élő megtestesülését.

A dalai láma újból való megtestesülése, aki most vonul be Tibet fővárosának Lhásza-nak nagy palotájába, a Potala-ba, korlátlan uralkodó, aki földi és égi dolgokban a legnagyobb hatalom. Tekintélyét és az áhitatos tiszteletet, amely körülveszi, lehetetlen megérteni a buddhizmus tanainak ismerete nélkül.

Mit jelent a dalai láma újjászületése?

Buddha tanítása szerint az egész világ csak látszat, maga az élet is az. Ezen a látszatvilágon az akarat uralkodik. Az élet az akarat hívására támad fel. Az akarat útját viszont az értelem szabja meg. Az élet maga puszta szenvedés, a csalódások folytonos sorozata. Az értelem tehát tévedett, amikor az élet akaratának parancsot adott. Amint az én, amely folytonosan kívánja az életet, az örömet, a gyönyört és helyette csak a szenvedést, az öregséget és a halált kapja, eljut annak a tudatára, hogy az ő személyisége nem létezik hogy a világgal együtt ő maga is csak látszat, megszünik az én, többé nem akar élni és ezzel a megismeréssel lehull róla a létezés bilincse, a nirvánába jut. Mindaddig azonban, amig ehhez a megismeréshez nem jut, új és új alakban kell születnie, és a számtalan egymásután következő élet rengeteg szenvedésén át kell eljutnia a tökéletes megismeréshez, amely a nirvánába juttatja el.

A nirvána azonban nem azonos a semmivel. Nem létező lelkiállapot ugyan, mert a létezés öntudatát felismerő én a nirvanában megszünik. Ám a hindu hit szerint mégis az a világ, ahol semmiféle öntudat és szenvedés nincs többé, igaz hogy öröm sem. Az az igazán megmaradó, az örökké változatlanul létező világ, a mi életünk és egyéniségünk látszat tükrében felcsillámló élet pedig nem egyéb káprázatnál.

Ez a folyton újra és újra születés hite az oka annak, hogy vallásos buddhista nem kinoz semmiféle élőlényt, nem okoz szenvedést senkinek és nem öl meg egyetlen élőlényt sem, még a rajta élősködő tetveket sem. Azt hiszi ugyanis, hogy minden élőlényben egy, a tökéletes megismerés felé fejlődő, igyekező lélek van. Minden ölés és minden szenvedés okozása a következő életében büntetéssel jár. Viszont a jócselekedetek és a megismerés tökéletesebb fokára való vergődés a hívő szellemi életének az ujjászületése következő során velemaradó, azaz együttmaradó értékét vagyis kamráját jelentik.

Buddha tanításaival és a buddhizmussal kapcsolatban sokszor halott az olvasó a »kis kocsiról« és a »nagy kocsiról«. A kis kocsi Hinajána az egyéniség megismerésére való fejlesztésével Buddha igazi tiszta tanítása. A »kis kocsi« nem törekszik az emberiség megváltására. Azt mondja, hogy az életakarattól a nirvánáig haladó utat mindenkinek magának kell megtennie. A Mahajána, a »Nagy kocsi« Buddha tanításait ugy fejleszti, hogy az önmegváltás célja helyére a világmegváltás gondolata lép. Ez volt akképpen a buddhizmussal teljesen ellenkező életfelfogás. A »Nagy kocsi szerint a tökéletes Buddha, aki tökéletesen felébredt, nem elégszik meg a maga megváltásával, hanem az összes elönyöket meg akarja menteni. Ami tehát eljut a nirvánába és már alkalma lenne megszabadulni a személyiség bilincseitől, világmegváltó hivatása arra kényszeriti, hogy megtartsa személyiségét és ujra szülessen. Miután eljutott a tökéletes megismeréshez, ember már többé nem lehet

De egy Boddhiszattvával képviselteti magát és igy dolgozik az emberek megváltásán. A Boddhiszattva olyan lény, aki birja a megismerés kincsét, tehát a legmagasabb fokra hágott élőlény.

Ilyen lény a dalai láma. Magának Buddhának a Boddhiszattvája vagyis élő megtestesülése. Buddha két megtestesülésben él Tibetben. Az egyik Amitábha Boddhiszattva. Ez a tasi láma, aki az égi kegyelem, tehát a vallás eszközeivel dolgozik a világ teremtményeinek az újjászületés börtönéből való megváltásán. Buddha másik egyéniségének megtestesítője a dalai láma, a Padmapani Boddhiszattva kisugárzása, aki már tovább megy és nem az égből segíti az embereket, hanem közéjük megy, megóvja őket a démonoktól, elhárítja felőlük az éhinséget és a szenvedéseket kiegyenlíti az ellentéteket, törvényeket kihirdet és boldoggá teszi birodalmát. Amint látjuk, világos, hogy a dalai láma az országfenntartó hatalom és a tasi láma, aki a Sigaceban lévő palotájában, Tasilumpoban lakik, inkább, mint a dogmatikus vallásos hagyomány legfőbb papja szerepel.

Hogy ismerik fel az új dalai lámát?

A dalai láma halála után a tasi láma és az egyház egy csomó más feje meghatározza az új dalai láma életkörülményeit és a meghatározott területen kutatnak olyan gyermekek után, akiben megtestesülhetett az új dalai láma. Több jelölt akad. A testület megvizsgálja, hogy a kicsinyek megismerik-é elő dük kegyszereit és mindennapos használati tárgyait, de kutatnak testükön külön ismertető jegyek után. Ilyenek: a lábszárakon tigrisbőrre emlékeztető folt, erősen ferdevágású szem és felvont hosszú szemöldök, nagy fül, a lapockákon két húsos kinövés, egyik tenyéren kagylóhéj alakú anyajegy.

Körülbelül 160 Boddhiszattva él a tibeti papi kasztban. Mind a kolostorok vezetői, nagyhatalmi urak (Tibetben nemcsak a föld igen nagyrésze, hanem a kereskedelem is a szerzetesek kezén van) Valamennyit igy ismerik fel. Természetesen a gyerekek azután alapos próbáknak vannak kitéve. De megeshetik, hogy néha húsz évig is betöltetlen egyg ilyen láma (tulku-lámáknak hívják őket) helye.

Juhász Vilmos Tibetről megjelent könyve közli Alexandra David Neel utazónő leirását egy ilyen tulku láma feltalálásáról. Az utazónő a Gobi sivatag egy falujában találkozott egy karaván nal, amely Lhászába akart menni a dalai lámához. Tanácsot akartak kérni a dalai lámától, hogy hol keressék kolostoruk tulku lámáját, akinek ujramegtestesülését már husz éve nem tudják feltalálni. Amint a kis sivatagi faluban megpihentek, egy szerre odalépett hozzájuk a vendégfogadós asszony fogadott fia. Körülbelül 20 éves fiú, aki szinte álméletet élt addig, képzeletének terményei nem hagyták nyugodni, szeme elé valóságos fátyol borult. A fiú amint meglátta a karaván tevéit, azonnal felismerte, hogy régebbi életének színhelyéről jönnek Leírta a távol kolostor életét, elmondta a karaván vezetőjének, egy öreg papnak, hogy régebbi életében mint tanította őt, akinek tulku lámája volt. Elmondta együttes útjaik részleteit a tibeti szent helyekhez. A fiút boldogan ismerték el lámájuk reinkarnációjának a vándorok, magukkal vitték vissza, kolostorukba, s meg voltak győződve arról, hogy a dalai láma vezérelte útjukba, hiszen a dalai lámát mint istent, mindentudónak képzelték és nem láttak abban lehetetlent, hogy előre megtudta útjuk célját.

Egy másik esetben az utazónő Agnai Cang, egy halott tulku háza mellett szállott meg. Az utolsó Agnai Cang már régen halott volt, új ra való megtestesülését nem sikerült feltalálni. A tulku láma vagyonát kezelő pap nem sokat törődött ezzel, a láma távollétében az ő vagyona szépen gyarapodott. Egyik kereskedelmi útja alkalmával betért a bérlőjéhez s amíg a háziasszony a teáját készítette, szórakozottan vette elő dohányos szelencéjét. Ekkor azonban egy kisgyermek ugrott elő, aki addig a sarokban játszott. Kis kezével megragadta a dohányszelencét és szemrehányó hangon kérdezte:

— Mit csinálsz te az én dohányszelencémmel?

A lámát mintha villám sulytotta volna le. A szelence valóban nem az övé volt, hanem uráé, akinek halála után magához vette. A gyermek pedig szigorú hangon szólott hozzá:

— Azonnal visszaadod, ez az enyém.

A láma megszégyenülten borult felismert ura lábai elé.

A dalai láma »személyazonosságát« persze gondosabban vizsgálják meg. Magaviselete, egyéniségének kiválósága, egy csomó rejtett titok, amit neki tudnia kell, mind döntő tényezők. A tibeti világot a dalai láma »távollétében« vagy gyermeksége alatt kormányzó papi testület nem nagyon siet a felismeréssel, mert addig, amíg a dalai láma fel nem nő, minden hatalom a kezükben van. Budha megtestesítőjének tehát igen alapos vizsgát kell kiállania. Hogy aztán mennyiben vezeti szerencse, szuggesztió, tudatalatti megérzés, azt igen nehéz lenne megmondani.

A kis dalai láma — ha felismerik, — beköltözik tehát nagy palotájába, a titokzatos szent városba, amelybe európai még most sem teheti be a lábát. Apja pedig a tibeti birodalomnak világiak számára elérhető legnagyobb rangját nyeri el ... *(t. l.)*

Vidékre még ma KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!
TRUNKHAHN
TISZTA GYAPJUSZÖVET
Közvetlen a gyárból!!!
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ-KRT. 8
Gyártelep:
BUDAPEST, XI., LENKE UT 117.

Kerékpárt részletre Keszlernél vehet legolcsóbban.

Külső gumi	3·80
Tömlő	1·44
Csengő	0·38
Küllő	0·04
Wim lánc	2·80

Kiderült a béna gazdálkodó öngyilkosságának az oka

Szerelemre vágyott és anélkül nem birta az életet

Beszámoltunk arról, hogy Komádiban ejtélyes körülmények között meghalt egy fiatalember. *Balogh* János 27 éves gazdálkodót, aki mindkét lábára és egyik karjára béna volt, az ajtókilincsre felakasztva találták meg hozzátartozói. Rejtélyesnek látszott, hogyan követhette el az örgyilkosságot a nyomorék fiatalember, aki csak csuszva tudott a földön közlekedni.

A komádi csendőrörs értesítése alapján dr *Zsögöd* Jenő vizsgálóbíró és a törvényszéki orvosszakértő a helyszínre utaztak a vizsgálat és a boncolás megtartására. A vizsgálóbíró és az orvosszakértő minden kétséget kizáróan megállapították, hogy

nem történt bűncselekmény, a béna gazdálkodó öngyilkosságot követett el.

Amikor nem tartózkodott odahaza senki, valamelyik fiókból kötelet szerzett és a belső szobából a konyhába csuszott. Azzal a kezével, amelyet emelni tudott, a kötelet ráerősítette az egy méter magasan levő kilincsre. A kötél másik végére hurkot csinált és beleillesztette a fejét. Azután előrecsuszott és úgy maradt a földön, félig fekvő helyzetben, akkor is, amikor hozzátartozói hazatértek. Ekkor azonban nem volt benne élet.

A hatóságok természetesen vizsgálatot folytattak abban az irányban is, hogy a szerencsétlen fiatalember miért követte el az öngyilkosságot. Megállapították, hogy a nyomorék mivolta miatt keseredett el annyira Balogh János, hogy eldobta magától az életet. Ismerősei előtt többször hangoztatta, hogy hiába van pénze, háza, földje, nem ér semmit, mert egyetlen lány se szereti őt a faluban. Szerelemre vágyott a szerencsétlen, nyomorék ember és szerelem nélkül nem birta az életet.

A Korona
Festékáruház
főüzletét
Csapó-utca 22. alá
helyezte át.
Fióküzletek:
Petőfitér 6. Szentanna 10-12.

— **Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál** reggel felkeléskor már egy negyedpohár természetes »**Ferenc József**« keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Az orvosok ajánlják.

KLEIN orth. kóser
éttermében
olcsó abonomát kaphat.
PIAC UCCA 66.

Tragédia

A szoba falán ketten összetalálkoztak. Ráhunyorítottak egymásra, kezetfogtak, aztán leültek egy festékrögöcskére.

Pol Oska kisasszony nagyot sóhajtott és ráhajtotta fejecskéjét Svábbog úr érces, fekete mellére.

— Istenem, milyen jó lett volna még sok évig élni itt, istenem, mily borzalom, meg kell halnunk ...

Svábbog úr felugrott a festékrögöcskéről, csápjait előre szegezte és nagyot dobbantott:

— Mi az, hogy meg kell halnunk Aki útjába áll szerelmünknek, azt keresztüldöföm, legázolom, agyoncsípem, a Nagy Svábbogra esküszöm!

Pol Oska kisasszony szomorúan csóválta fejét. Leroskadt a festékrögöcskére, így sóhajtotta:

— Elektrotox!

Svábbog úr megdöbbent:

— Elektrotox? Mi légyen e szörnyű szó? Mond ki ő és csápomra esküszöm, mielőtt a nap lehanyatlik amott az ablakon, megszünik ő létezni!

Pol Oska kisasszony azonban csak sírt:

— Végünk van, egyetlen szerelmem, Bogikám, megöl az elektrotox. De jaj nekem, jaj szegény fejemnek, nemcsak minket öl meg, elpusztítja, jaj, mos más bevallom, (belesuttog Svábbog úr fülébe) egyetlen, most születendő gyermekünket is. Végünk van, meggyilkol az elektrotox! Legjobb lesz, ha öngyilkosok leszünk ...

Csüggedten ültek a festékrögöcskén, csend volt, csak a szentjánosbogár világított a plafonon. A két szerelmes felnézett rá és nagyokat sóhajtozott.

— Honnan hallád e szörnyű hirt — kérdezte aztán nyögve Svábbog úr.

— A főbérlőnénk mondta reggel az urának az ágyban — felelte Pol Oska kisasszony. — Ott voltam az asszony nyakán, minden szót hallottam: »Elektrotox lakáskarbantartási és fertőtlenítő vállalat alakult most Debrecenben a Piac utca 89. szám alatt — mondta főbérlőnénk a férjének — minden féreg elpusztul, ha az Elektrotox permetezővel bepermeteztetjük a lakást. »Nem szeretem az ilyen mérgesgázokat!« — mondta a férj. — »Egyszer még a bogarakkal együtt megmérgezzük magunkat.« Erre a főbérlőnénk nevetni kezdett hogy az Elektrotox nem mérgező, fél óra mulva már nyugodtan aludni is lehet a szobában.

— Drága mulatság lehet az ilyen csodaszer — mondotta a férfi mire megörültem, hogy talán mégis megmenekülünk, de az asszony ekkor így szólt:

— Az elektrotox úgyszólván semmibe sem kerül. Néhány fillér az egész és megóvjuk lakásunkat, egészségünket és bútorainkat. — Szobánkint és havonta 70—110 fillér az egész. Ha több szobát permeteznek, akkor 70 fillér! Hát nem csodálatos!?

— A férj erre nyomban kijelentette, hogy az elektrotox vállalatra bízza lakása karbantartását — folytatta Pol Oska kisasszony. — Azóta nem hunytam le szemem a remegéstől. Én azt mondom, ne várjuk be az Elektrotoxot, legyünk öngyilkosok.

Svábbog úr átölelte menyasszonyát, megesókolták egymást, Elektrotox! — kiáltották és levetették magukat a mélységbe.

Peches évünk van

— mondja a debreceni asztrológusnő, aki a Széchenyi ucca 43 alatt most vár jó csillagának szerencsés esélyeire — A Saturnus hozza a sok bajt — Mi lesz az új bolygóval?

Az asztrológusnő az olyan nő, aki az asztrológiával és grafológiával is foglalkozik, amint ezt mindenki tudja. Sokszor maga az asztrológusnő is tudja. A csillagjóslás és az írásanalizálás tagadhatatlanul idegen terület egymástól, annál szebb és díceséretreméltóbb tehát, amikor valaki vállalkozik arra, hogy mindkét területet meghódítsa. Elismerésünk koszorúját ezúttal kétségtelenül az a hölgy kapja, aki naponta 3—6 óra között hódítgatja ezeket a területeket a Széchenyi-ucca 43. számú házban.

Felkerestük őt és meginterjuvoltuk, amint az alább következik.

A hölgy középkorú és molett. Megkérdeztük, mi a neve.

— Tudja, — mondta — nem a saját nevemet használom. Mi nem szoktuk a magunk mindennapi nevét használni.

Aztán így folytatta:

— Már évek óta töprengek azon, hogy milyen nevet használjak magamnak, de nem tudtam végleges elhatározásra jutni. Először a »Juno« nevet választottam, de meggondoltam magam. Nem tud valami más jobb nevet?

Sajnos, nem. De megkérdeztük:

— És miért kell pont a mithológiából nevet választani?

— Azért, mert a mesterségünkhöz tartozik a misztikum, — felelte.

Ekkor megkérdeztük:

— A grafológia reális tudomány?

— De mennyire!

— És az asztrológia?

— Az is.

Szerényen érdeklődtünk:

— Hátha mind a kettő reális, akkor mi szükség van a misztikus névre?

Elgondolkozott és azt felelte:

— Hát kérem ...

Ezután megkérdeztük, hogy mit is jelent tulajdonképpen az asztrológia. Mondá:

— Olyan pályafutást fut az ember, mint a bolygó.

Ebben aztán nincsen misztikum, ez tényleg reális.

Peches évünk van

A hölgy cigarettát sodor és rágyujt. Fujja a füstöt és az ég felé néz, a bolygók felé. Az kérdezzük tőle, hogy:

— Hisz-e az asztrológiában és a grafológiában?

— Ez a mesterségem, hinnem kell benne.

És így folytatta:

— Meg kell, hogy mondjam, ez az év szerencsétlen, mert a Saturnus jegyében folyik. Tudniillik hét bolygónk van és ezek folyton váltják egymást. Most a Saturnus esedékes.

Kíváncsiskodunk:

— Látta már a Saturnust?

— Nem. De tudom, amit tudnom kell róla — hangzik a felelet.

Ezt követőleg megtudjuk, hogy mindenkinek attól függ az élete sorja, amilyen folygó alatt születik. Ha szerencsés a bolygó, akkor csak az illetőtől függ, hogy az adódó alkalmakat kihasználja. Ha rossz a bolygó, akkor baj van, de azért lehet segíteni, mert nincsen olyan gonosz bolygó, amely alatt ne adódhatna szerencsés alkalom.

Megemlítjük Nietzschét: »Van egy út, amelyen csak te járhatsz. Ne kérdezd hová visz, indulj el rajta.

— Ez nem helyes — csóválja a fejét —, mert elsősorban mindenkinek a bolygója iránt kell érdeklődni. A bolygótól sokk függ, minden attól függ és az ember maga irányíthatja életét.

Az kérdezzük, hogy sajátmaga életét hogyan irányította, mire ez a nyilvánosságnak szánt válasz:

— Én jó bolygó alatt születtem, de önfejű voltam és nem használtam ki a kedvező alkalmat. Ebben az évben azonban a bolygóállás szerint nyerési alkalmam van, ami azt jelenti, hogy akár kártyán, akár pedig sorsjegyen feltétlenül játszanom kell, mert szerencsém lesz.

Mivel nagyon érdeklődünk, azt is megtudjuk, hogy csillagokból pontos jövendőt csak annak lehet jósolni, aki:

— Beszámol arról pontosan, hogy mikor született, melyik évben, melyik napon, melyik órában. De azt is meg kell mondani, hogy az ország melyik részén született, milyen volt a hőkisugárzás, esős, vagy borús idő volt. Én például mindezt pontosan tudom magamról, például mikor születtem, nagyon hideg volt. Ezt gyakran emlegette a mamám.

— No, de milyen ember az, aki rossz bolygó alatt születik? — töprengünk.

Megmondja:

— Rosszindulatú ember, kérem.

Ezekután, hogy mindenki számot vessen magával, közöljük a hölgy adatait, amely szerint az, aki 1902-ben a Saturnus és 1904-ben a Mars bolygója alatt született, az kellemetlen, rosszindulatú ember, mert ez a két bolygó rossz bolygó!

De baj van!

Uj bolygó a láthatáron

Mert az történt, hogy a tudósok a közelmultban felfedeztek egy új bolygót. Ezzel a bolygók száma hétről nyolcra szaporodott.

— Ennek alapján felfordul az egész asztrológia! — sajnálkozunk.

— Dehogy, kérem. Ez az új bolygó mé gnem éreztette hatását. — Egy pap ugyan már régen mondta, hogy érzi az új bolygó hatását, de a tudományos világban nem fogadták el.

— Hát akkor érzik, vagy nem érzik?

— Az új bolygó még nem közeledett annyira a földhöz, hogy tulajdonságairól meggyőződhettek volna s ennélfogva a hatása sem érzik — parriroz.

Nem tudja a jobbkéz, mit csinál a bal?

Mindeme tudományos probléma letárgyalása után a graf térünk át. Miután a hölgy látta jegyzeteinket, nem a saját írásunkat adtuk oda próbára, hanem egy ismerősünkét. Egy kis csalafintasággal. Ismerősünk ugyanis két szöveget irt különböző névvel, az egyiket jobb kézzel, a másikat ballal. Az ismerős úr egyébként tekintélyes állású köztisztviselő. — A tárgyilagosság kedvéért mindjárt le kell szögeznünk, hogy a jobbkezével írott szövegre adott jellemrajz szerintünk is erősen találó, csupán azért közöljük le az analizist, hogy szembeállítsuk a jobbkéz és a balkéz írása között lévő eltérő különbséget.

A jobbkéz írására adott válasz:

»Intelligenciája fejlett. Nem kiegyensúlyozott egyén, kedélye igen gyakran változik. Az én hangsúlyozása nagyban dominálja az egyéniségét. Nem mindenben tud őszinte lenni, de ezt óvatosságból is gyakorolja. Szociális érzékkel bár rendelkezik, de ezt kisebb esetekben gyakorolja.«

A balkéz írására adott válasz:

»Egy százszázalékos idegbeteg egyén. Sok lelki depresszión ment keresztül. Zárkózott, őszinteségre képtelen egyén. Önzősége kiszámíthatatlan.

Ismerősünk baloldala tehát hülye, míg jobboldala fejlett intelligenciájú.

Vissza a bolygókhoz

Most megint fordítunk a szón és visszakerülünk a bolygókhoz. Felvilágosítást kérünk, hogy a bolygó szerint milyen lesz a következő esztendő. A jóslást szószerint közöljük:

— A következő évben, 1938-ban mind közelebb terveinkhez alakulunk.

Igy, kérem. Alakulunk!...

NAPTÓL, LÉGYTŐL ÉS HIDEGTŐL megvédi és díszíti lakását, ha ablakára szövött faroletttát vásárol. Felszerelés díjtalan.

Előnyárak részletre is.
Készíti:
Redőnyüzem
Debrecen, Bethlen u. 19

Uj, érdekes bírói gyakorlat a házfelügyelő lakásjogában

Rendkívül érdekes ügyben hozott ma jogerős, elvi jelentőségű ítéletet a budapesti törvényszék Gémessy tanácsa. Ez az ítélet az eddigi sok évtizedes gyakorlattól eltérőleg új alapokra fektette a háztulajdonos és a házfelügyelő közti viszonyt. Ha a háztulajdonos azonnali hatállyal elbocsájtotta a házfelügyelőt, eddig csak a szabályszerű felmondási idő betartásával kaphatta vissza a házfelügyelői lakást. Igy hónapok teltek el, a felmondási per folyt, a házfelügyelő nyugodtan maradhatott a lakásban. Ez a gyakorlat sok visszásságot szült.

A Toldy Ferenc ucca 40. számú ház tulajdonosai a kiskoru Balassa Éva és Balassa Ágnes. Grün Bertalan házkezelő azonnali hatállyal elbocsátotta Kovács Géza házfelügyelőt, felkérvén, hogy ürítse ki a házfelügyelői lakást. A házfelügyelő vonakodott a felhívásnak eleget tenni, mire pert indítottak ellene. A járásbíróság elutasította a háztulajdonosok keresetét, de a törvényszék a háztulajdonosoknak adott igazat, állásfoglalása szerint a háztulajdonos ítélettel nem kötelezhető arra, hogy akarata ellenére folytassa a szolgálati viszonyt. Ha az egyik fél megszüntetni kívánja a szolgálati viszonyt, a másik félnek alkalmazkodnia kell ehhez a rendelkezéshez. — A házfelügyelő a szolgálati viszony megszüntetése alkalmával köteles azonnal elhagyni a lakást.

A tanácselnök kijelentette, hogy ezentúl ezt az álláspontot képviseli a törvényszék.

Havi 50 FILLÉR tagsági díjon meghiusult a Debreceni Mosónők Egyesületének megalakulása

Szívesen mosnának a mosnnők, ha lenne munka — Alakuló gyülés volt a Halközben — „Mariska néni" lett az elnök, de az egyesület nem alakult meg

— Borzalmas a debreceni mosónők helyzete, tessék elhinni, hogy borzalmas!

Összecsapja a kezét s felmereszti a szemét az égre, ezzel is jelezve, hogy mennyire borzalmas a debreceni mosónők helyzete. Kifakult arcú fejkendős öregasszony, elázott, lila újakkal, harsogva sipoló mellével, eleven felkiáltójele a debreceni mosónők borzalmas helyzetének.

— Borzalmas is lehet — mondom — egész nap a mosóteknő mellett állni és mosni és...

Haragosat sípol:

— Nem az a borzalmas kérem! Az valóságos kéj kérem szépen, ha az ember egész nap ott állhat a mosóteknő mellett és moshat! Az a borzalmas, hogy nem állhatunk egész nap a mosóteknő mellett! **Amikor moshatunk, akkor ehetünk** is. Hát ezért kéj a mosás kérem szépen.

A kifakult néni sokáig ecseteli a **debreceni mosónők** szomorú sorsát. Megkockáztatok egy közbeszólást, hogy véleményem szerint az egész világon olyan szomorú sorsuk van a mosónőknek.

— Tudom, — feleli, — de azokat nem ismerem. **Csak annak a szenynyese érdekli az embert, akijét mossa.**

A mosóteknő filozofiája.

— Tetszik tudni, az a baj, hogy nem vagyunk elég szolimárisok (szolidárisokat gondolt), letörjük az árakat, de majd rendbe jön ez a dolog, ha meglesz az egyesület.

— Miféle egyesület?

— A döme.

— ?

— A Debreceni Mosónők Egyesülete. Ha érdekli a fiatalurat, eljöhet az alakuló gyűlésre..

Elmentem az alakuló gyűlésre. Tizenheten gyültünk össze a Halközben (»tetszik tudni, úgy volt, hogy nálam tartjuk az alakulógyülést, de pincében lakom, négy gyerek van odahaza és patkányok is vannak, hát nem fértunk volna el«.)

Félrevonulunk a halköz sarkába, jó, hogy nincs rendőr a közelben, bekisérné az egész gyűlést, tiltott egyenruhaviselés miatt. Mert mind egyformák. Fekete fejkendővel szürkítik el magukat, nem lehet tudni, szőke, barna, fekete, vagy ősz haj van alatta, a fuhájuk nem tartja meg az asszonyi formát, az arcuk kifakult a sok mosásban, a cipőjük kitaposott, csámpásabb alakulógyűlést még nem láttam.

Az ő mosónőismerősöm, Kádár Mariska, aki a Nyugati utca [illegible] alatt lakik, tölti be i lelkesen az elnöki széket. Szék ugyan nincs, de valahogy odaképzeli az ember, a többiek hátrább húzódnak és tisztelettel hallgatják az elnök megnyitóját:

— Kedves kartársaim, debreceni mosónők! Sajnálattal kell látnom, hogy milyen kevesen vagyunk itt. Úgy látszik, a mosónő kartársakat nem érdekli a saját sorsuk!

— Gyalázat! — kiáltja közbe egy rutinos mosónő.

— Azért gyültünk össze, hogy megalakítsuk egyesületünket, a Debreceni Mosónők Egyesületét!

— Egyesülnünk kell, ha nem akarjuk, hogy elpusztuljunk! Öntsünk **tiszta vizet** a pohárba...

— A teknőbe! — szólt köze egy vékony hang, de lehurrogják, ebből **nem lehet viccet csinálni.**

— ... és nézzünk szembe a helyzettel.

— Igen, nézzünk szembe, mondják többen meggyőződéssel.

Az elnök most felemeli mind a két kezét, összemarkolja lilára áztatott ujjait, csavarómozdulatot végez a levegőben és elordítja magát:

— Mint a mosott rongyot, úgy dobálnak bennünket! Mint a mosott rongyot!

Nagy zúgás támad, az öreg mosónő most ezeket mondja:

— Mi egész nap és egész héten és **egész életünkben mosunk és a mi gyerekeink mégis piszkosan járnak.** Az ember szíve összefacsarodik, amikor azokat a finom dolgokat facsarja és arra gondol, hogy...

Nem tudja elmondani, hogy mire gondol ilyen facsarás közben, sírni kezd és sír az egész alakuló gyűlés. Istenem, annyi minden eszébe jut az embernek ott a mosóteknő mellett.

Az elnök most arról beszél, hogy a munkanélküliség miatt mennyire **letörték az árakat** a mosónőkartársak.

— Vannak olyan elvetemültek is kedves kartársaim, debreceni mosónők, akik **evésért mosnak.** Igen, evésért., azért a rongy reggeliért és ebédért és vacsoráért! Ezek teszik tönkre a mosónők szakmáját!

Nagy felháborodás tör ki az elvetemült árrombolók ellen.

Az elnök lecsendesíti a vihart:

— Kedves kartársaim, debreceni mosónők! Mutassuk meg, hogy kik vagyunk és legyünk szolimárisak! Igen, szolimárisaknak kell lenni! Ha megalakítjuk az egyesületet, akinek panasza van, eljöhet hozzánk az egyesületbe és **tisztázni** fogjuk a kérdéseket. **Ki kell teregetni** a közvélemény elé a bajainkat! Először is meg kell dönteni azt a hiedelmet, hogy a mosónők között sok a tolvaj! Türhetetlen kedves kartársaim, debreceni mosónők, hogy mosás után megnézegetnek bennünket és megtapogatnak, hogy nem viszünk-e valamit a ruhánk alatt. A mi érdekünk, hogy a tolvajt kiírtsuk magunk közül.

Nagy helyeslés és tolvajellenes hangulat.

Az elnök ezután érdekes bejelentést tesz: a Debreceni Mosónők Egyesülete nem ismeri a faji gyűlöletet, mindenki tagja lehet az egyesületnek, mindenki lehet mosónő **fajra és nemre való tekintet nélkül.** A nagy lelkesedést látva az elnök kiterjeszti a bejelentését: társadalmi osztálykülönbség nélkül mindenkit befogadnak a Debreceni Mosónők Egyesületébe!

Bankigazgatók nejei, földbirtokosok, háztulajdonosok, pénzemberek, nagytőkések feleségei tehát nyugodtak lehetnek: nem nézik ki őket a D. M. E.-ből.

— **Tisztázzuk** tehát a helyzetet, — folytatja az elnök — akarjuk az egyesületet, vagy nem?

Tizenhat hang:

— Akarjuk!!!

— Akkor válasszuk meg a tisztikart! Ki legyen az elnök?

Tizenhat hang:

— Mariska néni!

Mariska néni meghajol, mosolyog. Az ideiglenes elnökből elnök lett.

— Most válasszuk meg a pénztárost.

A tizenhat mosónő egymásra néz, hogy mi a csudának? Milyen pénzeket akar kezelni a pénztáros? Az elnök megoldja a rejtélyt:

— Az egyesület pénz nélkül nem állhat fenn. Minden tagnak havi 50 fillért kell befizetni, tagdíj címén.

Döbbent csend. Havi ötven fillért! Az elnök felteszi a kérdést:

— Fizetjük a tagdíjat?

A tizenhat mosónő hallgat. A lelkesedés lelohad: ötven fillér nagy pénz. Mariska néni hiába hangoztatja a szolimaritást, a tagok bejelentik, hogy sajnálják, de nem lehetnek tagok, kilépnek, mielőtt beléptek volna az egyesületbe, amely kimult, mielőtt megalakult volna. És lassan elmennek, ott hagyják az egyesület nélkül maradt elnököt.

— Szolimaritás nélkül nem lehet semmit sem csinálni — mondja zavartan Mariska néni...

(fül.)

ELEKTRO-TOX

permetezőgéppel nem ciánozunk. Lakóhelyiségek, lakrészek, internátusok, szállodák, stb. rovar- és féregmentesítésének állandó karbantartását vállaljuk — teljes felelősséggel.

ELEKTRO-TOX

emberre, állatra teljesen veszélytelen, ruhán, szöveten foltot nem hagy, s ezért minden előkészületet nelkülöz. A 10 percig tartó bepermetezés után sem zárjuk le lakását, — hanem egy téléra mulva akár alhatik is benne nyugodtan.

ELEKTRO-TOX

karbantartás lakását a kellemetlen rovaroktól, poloshától, molytól, légytől stb. ruháit, bundáját, szőrmeit a molylepkéktől biztosan megóvja.

ELEKTRO-TOX

karbantartási árak szobánként és havonként P. 0.70-től P. 1.10-ig.

ELEKTRO-TOX Lakáskarbantartó és Fertőtlenítő Vállalat,

Ferenc József u. 89. Telefon: julius 28-tól 2282

A debreceni zsirmárkázás munkába kezdhet a márkázás és a rendelet megváltoztatása folytán

Ismeretes, hogy a multban a magyar sertészsír főpiaca Németország volt, de Csehszlovákiában és Angliában is elhelyezésre talált. Angliában tavaly elég tekintélyes mennyiségű zsirt exportáltunk, de szállítmányaink legtöbb esetben csak félgyármány gyanánt voltak értékesíthetők. Ennek az a magyarázata, hogy az angol vásárlóközönség ragaszkodik a hófehér, íz- és szagtalan zsírhoz, az úgynevezett »pure lard«-hoz. A kivitelre szánt magyar normálzsir pedig krémszínű, zsírszaga és tepertőtől jellegzetes szaga van. A ma is érvényben levő rendeletek pedig nem engedik az exportzsirnak a vegyszerekkel való ellátását, vagyis a rendelet értelmében eddig csak normálzsirt márkáztak.

Magától értetődő, hogy ez súlyos hátrányt jelentett a magyar zsírexportnak, külön az angol zsírszükséglet jelentős részét fedező Amerikával, Hollandiával és Dániával szemben. Ezek ugyanis nem korlátozzák a márkázást és exportjuk megfelel az angol vásárló közönségnek. Természetesen ez a probléma foglalkoztatta az illetékes magyar köröket is és arra indította a kormányt, hogy fontolóra vegye a rizsmárkázásra vonatkozó rendeletek megváltoztatását. Még pedig olyan irányban, hogy a kémiai úton finomított zsir kivitelét is lehetővé tegye. Előreláthatóan néhány napon belül megjelenik a módosított rendelet.

Az újfajta zsírexport előtt technikai akadályok nem állanak Debrecenben sem, ami annak tulajdonítható, hogy a debreceni vásárpénztár a hentesekkel karöltve a Diószegi-úton már felállította a pure lard üzemet. A gépeket részben magyar, részben külföldi gyárak szállították és 55.000 pengőjébe került a debreceni készítetőknek. Tavaly nyáron kezdék el a gépek felszerelését és a munka ősszel készült el. A próbakészítmények elsőrangúak voltak, a gépeket azonban még nem helyezték üzembe, aminek különböző gazdasági akadályai voltak. Hozzájárult az is, hogy a magyar piacra a pure lard készítménynél egyelőre nem lehet sokat szállítani és ez az üzem úgyszólván kizárólag exportcélokat szolgál. Akadályozta tehát az üzem megindítását az, hogy a habfehér zsírt rendelet tiltotta a márkázástól, de az is, hogy a sertés itteni árához képest külföldön alacsony áron akarták vásárolni a debreceni pure lard készítményt.

Tekintettel arra, hogy a kormány most már kilátásba helyezte a kérdés megoldását, valószínű, hogy hamarosan megindul a debreceni pure lard üzem, amely a magyar zsírkivitelnek remélhetőleg jelentős részét fogja lebonyolítani.

Diákhistóriák és asszonyhistóriák a régi Debrecenben

Régi apró-cseprő kis történetek Debrecen századokkal ezelőtti életéből. Inselkedő diákok ellen hozott rendeletek és vidámságra hajló mosolygó kedvű asszonynépek megrendszabályozása. Kis események, de valami őszinte s talán idegen arca is a régi Debrecennek.

Diákdeputáció a főbírónál: borügyben

Pajkoskedvű diákok szerették a bort, a bor is őket, mert ha megitták, nagyon nekikerekedett a kedvük s a megfontolt, debreceni polgároknak elég sok bosszúságot szereztek. Vándorútra kelt a panasz s addig-addig járt a tiszteletreméltó tanács eleibe, míg megszületett a szigorú rendelet: a diáknak hordós bort mérni pedig nem szabad.

Lett erre felzúdulás. Morgott, suttogott a diákság és csak az alkalmat várta a reprikára. Egyszer aztán el is jött az alkalom. Egy derék ifjút — suszternek adott az apja. Ugy látszik már akkor is a nem tanulás egyetlen eredményes retorziója a suszteri pálya volt. Az elszontyolodott diák még egy utolsó Isten hozzádra felmegy a »scholába« és a bús kedv derítésére bort csempészett be a társainak az utolsó együttlétre. De az árgusszemű mester észrevette s lett belőle villámlás, menydörgés, — büntetés.

Itt az alkalom, — jelentette ki a diákság és 1667. május 1-én ünnepséges küldöttség indult fel a főbíróhoz, Nádudvary Péterhez, meg Váczy Mátyás öregdiákok vezetésével rendet kérni a diákok elnyomatásában.

Nádudvary Péter volt a szónok. A tanács jegyzőkönyve feljegyzi, hogy igen ékesszólóan adta elő a panaszt: igazságtalan a rendelet.

Amikor a város megparancsolta, hogy nekik ne adjanak többé bort, alábbvalókká tette a debreceni diákságot a — cigányoknál is. Azok ihatnak bort, nekik nem szabad. Ezt a gyalázatot a diákság el nem viselheti. Tiltakoznak, protestálnak és belekiabálják a világba ezt a hallatlan sérelmet. És hogy még nyomatékosabban hangsulyozzák az eset komolyságát, ime, itt a tanács előtt az »Isten, az angyalok s az egész világ nevében« a legünnepélyesebb tiltakozásukat jelentik be s kérik hogy a tiszteletes tanács nékik igenesak adja vissza a hordós borok élvezetét.

Ennyit mond a protokollum. És hogy megadta-e a tanács, nem mondja már el, de ismerve a diákok lelkét, bizonyára kielégítő volt a válasz, mert a kedv később is megmaradt, és panasz is akadt.

Farsang, egy-két vargalegény, meg néhány vigkedvü asszony, végül a — kalodа

Egy asszony história. Farsang volt, a debreceniek meg, akár milyen komolyak is voltak, megcsapta egynémelyiküket a farsang szele és mi tagadás, vesztettek valamit abból a komolyságból.

Igy járt az a bizonyos néhány vargalegény, meg asszony, akik 1638-ban jókedvükben maskarába öltöztek és tánccal, ugrálással mutatták be karnevéli hangulatukat. Egyszerűen hangzik így, — de milyen másképpen az akkori Debrecen erkölcsi felfogásában. A protokollum, már másképpen írja le az esetet:

»Minthogy egynémely vargalegényuek és két asszonyállatok, illetlen cselekedetekkel, a maguk táncolásokkal, meg ugrálásokkal, annak utánna meg a két asszonyok egyikének öltözetében való változtatásával sokat megbotránkoztattak, ugy tetszik a törvénynek, hogy a holnapi napon, ugymint vasárnapon a tiszteletes tanács deliberátuma (határozata) alapján a templom előtt való kalodába tétessenek és ott magok vétkiért pironkodjanak.«

Ime az igazság: minden farsangnak meg van a maga bőtje.

„Kád alá diák..."

Ismét egy diáksérelem. Az egyik diák 1700-ban összebarátkozott valamelyik barátságra hajlamos fehérnéppel. Viszontagságos volt azonban a barátság, mert igen vigyáztak a leányra. Egyszer meg valahogyan minden összeesküdt a fiatalok ellen s a konyhában enyelgőket a legrosszabb időben lepték meg. A nagy ijedelemben a gyors eszű asszonyszemély találta fel magát legelőször és a hápogó-hepegő ijedelemtől sárga diákot a nagy fürésztő kád alá dugta. És ebből lett a nagy háborúság. Megtalálták a diákot, megbüntették, de ezzel korántsem lett vége az ügynek. Attól a perctől kezdve új szállóige támadt Debrecenben: Kád alá diák!

és ezzel pokollá tették minden diák életét. Ahol csak megjelent egy diáklegény, ártatlan és mit sem sejtő, felsüvített a csúfolkodó szó: Kád alá diák!

Türték, türték egy darabig, de aztán már nem birták. A sors meg az orvoslásnak a régi pátriárchális kor receptje szerint, csak a város fejénél, a főbirónál rejlett. A főbiró szavában, parancsában, a tiszteletes tanács rendeletében. És a város protokolluma hűségesen feljegyzi, hogy »... a diákság panaszkodván, miszerint a városban némely rosznyelvű emberek azzal csúfolják őket: Kád alá diák, mely ből alkalmatlanság talál következni, ezért meg kell tilalmazni az efféle mocskos szókat ...«

A csúfszó a parancsra megszünt, a béke helyreállt és... jöttek újabb — »alkalmatlanságok.«

Boszorkányság — megégetés

Simon Kovátsné esett pedig nagy bajba az Ur 1667-ik esztendejében. Nem félte a jóságos Isten törvényét és boszorkányságra adta a fejét. Azt pedig olyan szörnyüségesen rettenetesen üzte, hogy nem átallott macska képében járni, meg ördögi műveleteket, mesterségeket üzni, hogy a tanács ezt nem türhette már és — elevenen megégettette.

Rövid pár sorban Simon Kovátsné szomorú történetét igy jegyzi fel Debrecen város tanácsának jegyzőkönyve.

Az „asszonyállatok" kitiltatnak az iskolából

Az iskolába a látogatás idő alatt sokszor kerültek rokonok, ismerősök, akik meg akarták látni a tudományokban elmerült diákot. Az öregebb látogatók között akadtak azonban olyanok is, akiknek a látogatását nem nézték jó szemmel esperes uraimék.

Illetlen asszonyszemélyek voltak. És illetlenül frekventálták — látogatták az iskolát. Ennek a tarthatatlan állapotnak a megszüntetésére született meg 1648-ban a tanács szigorú parancsa:

»Mivel némely asszonyállatok, kik a szemérmetességet nem előttök, hanem hátok megett viselik vala, illetlenül frekventálják a scholát, meg kell jelenteni az esperes uramnak, hogy ő kegyelme megóvja a deákságot az olyatének feljárásától. Azonban a biró uramnak is nagy felháborodása vagyon — jegyzi meg a rendelet — és ezért igenesak megbünteti az iskolát szemtelenül gyakorló asszonyokkal szemben.«

Asszonyembernek, akár vén, akár ifju, mégtiltatik a szőllősi vásárra járás...

Amikor Debrecen tanácsa a legjobban őrködött a tisztes erkölcsök felett, a vállalkozóbb szellemű lakosság kihasználta a kinálkozó alkalmat és leginkább a vásárokon tombolta ki a jókedvét.

Igy történt ez a szőlősi vásárokon. Debrecenben uralkodtak a szigorú erkölcsök, de ugyanakkor feltünt a nemes tanácsnak, hogy a debreceniek mind tovább elmaradnak Szőlősön. Amig azelőtt egy-két napig tartott csak a vásározás, mostanában — 1667-ben — egy-két, sőt három hétig is elmaradnak Furta az oldalát a tanácsnak, mi lehet az oka ennek a megfordult világnak. És az alapos, de nagyon titkos nyomozás megállapította a tényállást. A derék debreceniek, különösen az aszonyfél egészen átalakult a vásár előtt, megcsillant a szeme, a legdíszesebb ruháját vette fel és a tanács megállapítása szerint fölretéve Isten törvényeit, »rendkivüli dologak« műveltek. Ezek a rendkivüli dolgok pedig állottak evésből ivásból, meg táncból — egyszóval ilyesféle Istentől elrugaszkodott dorbézolásból. Azért ennekutánna meghozá a rendeletet a tanács, miszerint akár férfi, akár asszonyember, ha Szőlősre megyen hozzá illendő ruhába öltözzék és onnan hamarosan visszatérjen, majd később úgy módosítá határozatát, hogy az asszonyember akár vén, akár ifjú, becsülete vesztése mellett oda ne is merészeljen menni, mert a tanács szigorúan megbünteti.

Igy ért véget egy jó alkalom, ahol egy kicsit ki lehetett rugni a hámból a debrecenieknek is.

Civakodó asszonyok

Befejezésül ez a rendelet 1628-ból, minden kommentár nélkül: »Asszonyok, akik a templomban civakodnak, vagy szót fecsérelnek, kezeik összekötözve, kalodába ültessenek.«

*

Ime egy-két história a diákokról és asszonyokról. Ugy látszik, akkor is voltak a régi szóval — alkalmatlanságok. De a régiek valahogyan radikálisabban intézték el a bajokat s nem engedték problémává nőni. Folyt az élet, a fattyúhajtásokat lenyesegették, mert valamennyien egy család voltak.

(kl.)

ERDŐBÉNYE
Gyógyfürdő
kénsavas, vasasvizü, por- és szélmentes, klimatikus gyógyhely,
3000 hold erdővel
50%-os visszautazási kedvezmény!
Prospektust kérjen a
Fürdőigazgatóságtól

Vasárnapi istentiszteleti rend

— *Istentiszteleti rend a ref. templomokban vasárnap, július 25-én.* — Nagytemplom délelőtt 10 órakor beiktat Kolozsváry Kiss László, prédikál dr Farkas Pál, délután 5 órakor Szenes László, Kistemplom délelőtt 9 órakor Szenes László, délelőtt 11 órakor Szabados László, délután 6 órakor Kulcsár Ferenc, Kossuth u. délelőtt 10 órakor Csánki Gábor, délután 5 órakor Tamás Ferenc, Arpádtér délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 3 órakor Nagy Sándor, Ispotály délelőtt 10 órakor Kulcsár Dezső, délután 5 órakor Horváth György, Homokkert délelőtt 10 órakor beiktat dr Szász Imre, prédikál Kovács József, délután 5 órakor Papp Géza, Kerekestelep délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály, Wolaffkatelep délután 3 órakor Papp Géza, Nyilastelep délelőtt 10 órakor beiktat Molnár Ferenc, predikál Mezey Béla, délután 4 órakor Biró Béla, Csapókert délelőtt 10 órakor beiktat Uray Sándor, prédikál dr Dancsházy Sandor, délután 3 órakor Szabó Gábor th. Szegényház délelőtt 10 órakor Szenes László, — Egyek délután 3 órakor Siposs Imre, Téglaskert délelőtt 10 órakor Orosz János, Elep délután 3 órakor v. Szabó Endre, Állóhegy délután 2 órakor Bárdi Ferenc, Haláp délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc, Pipóhegy délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc, Hegyes délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre, Pallag délelőtt 10 órakor Nagy Sándor, Nagyhortobágy délelőtt 9 órakor Halász András, Nyulas délelőtt 10 órakor Szilágyi László.

— *Miserend a Szent Anna uccai katolikus templomban.* Rendes miserend, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagy mise szentbeszéddel. A további misekezdetek 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A kápolnákban a mult vasárnapi miserend irányadó.

— *Az evangélikus templomban.* — Vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál *Böjtös Sándor.* — Esti istentisztelet *nem* lesz.

— *Istentiszteletek a gör. kat. templomban.* Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor deák és katona mise együtt, délelőtt 10 órakor nagy szent mise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, délelőtt háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, détután 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

— *Istentiszteletek a baptista imaházban.* A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10—fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásosestély vegeskar és zeneszámokkal. Péntek este fél 8—fél 9-ig bibliaóra.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:
Annabellával: »SPANYOL LÉGIÓ«. Megelőzi: **Híradó.** Előadások: 3—5—7—9 órakor!

Egy háborús szerelmi viszony bizonyitékai 17 év mulva a törvényszék előtt

Hatezer pengő erkölcsi kár megtérítését kérte egy budapesti nő 17 évvel ezelőtt történt elcsábítása miatt. Simkovits Erzsébet, amint keresetében dr Sonnenwirth Lajos ügyvéd útján előadja, 1918-ban a miskolci hadikórházban, mint élelmezésügyi felügyelőnő teljesített szolgálatot. A felettese, Ullmann Emil, jelenleg nyirábrányi magántisztviselő egy este elszámolás ürügye alatt becsalta őt a raktárépületben elhelyezett irodába. Amikor magukra maradtak, a férfi bezárta az iroda ajtaját és visszaélt védtelen helyzetével. Ő akkor fel akarta jelenteni a férfit és erkölcsi kártérítésért is pert akart indítani ellene, Ullmann azonban kijelentette, hogy feleségül akarja őt venni. Ő nem tett feljelentést, nem indított pert, nemsokára aztán gyermeke született, a férfi pedig eltávozott Miskolcról, megnősült és nem törődött többet az elcsábított nővel és gyermekével.

A magántisztviselő védekezése során tagadta azt, hogy ő szerelmi viszonyt folytatott volna Simkovits Erzsébettel. Tagadta azt is, hogy ő a hadikorházban felettese lett volna a leánynak, kijelentette, hogy ő Simkovits Erzsébetnek soha sem tett házassági igéretet.

— Az említett irodahelyiség néhány szál deszkából volt összeállítva — mondta védekezésében a férfi — igy tehát az esetleges segélykiáltásokat meghallották volna. Simkovits Erzsébet különben másokkal sem volt épen tartózkodó.

A nyiregyházi törvényszék elé került az ügy, amely széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. Kihallgatták a hadikórház akkori személyzetét is. A tanuk előadták, hogy a kórházban Ullmann valóban felettese volt a leánynak, aki a kórházban való alkalmaztatása idején kifogástalanul viselkedett.

A leány erkölcsi züllésére vonatkozóan azt adta elő Ullmann, hogy Simkovits Erzsébet többször panaszkodott neki, hogy az önkéntesektől állandóan zaklatásnak van kitéve.

A leány különben feljelentést tett ellenem — védekezett a férfi — a miskolci ügyészség azonban megszüntette az eljárást, mert Simkovits Erzsébet semmiféle komoly bizonyítékot nem tudott felmutatni ellenem.

A nyiregyházi törvényszék beszerezte a miskolci ügyészségtől az iratokat és megállapították, hogy Ullmann annyiban igazat mondott hogy megszüntették ellene az eljárást, de nem bizonyítékok hiánya miatt, hanem mert a lány elkésve adta be ellene a feljelentést. A kihallgatott tanuk vallomásából a törvényszék megállapította, hogy a raktárhelyiségben lévő iroda különálló épületben volt, amely az esti órákban mindig magára maradt és igy az esetleges segélykiáltásokat senki sem hallhatta meg.

Simkovits Erzsébet férjhezmenési eshetőségei feltétlenül csökkentek Ullmann magatartása következtében — állapította meg a törvényszék — de különösen csökkent és megnehezült férjhezmenési lehetősége a házasságon kivüli viszonyból származott gyermeke miatt. Ez a helyzet még ma is fennáll, mindezideig férjhez nem ment és igy Ullmannak — annak ellenére, hogy a lány igényét 17 év után érvényesítette, — kárpótlást kell adnia. A törvényszék ennek alapján 500 pengő erkölcsi kártérítést itélt meg a magántisztviselővel szemben.

PANASZA van a lapra?

Kérjük tudassa ezt velünk. Jónak tartja az ujságot? Kérjük tudassa ezt — másval, aki még nem olvasója lapunknak!

Hamis váddal teszik tönkre Temesvárott a kisebbségi magyarság egyik vezetőjét

Temesvár, július 24. Kiméletlen hajszát folytat a román jobboldal Ungár Adolf dr magyar ügyvéd ellen. *Ungár* Adolf a magyar kisebbségi élet lelkes vezetője, a bánáti magyar párt ügyvezető elnöke, Temesvár volt alpolgármestere és az ügyvédi kamara volt alelnöke. Most a nacionalista jobb oldal adta ki ellene a jelszót: le kell törni és el kell tüntetni a közélet porondjáról! Azt az ürügyet találták ki, hogy Ungár Adolf 1918-ban, mint főhadnagy a rendcsináló osztag parancsnoka állitólag lelőtt két román földmüvest.

Ez egyébként fiktiv vád, mert Ungár egy fosztogató cigányt regulázott meg forradalmi időkben, de ha bárkit meg is ölt volna, ez már elévült azóta. Azonban mégis feljelentették, a temesvári ügyészség letartóztatta és csak a nagyváradi tábla bocsátotta szabadon. Aztóta már több, mint egy év telt el, de még nem történt semmiféle intézkedés az ügyben.

Közben az történt, hogy a román jobboldali ügyvédek Temesvárott bankett-en jelentek meg és itt az egyik »nemzeti keresztény« ügyvéd szóvá tette Ungár ügyét és követelte, hogy zárják ki a kamarából.

A szót tett követte. Másnap váratlanul összeült az ügyvédi kamara fegyelmi választmánya és a kamarai ügyész előterjesztette vádiratát. Váratlanul maga a kamarai elnök, dr Ciugereanu Livius kelt ki ez ellen az eljárás ellen és kijelentette, hogy Ungár kizárását nem szavazhatja meg.

Megjegyzendő, hogy Ciugereanu a jobboldali Vaida-párt tagja. Az elnök el is hagyta az ülést. Hasonlóképpen eltávoztak tiltakozásuk jeléül a választmány magyar és német tagjai is, úgy hogy az ülés határozatképtelen volt és igy egyelőre nem tudott dönteni.

A magyarság körében nagy felzudulást keltett a nacionalista politika ekkora elfajulása egy törvényes érdekfestület kebelében, de aligha van remény reá, hogy megállithassák azt, — hogy Ungár Adolfot a kenyerétől megfosszák.

A védett birtokokról szóló rendelet fontos határidői

Budapest, július 24. Illetékes helyről nyomatékosan felhívják a védett gazdák figyelmét arra, hogy a »Védett birtok egyes terheinek átalakitással, illetőleg könyvadósság vállalással rendezése tárgyában« legutóbb kibocsátott s a hivatalos lapnak mult vasárnapi, július 18-i számában közzétett 5000/1937. M. E. sz. rendelet a védett gazdák szempontjából rendkívül fontos határidőket állapitott meg, amelyeknek elmulasztása az érdekeltekre nézve súlyos hátránnyal jár. Ezek a határidők a következők:

1. Azokra, akiknek védettségét az előírt fizetések elmulasztása miatt törölték, 1937 évi okt. 15-ig kérhetik a védettség visszaállítást az illetékes kir. járásbiróságnál, mint tkvi hatóságnál.

2. Ha valamelyik védett gazdaadósnak olyan védettség alá vonható ingatlana is van, amely a védettségből annak idején kimaradt, vagy ha a védett gazdaadós a védetté nyilvánítás után, de a gazdatartozások rendezéséről szóló 10.000/1935. ME. sz. rendelet közzététele előtt, vagy 1935 okt. hó 12-ig öröklés útján, vagy más úton védetté nem nyilvánított, de egyébként védettség alá vonható ingatlant szerzett, az ilyen ingatlanra nézve ugyancsak 1937 okt. hó 15-ig bármelyik érdekelt(tulajdonos, hitelező, kincstár, adóstárs, kezes) kérheti a védettség kiterjesztését.

3. A védettség visszaállítását kérheti az olyan gazdaadós is, akinek védettségét amiatt törölték, mert annak idején nem valamennyi ingatlanára nézve kérte a védetté nyilvánítást, vagy akinek a védettségét esetleg olyan követelés alapján törölték, amely nem esik védettséggel járó fizetési, vagy behajtási korlátozások alá. (pl. köztartozás miatt, vagy 1932 március 31. után keletkezett tartozása alapján). Az ilyen gazdaadós is 1937. évi okt. hó 15-ig terjesztheti elő a védettség visszaállítás iránti kérelmét.

4. A teherrendezéshez szükséges adatokat az érdekelt gazdaadósságok 1937 nov. hó 15-ig kötelesek bejelenteni a m. kir. adóhivatalok mellett működő illetékes helyi bizottságnál.

5. A teherrendezéshez szükséges adatokat az érdekelt hitelezők is kötelesek bejelenteni, mégpedig ugyancsak ez évi nov. 15-ig.

6. A teherrendezésre vonatkozó bejelentéseket az érdekeltek a m. kir. adóhivataloknál (helyi bizottságoknál) megtekinthetik és azokra 1938 január 31-ig észrevételeket tehetnek.

Illetékes helyről figyelmeztetik még az érdekelt gazdaadósokat arra, hogy a védettség hatályát, amely az eddigi rendelkezések szerint f. évi okt. 31-vel megszünt volna, a legutóbb kiadott rendelet 1938 okt. 31-ig meghosszabbította. A meghosszabbitást nem kell külön kérni.

Végül figyelmeztetik a gazdaadósokat arra is, hogy a védettségi fizetéseket az alatt az idő alatt is teljesiteniök kell, amíg teherrendezési ügyüket jogerősen el nem intézik s ez alatt az idő alatt is kötelesek megújitási váltókat adni, mert különben a védettséggel járó összes kedvezményeket, tehát a teherrendezési kedvezményeket is elvesztik.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

INGYENES FOTOTANFOLYAM.

Az ingyenes fototanfolyamra jelentkezettek és új résztvevők ma, vasárnap délelőtt tíz órakor találkoznak a nagyerdei Vígadó előtti villamos megállónál. Tanitás több csoportban!

TOVÁBB TART A MELEG

Hazánkban a hőmérséklet sok helyen a 30 fok fölé, a déli megyékben s az Alföld egyrészén 31—32 fokig emelkedett, Kaposvárott 33 fok volt. Sopronban zivatar volt.

J ó s l á s: **Élénk nyugati, északnyugati szél, felhőátvonulások és több helyen, főleg délután zivatar. A meleg tovább tart.**

NEM VÁLTOZOTT A TERMÉSBECSLÉS

Budapest, július 24. Az elmult két hét időjárása az aratási és cséplési munkálatokra, kapásnövények, kertinövények és szálas takarmányok fejlődésére kedvező volt. A búza várható termésmennyisége országos átlagban közepes. A gabonafélékben általában jó közepes termés lesz. A tengeri jól fejlődik, a burgonyából bőséges, — a dinnyében jó termésre van kilátás. — Alma, körte, szilva és őszibarackból közepes, dióból és szőlőből jó termés várható.

A NAGYKÁLLÓI ELMEGYÓGYINTÉZET IGAZGATÓJÁT ÉS TÖBB TISZTVISELŐJÉT FELFÜGGESZTETTÉK

Nyiregyháza, július 24. Kínos meglepetést keltett Szabolcs vármegyében, hogy a nagykállói elme és ideggyógyintézetben, amely a lipótmezei elmegyógyintézet után a legelső az országban,

miniszterközi bizottság jelent meg azzal, hogy az intézet gazdasági ügymenetét felülvizsgálja.

A bizottság több kihallgatást eszközölt s a kihallgatottak közt az intézet több elbocsátott alkalmazottja is szerepelt. A bizottság vizsgálatának eredményeképpen

azonnali hatállyal felfüggesztették Langer Árpád igazgatót, dr. Somogyi István igazgatóőorvost és több tisztviselőt.

Ma reggel megérkeztek Budapestről a kirendelt orvosok és tisztviselők a felfüggesztett funkcionáriusok helyettesítésére. A fegyelmi eljárás megindult.

VENNI AKAR VALAMIT? A FÜGGETLEN UJSÁG HIRDETÉSE BIZTOSAN HOZZAJUTTATJA LEGGYORSABBAN A KIVANT TARGYHOZ!

Anyakönyvi hírek

Születések: Nagy Lajos hentesmester, fia Ferenc, Zoltai István kocsis, fia Sándor, Szabó József fogházőr, fia Béla, Szmirnyák Mihály fm., fia Ferenc, Hennel Oszkár kereskedő, leánya Elza.

Házasságok: Sóskúti Béla MÁV lakatos—Szabó Ilona, Somogyi Zoltán műszaki tisztviselő—Bajomi Ilona, Hati Gyula villamos kocsivezető—Fodor Erzsébet, Oláh Kálmán fm.—Kardos Erzsébet, Nagy Miklós fm.—Illés Karola, Sőrés Bálint postatiszt—Balogh Zsófia, Karsai Gábor cipészsegéd—Borbély Ilona.

Halálozások: Bogdán Lajos ref. 85 éves, Kishegyesi út 40. Márkus József rk. 55 éves, Délisor 7. özv. Széky Antalné rk. 62 éves, Csapó u. 19. Kellner Miksáné izr. 67 éves, Hatvan ucca 42. Daróczi Józsefné ref. 45 éves, Bucsatelep.

Csik Feri és az indiai fejedelem

Pöstyén, július hó.

A teniszpályán a déli napsütésben cigányképű, kondorhajú fiatal lány teniszezik egy magas, elegáns urral: a lányon rövid szoknya és vastag szvetter, hogy meg nem gyul ebben a hőségben! A pálya mellett tribün: a fürdővendégek nézik a játékot s egy szép ütés nél nem fukarkodnak a tetszéssel. Szépen játszanak. A férfi remek smashjai ,hosszú labdái úgy kifárasztják a leányt: eredmény 6:3.

A fiatal leány Miss Rooma, Bhopal fejedelmének leánya. — A fenség teljes címe: His Highness, the Nawab of Bhopal, Lt. Colonel, Ruler of Bhopal. Bhopal, mint ez a lexikonban olvasható, India egy gazdag tartománya. — A fenség kíséretében vannak: Wencoba Rao I. titkár, Simpson katonai titkár, Wazir Ahmed, közoktatásügyi osztályfőnök. Két hölgy, szakács, borbély, londoni soffőr.

A játék tovább folyik, az angol tiszt nyer újra. A kerítéshez odasettenkedik egy 13 éves kislány, óceska teniszcipőben kissé rongyosan: ugyanaz a teint, ugyanaz a haj, azok a szemek: egy kis cigány leány. Vágyódva nézi hercegi fajrokonát.

Nos, Wazir Ahmed, mint ez az itteni lapokban olvasható volt, fenséges gazdájával végignézte a pöstyéni nemzetközi úszóversenyt, melyet Csik Feri nyert meg. — A Thermal Place terraszán bárki láthatta, hogy a herceg vendége is volt ebédre a magyar úszósport büszkesége, a fenség jobbján ült, szemben a hercegkisasszonnyal. — Az ebédet hindu módra készítették, magyarul mondva, kóser kosztot evett szegény Csik Feri, mert a fejedelem mohamedán, disznózsir nélkül főzet.

Kevesen tudták azonban, hogy Wazir Ahmed nagyszerű ajánlatot tett Csiknek. Meghívta Indiába. Jöjjön el tanítani a bhopáli ifjúságot úszni, vízipolózni.

India alkotmányos ország lett, beszéli az angol tiszt: még Ghandi pártja is résztvesz a titkos választáson. Az angol demokrácia bevonul a rejtélyes Indiába és az Európából kiátkozott liberalizmus a világ legősibb kultúrájával vegyül el. Szabadon és titkosan választhat tehát Csik Feri. A fáma azt mondja, még ez sem csábítja Indiába, a maharadzsák udvarába. Gondolja, jövőre itthon is titkosan választhat.

Kevés magyar élvezte Csik diadalát: pedig a pöstyéni fürdők, a földalatti vulkánikus források magyar kézen vannak, az Erdődy grófoké, akiktől egy magyar család, Winterék bérlik már negyven éve és tették világfürdővé Pöstyént. A régi városban magyar cégtáblák: Porger Salamon fűszeres, alapítva 1864. Nyolcvanéves elmult az öreg bácsi, de maga szolgálja ki a vevőket.

Csupa új ötemeletes beton és acélház, strand, csak egy befejezetlen : amerikai tőkések akartak egy pompás hatemeletes szállót az ideszokott amerikaiak részére építeni: de jött az amerikai fekete péntek, az épület ott áll, a negyedik emeletig készen, befejezetlenül.

Pöstyénből röppent világgá pár évvel ezelőtt a hír, hogy egy kivándorolt szegény pöstyéni zsidó hatalmas vagyont hagyott hátra, melyet az amerikai állam kezel : 200 milliót dollárt. Amerikai lapok is közölték a hirt, neveket is. — Egész Gömör és Trencsén zsidósága összeszaladt, ügyvédet fogadtak, családfát állítottak össze, míg kiderült, álhír az egész.

Állandó szinház, sőt szabadtéri szinpad is van itt: Bus Fekete László és Fodor László darabjait fogják bemutatni. Fodor Lászlóval történt itt tavaly a mulatságos eset: egy szép magyar lánynak bemutatják, az kezet fog és bár társalog vele: sejtelme sem volt, hogy ki az a Fodor László ! Fodort nagyon bántotta az eset, szekírozták is eleget: senki sem próféta a maga hazájában.

A Vág partján, a strandon nemzetközi társaság: egyptomiak, dánok, angolok, kínai és ötven amerikai orvos, a rádiumos iszapot tanulmányozzák, az ischiasz csodaszerét, osztrák barlangkutatók. — És Zilahy Irént is idevárják.

A hotelportás Königgrätzben »feküdt« ezredével, mikor a háború alatt a debreceni bakák odamasíroztak. Debreceni neveket emleget, akikkel jó barátságban volt, Fábián Ferenc hentesmestert és másokat: meg is tanult jól magyarul. Sóhajtva emlegeti a »régi szép időket«. A Vág partjára cigányzene hangját hozza el a szél, nézem a habokat, melyek hazafelé sietnek, a Dunába. *(T)*

Váratlanul beszüntette az utazási pengőkiutalásokat a Német Birodalmi Bank

Berlinből érkezett jelentések szerint a Német Birodalmi Bank váratlanul *megszüntette az utazási pengőkiutalásokat.* Eddig a Magyarországba utazó német polgároknak 300 pengő értékű csekket engedélyezett a Reichsbank. A Német Birodalmi Bank intézkedését azzal indokolja, hogy a pengőcsekkkészlet teljesen kimerült és csak újabb kontingens megállapítása esetén nyilik mód arra, hogy újból adjanak ki pengőcsekkeket. Hogy ez mikor következik be, erre nézve pontos terminust nem mondtak. A pengőutalási csekkek kiadásának megszüntetése német részről lényegesen befolyásolja a magyar—német idegenforgalmat, amely pedig az utóbbi időben örvendetesen fejlődést mutatott.

A Nemzeti Bank és a Német Birodalmi Bank között az utazási pengőcsekkekre vonatkozólag rövid időn belül megindulnak a tárgyalások.

Az ellentétes adatok miatt nem sikerült megállapítani milyen vallású volt Surgoth Jenő

A debreceni ügyészség *Surgoth* Jenő vallása ügyében befejezte a nyomozást és erről értesítette a balatonszabadi községi elöljáróságot. Az ügyészség közölte Balatonszabadival, hogy

nem sikerült megállapítani Surgoth Jenő vallását, amennyiben az erre vonatkozó adatok ellentétesek.

A református egyháznál fizette az adót, viszont a bejelentő hivatalban római katholikusnak jelentette be magát.

A debreceni ügyészség vizsgálata Surgoth Jenő vallásával kapcsolatban ennél tovább terjedt ki és erről értesítette most Balatonszabadi község elöljáróságát. Balatonszabadi ennek értelmében kénytelen ismét a családhoz fordulni, amely eddig egyáltalán nem szólt bele a tragikus sorsú, megtévedt minisztériumi főtisztviselő vallása körül folyó hatósági eljárásba. *Surgoth* Gyula országgyülési képviselő, az elhunyt Surgoth Jenő testvérbátyja ugyan több izben nyilatkozott, hogy öccse keresztény volt és nem zsidó, — most azonban teljesen távoltartja magát az ügytől.

Miután az kétségtelenül megállapítást nyert, hogy Surgoth Jenő nem volt zsidó, holttestét elszállítják a zsidó temetőből. Éppen ezért Balatonszabadi elöljárósága most már

felhivást intéz Surgoth Gyulához, hogy mondja meg, milyen vallású volt az öccse

és melyik temetőbe temessék. Addig ugyanis, amig kétségbevonhatatlan bizonyíték nincs Surgoth Jenő vallását illetően, holttestét nem engedik átszállítani egyik temetőbe sem.

Mélyen megrendűlve tudatjuk, hogy a legjobb feleség, anya, nagyanya, testvér és rokon

Ihász Henrikné
sz. Hegedüs Sarolta

54 éves korában, boldog házasságának 34-ik évében folyó év julius hó 24-ikén váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat folyó évi julius hó 26-ikán délelőtt 10 órakor temetjük az izraelita temetőben.

Debrecen, 1937 július hó 25.

Férje: **Ihász Henrik**
Leánya: **Dr Jakab Endréné sz. Ihász Lili**
Unokája: **Jakab Andriska**

Testvérei:
Hegedüs Gyula és neje
Hegedüs Dezső és neje
Hegedüs Kálmán és neje
Sógornője:
özv. Hegedüs Sándorné

és az egész gyászoló rokonság.

Minden külön értesités helyett.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Autóbusz indul a temetésre hétfőn délelőtt fél 10 órakor a megyeházától.

Ruff Mihály
modern szobafestő, mázoló és bútorfényező vállalata
Debrecen, Vörösmarty ucca 3. sz.

A DÉRI-MUZEUM IGAZGATÓJÁNAK KUTATÓ UTJA A SZAMOS MENTÉN

Sőregi János, a Déri muzeum igazgatója az elmult napokban a Szamos folyó mentén szép sikerrel járó felderítő utat tett. A panyolai tölgyfaépítmény lelőhelyétől a Tiszán csónakon a Szamos torkolatáig ereszkedett, majd onnan *Csiszár* Árpád és László, továbbá *Király* Mózes debreceni egyetemi hallgatók és *Balogh* András poroszlai földbirtokos kíséretében július 16-án reggel elindult felfelé a Szamoson egészen a határig. Felfelé menet Sőregi igazgató Szamosujlak és Szamossályi határában a Szamos meredek partjában eddig a tudomány előtt ismeretlen 6 újabb kökori lelőhelyet és Tatárfalva község területén egy római-kori nagy telep nyomait találta meg. Minden helyen próbaásatásokat végzett és leleteket gyüjtött.

Csengertől visszafelé megtekintette az összes szomasparti községeket, — azok templomait, népi épitkezését, kuriáit. Összesen 20 falut látogatott meg. Több, mint 100 fényképfelvételt készített s útjáról rengeteg adatgyüjtéssel részletes naplót vezetett. Régészeti, néprajzi és zoologiai megfigyeléseiről a Déri múzeum ez évről szóló Évkönyvében fog beszámolni.

Néhány becses néprajzi tárgy gyüjtésén felül a Déri múzeum emez úttörő kutatásának még két becses eredményt kell felemlíteni. Az egyik a *rápolti vizimalom* a magyar Szamoson. A másik az *apáti kompépítő* telep megtekintése, leírása és fényképezése. A rápolti vizimalom az utolsó példánya ennek az ősi alkotmánynak. Sebes vizen fekvő, alólcsapós, ősi szerkezetű vizimalom, mely ma is állandóan őröl és érdemes volna, mint ennek a vidéknek néprajzi unikumát, műemléknek nyilvánítani. Az apáti kompépítő telep pedig, mely a Tiszát Szolnokig, a Szamost, Bodrogot, a Körösöket és a Tisza egyéb mellékfolyóit komppal látja el, valósággal az egyedüli ilyen nemű telep, mely ma is még tisztán kézi erővel dolgozik. A magyar folyókon járó kompoknak vagy hidasoknak ezt az igen érdekes műhelyét az utolsó órában fogja a Déri múzeum a tudomány részére megmenteni, mert ma holnap kipusztulnak a magyar bárdos tölgyerdők és a gyárilag készült kompok szorítják ki ezt az ősi ipart is.

A Déri múzeum igazgatója ez útjában a Szamoson és a Tiszán közel 150 kilométeres viziutat tett meg. A múzeum igazgató 22-én érkezett haza útjáról.

GYÁSZROVAT

Kellner Miksáné szül. Fischer Fanny, élt 67 évet. Temetése lakásukon, Hatvan u. 42. lesz vasárnap délelőtt 11 órakor.

Gerendai Debrecen.
Sírkőgyár
Raktár : **Hunyadi ucca 14**
Telefon: 30-24 és 19-47.
Gyár: Salétrom u. 3.
Közvetlen behozatal Svéd és Olaszországból. Készít sírköveket mindenféle gránitból és márványból, sírboltokat s temetői munkákat legolcsóbb árban. Kérjen díjmentes költségvetést s rajzot.

hirek

A TÉTEL: ÁLL
ÜZLETE: MEGY
HA HIRDETÉSE: FUT
A
Független Ujságban

A **Debreceni Független Ujság** pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz Telefon: 32—12.**
Előfizetési ár: Egész évre 28.80 félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **8 fillér**, vasárnap **20 fillér.**

— **Leánykörök konferenciája** Pallagon aug. 1—8. Értékes előadások, megbeszélések. Táboritűz. Kényelmes elszállásolás. Bővebbet a »Vasárnap«-ban. Jelentkezés csütörtökig Révész téri paróchián. (o)

DEBRECENI ZSIDÓ KÖZÉPISKOLAI DIÁKOTTHON SZECHENYI U. 33. — ORTHODOX HÁZTARTÁS.
Igazgató: **Irsai Mór tanító.**
Vezető tanár: **dr. Haász Imre,** debr. zs. gimn. tanára.
Korrepetáló tanárok: **dr. Weisz Dezső** tanár, **Weisz Ernő** tanárj. Külön díjtalan német és francia nyelvtanfolyam **Grosz Ernő,** a debr. zs. gimn. r. tanára és **dr. Weisz Dezső** tanár vezetése mellett. Kérjen prospektust. Telefon: 15—70.

— **Felhívom a Mácsai Dalkör** működő tagjait, hogy július hó 26-án, hétfőn este fél 8 órakor a Kollégium énektermében igen fontos ügy megbeszélése végett jelenjenek meg. Elnökség. (o)

— **Indul a második gyermektranszport Zamárdiba.** A Stefánia Szövetség folytatja gyermeknyaraltatási akcióját. Pénteken jött haza az első csoport 46 gyermeke s azaprószágok valamennyien kitünő kondicióban, jelentős súlytöbblettel, pirospozsgásan érkeztek meg. A második csoport, amelyben 56 gyermek vesz részt, vasárnap reggel 7 órakor indul útnak Balatonzamárdiba.

— **Dóró-féle** csizma- és cipőüzemet átvettem, hol legolcsóbb árak mellett állok a vevőközönség rendelkezésére. Tóth, Csapó ucca 41.

— **Amerika leghíresebb ideggyógyásza agyonlőtte gyógyithatatlan fiát.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok legismertebb ideggyógyásza, Gay Peterkin dr. egyetemi tanár megölte fiát és azután öngyilkos lett. Peterkin dr. Seattle városában folytatta orvosi gyakorlatát. A 66 éves egyetemi tanár pénteken egyetlen revolverlövéssel agyonlőtte 21 éves fiát, Sherman Peterkin egyetemi hallgatót. A fiatal Peterkin orvostanhallgató volt. Tanulmányait Washingtonban folytatta. A fiatalember Párisban súlyos idegbajt kapott s apja szerint ebből a bajából sohasem gyógyulhatott volna ki.

Ifj. Varjassy fentartja az ipartestületi elnök ellen emelt vádjait

»Nem a Magyar Jövő nevében nyilatkoztak azok, akik ellenem vádaskodnak« — mondja nyilatkozatában s az ipartestület előljárósága előtt akarja bizonyitani, amit Tóth Lajos ellen állitott.

Az ipartestület kebelében megindult jobboldali belháború ügyében kaptuk ma a következő nyilatkozatot ifj. Varjassy Imrétől, aki a sajtótörvényre hivatkozva kéri nyilatkozata közlését:

NYILATKOZAT

»Azokkal a híradásokkal szemben, melyeket a debreceni napilapok, személyemet is érintően f. hó 17. óta az ipartestülettel, annak elnökével és a *Magyar Jövő Szövetséggel* kapcsolatban közreadtak, a közvélemény helyes tájékoztatása végett a következőkben kell kijelentenem:

— »Azon állításomat, hogy *Tóth* Lajos ipartestületi elnök f. évi június 7-én megsértette az iparügyi miniszter urat, valamint, hogy f. hó 6-án megtagadta kötelességének teljesítését és ugyanakkor megsértette a kovács, kerékgyártó, kocsigyártó szakosztályokat, ma is fenntartom és bizonyitom. Nem fedi a valóságot az ennek ellenkezőjét állító bárkitől származó kijelentés.

— »Nem fedi a valóságot az a hírlapi közlés, mely szerint az ipartestület előljárósága Tóth Lajos ipartestületi elnököt »törhetetlen bizalmáról« biztositotta volna. Ily értelmű határozatot az előljáróság — törvényes formában — nem hozott.

— »Nem fedi a valóságot *Seres* Sándor, és *Kriesh* Károly f. hó 17-én kelt nyilatkozata, mert ők a M. J. Sz. iparos táborának megkérdezése nélkül nyilatkoztak. — Ugy ezen nyilatkozat, mint a M. J. Sz. nevében dr *Juhász* Gusztáv alelnök és *Juhász* Géza ügyv. elnök urak által kiadott és f. hó 18-án megjelent nyilatkozat indokolatlan és korai volt, mert amint azt a dr Juhász Gusztáv úr a M. J. Sz. alelnöke a f. hó 20-án kelt nyilatkozatában bizonyitja, az ügy kivizsgálása még nem történt meg, igy tehát az iparosság megkérdezése és az ügy kivizsgálása nélkül nyilatkozni egyoldalú dolog.

— »Nem fedi a valóságot az a közlés, hogy engem és *Nagy* Bélát a M. J. Sz. megtagadott. Ezzel szemben valóság az, hogy úgy én, mint Nagy Béla, ma is tagjai vagyunk a Szövetségnek. Ezt a Szövetség alelnökének nyilatkozata is igazolja.«

— »Nem fedi a valóságot az, hogy a felmerült vitás ügy személyes ügyem volna. A mai napon beadványban kértem az ipartestület előljáróságát, — hogy adjon nekem módot arra, hogy ennek bizonyitását a legközelebbi előljárósági ülés előtt személyesen megtehessem. Aki a közvélemény helyes tájékoztatására sulyt helyez, az ezt nem is ellenezheti.«

— »Nem fedi a valóságot *Kripkó* József — azóta már lemondott — kocsi és kerékgyártó szakosztályi elnök azon állitása, hogy »őt félre vezették«. Ezzel szemben valóság az, hogy a kocsi és kerékgyártó szakosztály f. hó 19-én a kovács szakosztály pedig f. hó 21-én szakosztály ülésén állapitotta meg ezen állitás valótlanságát. Kripkó Józsefet rágalmazó kijelentése miatt feljelentettem.«

— »A felmerült vitás ügyet, részben a bíróság, másrészt az ipartestületi előljáróság, az ipartestületi szék, a M. J. Sz. részéről pedig a Becsületügyi Választmány hivatott eldönteni, nem pedig Seres Sándor és Krisch Károly és Társai.«

Debrecen, 1937 július 24.

Ifj. Varjassy Imre
kovács és kerékgyártó mester.

— **Nem szünt meg a Békési kozmetikai intézet.** Az elmult vasárnap olyan hir jelent meg a sajtóban, amely a H. Békési Ella kozmetikai intézetének a megszünését adta közre. A hír tévesnek bizonyult. A tényállás az, hogy a kozmetikának csak az egyik fiókintézete szünt meg. A tulajdonképpeni kozmetikai intézet tovább is működik.

ELADÁS VÉTEL CSERE Hálók, ebédlők, combinált szobák, szőnyegek, varrógépek, jégszekrények, irodabutorok Széchenyi u. 6.

— **A Déri-múzeum** ma, vasárnap 9—1 óráig nyitva. Belépődij nincs. A Thaly-szoba megtekintését az igazgatóság bárki kérelmére engedélyezi. A Közművelődési Könyvtár egész nap zárva.

x **Varrógép kölcsönzés.** Alig használt varrógépek, kerékpárok, olcsón kaphatók. Varrógép alkatrészek minden géphez, javítások jótállással. Eisenberger, Csapó u 101.

— **Balesetek.** Zaskó Béla munkás fejére egy súlyos vasdarab esett a dohánygyár udvarán. Szerencsére hirtelen félrekapta fejét és a vasdarab csak a balhalántékát horzsolta, de igy is vérző sebet okozott. — Vértesi István cipész Kassa út 4. szám alatti lakásán gyalúval mély sebet ejtett az ujján. — Mogyorós Károlyné, Epreskert 8. szám alatti lakos a zsibogón elesett, a kezében levő üveg összetört és a szilánkok több helyen megsebezték. Mindhárom esetben a mentők nyujtottak első segélyt.

x **Jakab Endre** szabadságáról visszaérkezett, rendelését megkezdte Batthyány u. 1. alatt.

— **A Nagytemplom és az ötösfogat a posta új levelezőlapjain.** A jelenleg forgalomban levő postai levelezőlapok kiegészitésére a postavezérigazgatóság 16 különböző rajzú, újabb levelezőlapot bocsátott ki. Az új levelezőlapokon debreceni képek is szerepelnek és pedig a Nagytemplom és a híres debreceni ötösfogat. Remélhetőleg az új levelezőlapok hozzájárulnak Debrecen megcsappant idegenforgalmának a propagálásához.

x **Harisnya szemfelszedés** speciális villamos géppel Nagy Gyulánál. Püspöki palota.

— **Drákói itélet két állatkinzási perben.** Budapestről jelentik: Az utóbbi időben több fejelentés érkezett a főkapitányságra járókelők részéről, hogy néhány fuvarozó beteg, sebestestű lovakkal húzatja kocsijait. A feljelentések alapján a főkapitányság eljárást indított két fuvaros ellen. A VI. kerületi kapitányság ma jogerős itéletet hozott a felelősségrevont két fuvaros ellen. Grünsberger Béla fuvarost, aki a Frangepán ucca 58. számú házban lakik, kétnapi elzárásra és 50 pengő pénzbüntetésre itélte. — Katz Mórt, a Lipótvárosi Szállítmányozási Kft. igazgatóját pedig 200 pengő pénzbüntetéssel és kétnapi elzárással sujtotta. Ez a két itélet jogerős. A VI. kerületi rendőrbiróság a délelőtt folyamán, mivel Katz Mór ellen újabb följelentések érkeztek hasonló kihágások miatt, az első büntetésen kívül még ötnapi elzárásra és 600 pengő pénzbüntetésre itélte. Ez az itélet még nem jogerős.

BIZALOMMAL vásárolhat Debrecen **legrégibb festékszaküzletében, AUSPITZ,** Csapó ucca 16. szám.

x **Mindennemü vadászfegyverek,** lőszerek, kilőtt töltények újratöltése. Fegyverjavitások jótállással. M. kir. Lőporáruda Nagy István puskaművesnél Debrecen, Vár ucca 9.

— **Alig használt,** szép félháló szezlonnal, 2 méteres asztal, lóczák, székek eladók. Ugyanott ügyes kiszolgálónő felvétetik. Sas u. 2., italmérés.

x **Gönczi Gábor kályhásmester** üzemét Monti ezredes ucca 3. alá helyezte, Bejárat Burgundia uccából. Raktáron legmodernebb cserépkályhák. Telefon: 25—68.

— **Alkalmi tolvajt fogtak a vasüzletben.** Sesztina Jenő, Piac ucca 21. szám alatti vaskereskedésében lopáson érték Cs. I. napszámost, aki egy zománcedénnyel akart elillanni. A póruljárt tolvajt bekisérték a rendőrségre és egyelőre őrizetbe vették, mert az a gyanú ellene, hogy rendszeresen üzte ezt a tiltott mesterséget.

x **Cserépkályhák átrakását** Hardtmuth rendszerre is és tisztitását jutányosan vállalom helyben és vidéken. **Gschmeidyné,** Timár ucca 17. Telefon: 13—41.

— **Őrült gyujtogató garázdálkodása.** Sopronból jelentik: Hegykő községben hetek óta garázdálkodik egy piromániás, beteges gonosztevő. Egész sereg házat felgyujtott és eddig több, mint 60.000 pengő kárt okozott. Legutóbb az egyik ház falára cédulát ragasztott ki, amelyben további gyujtogatásokat igér. A hatóságok óriási apparátussal folytatják a nyomozást a minden valószinüség szerint őrült gyujtogató kézrekerítésére.

NAGY KREPDESIN,
taft, fahánes, strand kreton, stb.
raktár várja:
DÉGENFELD TÉR 11.

— **Halálos tréfa.** Miskolcról jelentik: A szentléleki menedékház lépcsőjén ült és ismerőseivel beszélgetett Pál Gergely Józsefné majonkai földmívesasszony. Burek József, a menedékház egyik alkalmazottja flóbert puskáját tréfából ráfogta az asszonyra. A tréfa azonban tragikusan végződött. A fegyver elsült, az asszony fejébe fúródott a golyó és Pál Gergely Józsefné nemsokára meghalt. Burek Józsefet letartóztatták.

RÉZÜSTÖK, fagylalt edények, mindenféle CINEZÉST szakszerüen felelősséggel vállalok. Buray bádogosmester, Nyil utca 57.

— **Estélyi toalettben és frakkban táncoltak az utasok az égő hajón.** Fokvárosból jelentik: Viszontagságos út után befutott a fokvárosi kikötőbe a »Carnavon Castle« gőzös. Nyilt tengeren tűz ütött ki a hajón s a raktárhelyiségek teljesen elpusztultak. A tűzvész huszonnyolc óra hosszat tartott. A kapitány légmentesen lezáratta a lángoló helyiségeket, majd közölte az utasokkal, hogy a hajó egyrésze ég, de felszólította őket, hogy őrizzék meg hidegvérüket s megnyugtatásul hozzátette, hogy közvetlen veszély nem fenyeget. Noha hovatovább minden hasadékból maró füstoszlopok törtek elő és a padló elviselhetetlenül átforrósodott, az utasok között semmi izgalom nem támadt. A szokott rendben aludtak és étkeztek, frakkban s estélyi toalettben zenére táncoltak és szórakoztak, mint addig. Mondani sem kell, hogy a hidegvérű utasok egytől egyig angolok voltak.

KATONÁNAK MEGY AZ OLASZ KORMÁNY

Róma, július 24. A nyári hadgyakorlatra behívják mindazokat a minisztereket, államtitkárokat és képviselőket, akiknek valamilyen katonai rangjuk van. Ez annyit jelent, hogy a kormány tagjainak nagyrésze augusztusban bevonul katonának.

— **Filléres augusztus 7-én Szegedre.** Budapestről jelentik: A Máv. igazgatósága közli, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében, az alább felsorolt napon, amennyiben vonatonként legalább 500 utas jelentkezik, ünnepi vonatokat indít augusztus 7-én Nyiregyháza ás Debrecenből Szegedre. A menettérti jegy ára Nyiregyházáról 5.90, Debrecenből, Püspökladányból, Hajdúszoboszlóról és Kisújszállásról 5.30, Törökszentmiklósról 3.60 és Szolnokról 3.30 pengő.

— **Egy kisfiú balesete.** Szabó Antal napszámos Sándor nevű 6 éves kisfia a Tegez ucca 67. számú lakásának udvarán egy létráról leesett és felsőkartörést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

— **Spanyol kincset találtak Panamában.** Panamában kincskereső roham indult meg a Chirigui tartományban lévő erdős hegyvidék felé, ahol egy bányavállalat három alkalmazottja: Thorpe, Hill és Van Steck próbaaknák fúrása közben ujtett alagutat fedeztek fel. Az alagútban a spanyol hóditás korából származó elásott kincset találtak, még pedig 35 darab egyenként 25 kilogram súlyú aranyrudat, arannyal és drágakövekkel kirakott fegyvereket és régi aranybányász szerszámokat. Az aranyrudakon spanyol fémjelzés látható. Azt hiszik, hogy a zendülő indiánok rabolták el. a spanyoloktól a kincseket, melyet egy régi bánya alagútjában rejtettek el. A megtalálók az ország törvényei szerint a kincs 50 százalékát kapják.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező és a Dégenfeld téren levő elbontásra rendelt, 10 fülkéből álló árubódék elbontására és megvételére f. évi augusztus hó 3-án d. e. 10 órai bezárással nyilvános versenytárgyalást hirdetek. Az előirt okmánybélyeggel ellátott, szabályszerűen kiállított és sajátkezüleg aláirt ajánlat a város által kiadott ajánlati lapon »Ajánlat a Dégenfeld téri árubódék elbontására« feliratú, pecséttel lezárt sértetlen borítékban f. évi augusztus hó 3-án d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában (városház földszint 8) nyujtandók be. Elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlati lapok díjtalanul beszerezhetők a városi műszaki ügyosztály iktató hivatalában. (Csapó u. 33—35., női ipariskola II. em. 12. sz.) A fentebb megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanaz nap d. e. 11 órakor a városháza kistanácstermében bontatnak fel, mely ajánlattevők, vagy megbízottak részt vehetnek. Ajánlattevő ajánlatával a végleges döntésig marad kötelezettségben. Ajánlattevő ajánlatával egyidejüleg a megajánlott vételár 10 százalékát kitevő összeget bánatpénzként köteles a város házipénztárába letétbe helyezni, s az erről szóló letéti nyugtát ajánlatához csatolni. A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az árakra, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, az árubódék elbontása és értékesítése tekintetében másként intézkedhessen. *Polgármester.*

SPORT

Keletmagyarország atlétikai bajnokságai

Szombaton kezdődtek meg a küzdelmek a keleti atlétikai bajnoki címekért. Az első napon több kitünő eredmény, sőt rekord is volt. Részletek:

100 m. Bajnok: Ember dr DEAC 11.2, Baracsi NyVSC 3. Horváth DTE.

800 m. Bajnok: Arady DEAC 1.58.4. 2. Móna, 3. Szabó.

Rúdugrás. Bajnok: Pálosi 3.50, 2. Boda dr 3.30.

Távolugrás. Bajnok: Horváth DTE 6.62, 2. Bessenyey, 3. Boda dr.

5000 m. Bajnok Voly NyVSC 17.18.5 2. Kálló, 3. Tripsánszky.

Gerelyvetés. Bajnok: Boda 53.72, 2. Kinál, 3. Póka.

200 gát Bajnok: Kovács NyVSC 26.9 ker. rekord, 2. Korom, 3. Pálosi.

A versenyt ma délután fél 4 órakor folytatják a DEAC pályán.

VASÁRNAPI SPORTMÜSOR: A mai nap két kiemelkedő jelentőségü mérkőzést hoz.

Budapesten a Ferencváros három gól hátránnyal indul küzdelembe az **Austria** ellen és bizik a csodában, ami a futballban már nem egyszer megtörtént. Az Austria taktikai rutinja olyan érték, amit lebecsülni nem szabad és éppen ezért a bécsi lilák továbbjutása várható. A papírforma szerint a Ferencváros 3:1-re győzhet, de ezzel még kiesik.

*

Diósgyőrben a vidéki döntő kerül sorra a **DVTK** és **ETO** között. Favorit a diósgyőri csapat, de sok góllal nem győzhet és a Nemzeti Ligába való jutás kérdése teljesen nyilt.

A keleti ifjúsági válogatott ugyancsak Diósgyőrben játszik Észak ellen. Döntetlen várható.

Villamosszékkel kivégeznek egy rakamazi napszámost augusztus 1-én

Nyiregyháza, július 24. A Kasas állambeli (Egyesült Államok) Topeka városban augusztus 1-én villamosszékkel kivégzik Szuhács József gengsztert, aki Rakamazról vándorolt ki egykor Amerikába.

Szuhácsot végzetes szerelem sodorta a bün útjára. A szegény napszámosfiú beleszeretett a rakamazi hitvesgyilkos asszony lányába. — Szülei kitagadással fenyegették meg, ha elveszi a lányt, a faluban is gúnyolódtak szerelme miatt. Egyszer, amikor bement a fonóba, kinevették. Dühében mellbeszúrta az egyik legényt. Emiatt nyolc évi fegyházra ítélték és amikor a büntetés kitöltése után visszatért a községbe, megtudta, hogy a leany hűtlen lett hozzá és máshoz ment feleségül.

Kivándorolt Amerikába, ahol egy éjszakai találkahelyre került portásnak. A találkahelyen egy vendéget kifosztottak. Amikor a kifosztott ember egy detektív kíséretében visszament, a bikaerős Szuhács agyonütötte a detektívet. A gyilkosság után elmenekült, bujkálása közben alvilági emberekkel került össze, betört, rabolt, gyilkolt. Végül elfogták és Topekában az esküdtszék elé került. Halálos ítéletet szabtak ki rá és augusztus elsején villamosszékbe ültetik.

Prága, mint Középeurópa szovjeteinek fővárosa

A szovjet tervei Csehszlovákiában

Róma, július 24. A Trente-Unice c. tekintélyes olasz folyóirat »Csehország sötét végzete« cim alatti cikket közöl Francesce Taddei publicista tollából, amelyben feltárta azt az óriási veszélyt amelyet Csehország bolsevizálása egész Európa szempontjából jelent. A cikk szerint a Prágának alávetett lakosok nagyrésze elképesztő nyomorban él s ezek a szerencsétlen emberekü könnyü zsákmányává válnak a marxista elméletnek. Nemrégiben Pozsonyban hivatalos szovjet könyvnapot rendeztek, a cseh költségvetésben pedig évi egy millió csehkorona szerepel a szovjettel való kúltúrális kapcsolatok ápolására. A szovjet munkája már szciális téren is kezd mutatkozni, az egyre gyakoribbá váló munkabeszüntetésekkel s üzemmegszállásokkal. Július 8-án már Nagyszőllősön sztrájkba léptek a mezőgazdasági munkások s elpusztitották szőlőiket. A komintern Prágában agitátoriskolát létesített és Prága van kiszemelve arra, hogy a középeurópai népek szovjet fővárosa legyen. Arra az esetre, ha a szovjet elfoglalnák Lengyelországna kukrán lakta vidékét a cseh kormány odaigért Szovjetországnak az Erdős Kárpátok vidékét is.

A cikk részletesen foglalkozik a felvidéki szovjet repülőterek létesítésével is. Térképet közöl, amelyen fel vannak tüntetve a szovjet támogatásával készített repülőterek s azok a városok, amelyeket a szovjet bombavető gépek néhány óra alatt elérhetnek. A térkép szerint a repülőterek Munkács, Ungvár, Eperjes, Kassa, Zsolna, Szob, Trencsén és Pöstyén közelében vannak. Minden repülőtéren földalatti hangárak vannak, ahol 30—60 bombavető repülőgépet lehet elhelyezni. A háború esetén ezek a repülőterek a szovjet csapat- és hadianyagszállításainak lebonyolitására szolgálnának. Az erős szovjet-propagandának a cseheknél ellenhatása is kezd már megnyilvánulni. A tótok és rutének nagyrésze szembehelyezkedik a kommunista befolyásokkal s a bolseviki-ellenes felvidéki munkások már összesen 350 szovjet-orosz repülőgépet rongáltak meg, vagy tettek egészen tönkre.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CEGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

BETÖRT FEJÜ HOLTTEST A DUNÁBAN

Budapest, július 24. Egy héttel ezelőtt eltünt hazulról Mándoky Albert kispesti cipész. A család az eltünést bejelentette a rendőrségen, a cipészt azonban nem sikerült megtalálni. Szombaton délelőtt azonban fordulat állot be az ügyben. Csepel közelében egy holttestet vetett ki a Duna, amelyben Mándoky Gábor édesapja, testvére és egyik barátja felismerték az eltünt fiatalembert. A holttest fején ütések nyomai látszanak és lehetséges, hogy Mándoky Gábort meggyilkolták. A rendőrség megindította a nyomozást.

SZINHÁZ MÜVÉSZET

A szinházi iroda hírei:

Vasárnap délután olcsó helyárakkal Ujházy Györgynek kedves és mulatságos vígjátékát, a »Csók a pusztán« ismétli meg a társulat.

Vasárnap este a fiatalon elhunyt kiváló vígjátékírónak, Szenes Bélának egyik legmulatságosabb darabja, »Gazdag lány« kerül színre, parádés előadásban. A darabon végigvonuló kacagtató párjelenetek és helyzetkomikumok állandó derültségben tartják a közönséget. Főszerepeket Orbán, Szegedi, Gáspár, Gálffy, v. Bánky, Homokay, Serr és Zemplény játszák.

Hétfőn este olcsó, propaganda előadás keretében (ketten egy jeggyel) Barry Conners világhirü vígjátékát, a »Fruskát« hozza újból színre a Kamaraszinház.

Kedden este Zilahi Lajos örökbecsü drámája, a »Hazajáró lelek« kerül színre.

A SZINHÁZ UTOLSÓ HETI MÜSORA:

Vasárnap délután: **Csók a pusztán.** (Délutáni helyárak.)

Vasárnap este: **Gazdag lány.**

Hétfőn este: **Fruska.** (Ketten egy jeggyel.)

Szerdán este: **Érettségi.** (Ketten egy jeggyel.)

Csütörtökön délután öt órakor: **Urilány.** Filléres helyárak.

Csütörtökön este: **Tüzek.** Csak felnőtteknek.

Pénteken este: **Egy pohár víz.** Ketten egy jeggyel.)

Szombaton este: **Gerson du Malheureux.** (Díszelőadás.)

Vasárnap délután: **Timosa.** Olcsó helyárakkal.

Vasárnap este: **Pajtás házasság.**

Hétfőn este: **Haláltánc.** (Búcsú előadás.) (:)

MOZI

REPRIZ A VIGSZINHÁZBAN

Verne Gyula híres regényét, a Strogoff Mihályt a mult szezonban mutatta be a debreceni közönségnek a Vígszinház mozgó. A film hatalmas sikert aratott, mert a gyönyörü és izgalmas témát mesterien dolgozták át a moziközönség számára. Strogoff Mihály szerepében Adolf Wohlbrück nyujt elsőrangú alakitást, de kifogástalanok a többi szereplők is.

A film akkoriban csaknem egy teljes hétig pergett a Vígszinházban, de még igy is rengetegen voltak, akiknek a hatalmas látogatottság miatt nem volt alkalmuk megnézni. Ezért hozta szombaton ismét műsorára a Vígszinház a gyönyörü képet.

KÁVÉHÁZBAN
ÉTTEREMBEN
CUKRASZDABAN
BORBÉLYNÁL
kérje
A FÜGGETLEN UJSÁGOT

Hogy hiusult meg a debreceni szabadtéri játékok 1937. évi 18 előadásos ciklusának nagyvonalu terve?

Az első kisérlet volt vidéken szabadtéri játékok rendszeresitésére — „A költségvetésben nincs fedezet"

Irta: THURY LEVENTE

Most, amikor a szegedi szabadtéri játékok nagyszerű reklámszervezete ontja a kommünikéket az egész ország sajtójában, fájó szivvel kell visszaemlékeznem a debreceni szabadtéri játékokra, amelyeken az egész ország zeneértő közönségének figyelme Debrecen felé irányozódott. Mégsem volt az tréfa, kérem, amikor a debreceni öreg Kollégium udvarán megszólalt a *Kodály Zoltán* remek magyar muzsikája és egyszerre óriási idegenforgalom zudult ide. Sokszor ültem ott a debreceni szabadtéri játékok pénztáránál és néztem sorra azokat, akik jegyet váltottak. Nem annak örültem legjobban hogyha budapestiek, vagy miskolciak váltottak jegyet. Hanem annak, hogyha láttam beözönleni a közvetlen vidék népét, egészen Karcagig. Mert az én régi véleményem szerint a debreceni idegenforgalomnak ma a legfőbb tényezője a közvetlen vidék népe. Ez az , amely mezőgazdasági termányeit Debrecenben kell, hogy értékesítse és itt kell, hogy elköltse a pénzét.

A debreceni idegenforgalom s a sorvadó debreceni ipar és kereskedelem telerősitése

A debreceni ipar és kereskedelem régi nagyságán az első sebet a vasút ütötte, amely elterelte innen a Keletre vezető, nagy országutat. Ez az út hagyott itt olyan szép hasznot, hogy a debreceni eleink a város többszörvaló feldulása ellenére megmaradtak ezen a helyen, az országút, a kenyérkereset mellett. Bizony, azok, akik lenézik a kereskedelmet és nem hajlandók érte tenni semmit, nem gondolják meg, hogy Debrecent a kereskedelem tartotta meg ezen a helyen évszázadok viharai között. A kereskedelem építette fel újra és újra, adott erőt és lehetőséget az óriási sarcok elviseléséhez. Csoda volt az, hogy Debrecen fennmaradt nyilt város létére ily sok viszontagság között. És ezt a csodát a debreceni kalmárok vitték végbe.

A nemzetközi kereskedelem nagy hasznot hajtó országutját a vasút elterelte Debrecen mellől. De még mindig megmaradt Debrecen hatalmas szerepe a Tiszántúl közgazdasági életében. Termény és állatkereskedelme erős volt, nagy kereskedőcégek biztosították piacának felvevőképességét s itt kapta meg a vevő a legszebb portékát is mindenben, amire szüksége volt.

A legutolsó csapas, ami ma is állandó rajtunk, a kereskedelem központosítása. Hangyáért, Futuráért, százféle egykézért lelkesedő debreceni urak! A város régi nagyságának sírját segítetek megásni ti. Mert az az a szervezet, amely budapesti irányításra közvetlenül vásárol a Tiszántúl városaiban és községeiben, Debrecent kapcsolja ki a Tiszántúl közgazdasági életéből. S a haszon, amelyet a központi igazgatás felszív, ennek a városnak vesztesége. A másik oldalon a központosítás Budapestre csábítja a vidék vevőit. Így meg a kereskedelem ellátással, elosztással foglalkozó része sorvad el.

A debreceni idegenforgalom első kötelessége tehát visszakapcsolni Debrecenhez a környék és a Tiszántúl eladó és vásárló közönségét. Futballkultura, TIKÁV, szabadtéri játékok, Debrecen szépítése, gyógyfürdő, a debreceni látnivalók, szórakozások, a Debrecenben nyaralás, az itteni bevásárlási lehetőségek népszerűsítése — ezek a debreceni idegenforgalmi propaganda közvetlen feladatai. És hogy ezekből mitsem végez el a debreceni Idegenforgalmi Hivatal, azt talán még e hivatal vezetői előtt is felesleges bizonyitani. A három év előtti szabadtéri játékok nagy idegenforgalmi értéke az volt — eltekintve attól, hogy az ország közvéleményében Debrecen nevét rögzítették, — hogy a környék népének tömegeit hozzák le Debrecenbe. Művészi értékük elmult a nappal, ellenben idegenforgalmi értékük még ma is kamatozik, bár nyilván nem lehet arról statisztikát csinálni, hogy hány ember szokott be általunk a debreceni kereskedésekbe.

Debrecennek uj rendszer kell a szabadtéri játékok rendezésében

A magyarországi szabadtéri játékok rendezését és anyagi viszonyait azóta is érdeklődéssel figyeltem, mert nem tettem le arról, hogy rendeznek még Debrecenben szabadtéri játékokat, hogyha a Háry János nagyszerű produkciójára rá is fizetett a rendező három debreceni napilap.

Három év tapasztalatai alapján jutottam el ahhoz a tanulsághoz, hogy a szabadtéri játékok rendezésének nagy kockázata a kevésszámú előadásban rejlik. Szeged maga is eljutott nagyszerű szabadtéri-játék teljesítményeinek során ide s innen van, hogy egyre szaporítani igyekszik az előadások számát. Salzburgban két hétig, tartanak az ünnepi játékok. Még érdekesebb a budapesti állatkert opera estjeinek rendszere. Ez nem egy hétre, vagy két hétre tömöríti a látnivalókat, hanem elosztja az egész nyárra s minden hét egyik estjén játszik.

Ugy vélem, Debrecennek leginkább a budapesti utmutatás felel meg. Salzburgról nem is beszélve, Szeged reklámját, bevezetettségét is csak óriási munka és költség árán érhetnénk el. Az csak lenne, aki dolgozzék, de hol van itt a város attól, hogy az idegenforgalmat jelentő szabadtéri játékokért komoly áldozatot hozzon? És egyáltalán hol van még attól, hogy akarjon is idegenforgalmat csinálni? Ezenfelül nékem régi meggyőződésem, hogy idegenforgalmunk első feladata a környéknek Debrecenhez való kapcsolása. Azután, ezen az egészséges alapon, az önmagától adódó anyagi megerősödöttség szabja meg utunkat az országos és nemzetközi idegenforgalmi munka felé. Ha pedig a környéket akarjuk behozni, akkor nem szabad arra számítanunk, hogy a mátészalkai, hajdúsági, bihari középosztályt egy-két hét egész tartamára Debrecenbe hozhatjuk. Meglehet ezt a réteget mozdítani, de inkább időnkint, egy, vagy két napra, esetleg egy hétvégre hajlandók ők Debrecenbe jönni, hogyha valamilyen nagyobb attrakciót kapnak. Voltak futballmérkőzések a Bocskay fény korában, melyekre többezer embert ontott a Tiszántúl. Nem csináltuk nagyképűen, rezesbandával a fogadtatást, nem szónokoltunk, de azt hiszem, hasznos munkát végeztünk, amikor oly tömegesen hoztuk be ide a vidék közönségét, hogy például csak Mátészalkáról 150 ember jött be egy Bocskay-Ferencváros meccsre.

Azt hiszem, nem tulzok, amikor a Tiszántúl középosztályának érdeklődési és anyagi teherbirását heti egy alkalomra teszem. Hetenkint egyszer kellene itt produkálni olyan nagyvonalú, magasszinvonalú látnivalót, amelyre kedvet kapjon bejönni a Tiszántúl középosztálya. Olyan látnivalót amelyet eddig csak Budapesten kaphatott meg!

A szabadtéri játékok óriási rezsijét is az csökkenthetné, hogyha nem 3—4 este, hanem sorozat estén között oszlana meg a berendezkedés és a reklámhadjárat költsége. Debrecen kereskedői, a város szórakozó és vendéglátó üzemei, a strandfürdő számára jobb lenne ugyan hogyha ezer idegen meguyernénk egyfolytában tíznapos debreceni tartózkodásra. Mi után azonban ez Debrecen környékére nézve nem lehetséges, legalább azt érjük el, hogy a nyár folyamán egynapos tartózkodásra jöjjenek ide tízszer a környékbeliek ,nézzék meg Debrecent, is merjék meg az ittvaló nyaralás kellemességét s akkor aztán kedvet kapnak majd arra is hogy hosszabb nyári tartózkodásra jönnek Debrecenbe nyaralni, gyógyulni. Viszont a Háry tapasztalatai alapján okulva, minden darabot legalább kétszer kell kitüzni, hogy ki lehessen aknázni az anyagi lehetőségeket Debrecenben s hogy a vidéki középosztály vasárnap elfoglalt tagjai számára legalább a szombat estéken adjuk meg a szabadtéri játék meglátogatásának lehetőségét. A színhely természetesen a Stadion, Debrecen legnagyobbméretű, fallal körülvett helye.

18 estére megtölteni a stadiont

Ezeknek a követelményeknek a figyelembevételével összeállítottam egy sort az 1937. évi, nyári szabadtéri játékok műsorát. A műsor összeállításában Horváth Árpád, a Csokonai-színház igazgatója volt segítségemre. Eszerint ezen a nyáron a következő darabok kerültek volna szabadtéri színre a Stadionban:

Június 26—27 és 29-én: *Bajazzók és Székelyfonó.*
Július 10, 11-én: *Cigánybáró.*
Július 17, 18-án: *Szép Heléna.*
Julius 24, 25-én: *Aida.*
Július 31-én és augusztus 1-én: *Víg özvegy.*
Augusztus 7 és 8-án: *Pillangókisasszony.*
Augusztus 14 és 15-én: *Paraszt becsület és ballet.*
Augusztus 20—21 és 22-én: *Cirkuszhercegnő.*

Erre a nyolc darabra akartunk rendezőket kapni és a nyár 18 estéjén megtölteni a Stadiont a debreceni és vidéki publikum ezreivel. Hosszú megbeszélések után vállalkozott a ciklus megrendezésére a három nagy napilap és a színház közös rezsiben. Tervünk az volt, hogy a budapesti szabadtéri esték lehetőleg teljes szereposztását szerepeltetjük Debrecenben is. A magas művészi színvonalat, a kiállítás áldozatkész nagyvonalúságát garantálta volna magának a három lapnak a részvétele is. Hiszen a Háry János szabadtéri előadását valósággal fejedelmi bőkezűséggel állította ki a három lap. Elhatároztuk ,hogy Debrecenben s környékén bérletet hirdetünk a nyolc darabból álló ciklusra. Lekötöttük, feltételesen, persze a ciklus dirigenséül Komor Vilmost, a kiváló karnagyot, aki az állatkerti estéken is dirigál.

Debrecen város minimális kockázatára meghiusult a nagyvonalu terv

Sajnos azonban: általános volt az a vélemény, hogy a szabadtéri játékokat csak úgy lehet megrendezni, ha azokhoz megnyerjük a hivatalos város erkölcsi é anyagi támogatását. Ezek jeléül elsőképen szerepelt a Stadion ingyenes átengedése, de a vállalkozók a város aktiv segítségének zálogaképen kértek 5000 pengő hozzájárulást a város részéről az előadások forgótőkéjéhez és 3000 pengő veszteséggaranciát. Az 5000 pengős hozzájárulás haszon esetén szintén visszaszolgáltatandó és különben is ennek fedezetére azt terveztem, hogy vidékiek számára csak strandfürdő-jeggyel kombinálva adnánk ki belépőjegyeket. Ezek által, ha a 8 darabra egyenkint ezer vidéki látogatót tudnánk csak produkálni, akkor már 4200

Luxus kivitelü, első
4 és 6 személyes áramvonalas
Bérautók
megrendelhetők bármikor bárhova külföldre is, Opel, Balilla, Buick stb. Telefon 24-28, Ferenc József 41

pengőt visszatérítünk a városnak. Amennyiben pedig haszon mutatkoznék, akkor a város visszakapja az 5000 pengőjét és strandfürdője még külön legalább 4200 pengő hasznot produkált a szabadtéri játékok folytán.

Kértük még ezenfelül a városi világítási vállalattól, hogy létesítse a szükséges villanyberendezéseket, a rendezők viszont a fogyasztott villany árát térítenék a városnak.

Ez volt a terv. Látnivaló, hogy a műsor nagyvonalu és páratlanul mutatós előadásokra alkalmas. Az ország első énekeseit óhajtottuk szerződtetni s a helyárakat — a Háry előadásain okulva — másfélpengős átlagra tettük. Ez biztosította volna az anyagi sikert.

Az egész nagyszabású terv rengeteg munkát jelentett volna debreceni iparosoknak, kereskedőknek, sok pénz megmozgatását s egy kis aratást a város ipara és kereskedelme számára. Mint távoli cél, az lebegett előttem, hogy ha most megmutatjuk: lehet jövedelmet hajtó Debrecenben a szabadtéri játékok rendezése, akad vállalkozó, aki a földmunkák inségmunkában adása mellett felépíti a Nagyerdőn az ország első szabadtéri színpadát. A helye ott van, mint a Vásáry-rezsim egyik nagyszerű tervének abbahagyott kezdete, a kitelepített lövölde területén. Csodálatos, szép álom ez, amely könnyen valósággá lehetne.

Az egészet szépen megírtam, kifejtettem, megokoltam és benyujtottam Debrecen város polgármesteréhez. Teltek, multak a hetek, egyszer — jóval elmult már az első előadás terminusa — megkaptam rá a polgármester úr válaszát: a kérés nem teljesíthető, mert a költségvetés arra fedezetet nem nyujt.

Ebbe a — Debrecenben oly megszokott — kátyuba fulladt tehát bele ez a nagyvonalú vállalkozás. Más város súlyos tízezreket ad ki a szabadtéri játékokért, az idegenforgalom fejlesztéséért. Még a kis Hajduszoboszló is az ország minden lapjában feladja hirdetéseit s egy évben csak a fürdője reklámjára többet költ, mint amennyi lett volna Debrecen városra ennek a tervnek a rizikója. Gondoltuk volna azt, hogy strandfürdőt reklamirozzuk egyszer, hiszen tíz év év alatt nem ennyit kellett volna már költeni erre. Gondoltuk volna azt, hogy teszünk egy nagy kísérletet a debreceni ipar és kereskedelem érdekében, amelyeken alapszik ennek a városnak jóléte és kulturája. Gondoltunk volna közmondásra: aki nem vet, nem arat. Az irtózatos munkanélküliségre, amelyen enyhítő harmat lett volna legalább a szabadtéri játékok munkabére...

A mi városunk azonban csak arra tud gondolni: a költségvetés nem nyujt fedezetet. De hogy nyujtson, ha nem igyekszünk bővíteni a bevétel rovatot?

— Grófné lesz Chaplin egyik egyik sztárjából. Virgina Cherill, aki Chaplin leghíresebb filmjében, a »Nagyvárosi fények«-ben tette világhirűvé nevét, férjhezmegy. — Anglia egyik legősibb arisztokrata családjának a feje, Jersey grófja vezeti rövidesen az anyakönyvvezető elé. — Lord Jersey válópöre most ért véget és aznap, hogy a bíróság elválasztotta első feleségétől, egy dúsgazdag ausztráliai gyapjúkirály leányától, Jersey bejelentette, hogy elveszi Charlie Chaplin hajdani sztárját, Virginia Cherillnek szintén a második házassága lesz ez, amennyiben előzőleg Cary Grant angol filmszínész felesége volt. Virginia Cherill otthagyja a filmet férje kedvéért, aki a londoni City egyik legnagyobb magánbankházának egyik tulajdonosa.

BOROS szépen jól olcsón **fest, mos, tisztit** Piac utca 77.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Nyáron - otthon

A nagy nyári otthoni ruháknál főszempont, hogy ne legyen a ruha anyaga átlátszó, vagyis magyarra lefordítva ez annyit jelent, hogy ne kelljen alája felöltözködni. — Elég egy kombiné és a többit bízhatjuk nyugodtan a ruhára.

Legcélszerűbb egy most annyira divatos dressing gown szerű pongyolafélét csinálttatni csíkos selyemfényű kartonból, vagy könnyű mintás selyemből, rövid felhajtott ujjakkal, pici herrnfazonos kivágással, elől két gombbal, egy zsebbel és hátul övvel, vagyis az öv csak két oldalról jöjjön, dragonszerűen.

Aki nem szereti a pongyolaféléket, megoldhatja kis ruhának is, elől végiggombolva, vagy pedig bebujósan, csak derékig gombolva, egy berakással a szoknyán, egy zsebbel, pici ujjakkal. A dísz ruhán a gombok legyenek, szép díszesek, vagy egyszerűen »jó pofák«, pillangósak, vagy szivesek, virágosak, vagy gombafélék, kinek mihez van kedve. A fontos csak az, hogy ne legyen rajta sok húzás, rakás, vagy hol, hogy a mosásnál könnyen lehessen vasalni és ha nagy meleg van, leülés közben ne nagyon gyűrődjék, ennek előfeltétele pedig az, hogy ne legyünk annyira hiúk és ne csinálttassuk annyira szűkre a ruhát.

A dirndli, mint otthoni ruhadarab ugyancsak felkapott viselet lett az idén, mindenféle kedves, jókedvű anyagokat felhasználnak erre a célra és egész kultuszt űznek belőle, hogy milyen édes kötényeket választanak hozzá. Vagy kartonból, vagy pedig satinból. — A satin kötény, én nem mondom, szebb, mint az egyszerű karton, de a mosásnál nagyon célszerűtlen. A dirndlik minden elképzelhető fajtája dívik ma, az egyszerű négyszögletes kivágású éppúgy, mint a seszlis, kis melleüyes fazon, amelyik jobban áll. Ennek még az az előnye is megvan, hogy ma annyira bevett viselet lett a dirndli, hogy uccára, strandra trottőr viseletnek egész nyugodtan fel lehet venni. Az ember a dirndli ruha anyagából menyecskésen beköti a fejét, karjára teszi a piaci szatyortól nem sokban különböző strandszatyrot és senki sem akad olyan, aki az ilyen ruhában megjelenő hölgyre azt mondaná, hogy nincs jól felöltözve, vagy pórias a viselete.

Ne viseljünk otthon nagyanyáinktól levetett régi holmikat sub titulo: otthon minden jó. Nagy tévedés. Már többször irtam, de nem győzöm elégszer hangsúlyozni, hogy legalább olyan fontos az otthoni jól öltözöttség, mint a »kimenő« ruha. És még mentséget sem hozhatunk fel arra, hogy nem tudunk még otthoni ruhákat is csináltatni az elegánsak mellett, mert ninesen pénzünk, ugyanis ezeket a kis ruhákat valóban fillérekért lehet kihozni és ha valaki ügyes, különösen egy dirndlit egyszerűbben otthon maga is tud készíteni. Tehát Hölgyeim! Jelszó: Otthon is elegánsan!

Shortfelsőrészt,

strandmelltartót, fűzőt raffinált párisi szabással GOLDSTEIN KAROLINNÁL Miklós ucca 5. szám.

DIVATPOSTA

Csináltassak-e? Ilyenkor, július végén, már valahogy inkább őszi sötétebb dolgokat ajánlok, mert biztosan már nem lesz annyi jó idő, hogy le tudná viselni és őszre pedig jó lesz indulásnak. Ezért én inkább egy fekete maroccin ruhát ajánlok esetleg egy fehér maroccin felsőrésszel, de vegyen annyi feketét, hogy őszre a fehér helyébe be lehessen a feketét illeszteni. — Mezei virág csokrot tegyen a kivágásba és a fehér selyempikké kabátját nagyszerűen tudja majd hozzá viselni, az oldal zsebébe tegyen bele egy élénszínű muszlin zsebkendőt. Üdvözlet.

Piros-kék. A piros-kék összeállitás nagyon szép, különösen szép estélyi ruhán. Csináltassa piros muszlin ruháját úgy, hogy nagyon bő húzott szoknyája legyen, vállba húzott derékkal, elől, hátul mélyen spicces kivágással és az övbe tegyen bele két nagy, szinte hatalmasnak tetsző kék virágokat, nagy kék szárakkal is. Van ilyen nagy kék stilizált pipacs, vagy mákvirág. Ilyeneket gondolok. — Kék cipőt is vehet hozzá. A kesztyüt feleslegesnek tartom. Üdvözlet.

»*Érdeklődő.*« K. levelére csak azt válaszolhatom, hogy augusztus végén, mikor a szezon kezdődik, tegyen egy hirdetést bele egy elterjedt fővárosi napilapba, hogy mint elsőrangú szabásznő ajánlkozik. Biztosan sok levelet fog kapni, mert olyankor nagy a kereslet. Sajnos, én magam nem járhatok utána, mert rengeteg dolgom van. Üdvözlettel.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz krt. 35. küldjék.

HETI ÉTLAP

Hétfő. Ebéd: Gulyásleves, cseresznyés meggyes rétes, barack. — Vacsora: Felvágott, zöldpaprika, tojás, meggy.

Kedd. Ebéd: Spárgaleves, töltött marhaszelet, tök, körte. — *Szerda.* Ebéd: Zöldborsóleves, dinsztelt marhanyelv zöldbab, palacsinta. Vacsora: Aludttej, zöldpaprika, vajaskenyés, őszibarack.

Csütörtök: Ebéd: Köményleves, bécsi szelet, burgonya, uborka, alma. Vacsora: Lecsós tojás, gyümölcs.

Péntek. Ebéd: Zöldbableves tejfellel, rakott burgonya, túrós rétes. — Vacsora: Tejben griz, csokoládéval, déli tészta, gyümölcs.

Szombat. Ebéd: Burgonyaleves, fasirthús, kelkáposzta, barack. — Vacsora: Zöldpaprikás tojás rántotta saláta, körte.

Vasárnap. Ebéd: Zöldbableves, gombás rostélyos, uborka, rizs, őszibarack krém. — Vacsora: Májpástétom, zöldpaprika, hideg tök, mignon.

MNB. eng. sz. 737.

NÉMET NYELVTANFOLYAMMAL EGYBEKÖTÖTT

Ausztriai nyaralások

A Magyar-Osztrák Társaság védnöksége alatt német tanfolyammal egybekötött nyaralási akciókat rendez a Transcontinent Utazási Iroda a romantikus Karinthiában, a gyönyörű Wörthi-tó partján, Mária-Wörthben, Johann O. Trebitz német nyelvtanár vezetése mellé.

RÉSZVÉTELI DIJAK: 1 hétre P 138.—, 2 hétre P 189.—, 3 hétre P 239.—, 4 hétre P 286.—.

A részvételi díjakban bennfoglaltatik: útiköltség Budapesttől—Budapestig, kifogástalan lakás és ellátás, nyelvoktatási díj, strandfürdő bérlet, gyógydíjak, borravalók és poggyász-szállítás.

INDULÁS: augusztus 1-én, augusztus 8-án és augusztus 15-én.

Részletes prospektussal szívesen szolgál lapunk kiadóhivatala.

Részvételre levelezőlapon is jelentkezhet a

Transcontinent

Utazási Irodánál, Budapest, V., Dorottya ucca 7. szám.

2 HÉT PÁRISBAN

tökéletes programmal, kitűnő elszállásolással igen olcsó árakon.

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK

központi irodája: Budapesten a Transcontinent Utazási Iroda, Szegeden a »Délmagyarország« kiadóhivatala.

Jegyről és lakásról mielőbb gondoskodjék!

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

HIRDETMÉNY. A rühösség fertőző állati betegség, a m. kir Földmivelésügyi miniszter úrnak ebben a tárgyban 34.600—1937. F. M. sz. alatt kiadott körrendelete szerint a mult év közepe óta állandóan terjed. Minthogy a rühösség nemcsak a beteg állatok leromlása és a gyógykezelés költségei által okoz igen lényeges gazdasági károsodást, hanem azáltal is, hogy a külföldre irányuló állatkivitelünk elé sokszor elháríthatatlan akadályokat gördít, ennélfogva továbbterjedését minél előbb meg kell állítani és a betegségeket mindenképpen elfojtani. Felhívom tehát a város állattartó közönségét, hogy hasznos háziállatainak rühösségben történt megbetegedését, vagy a betegségre gyanus állatokat, mihelyst azt észleli, annál is inkább azonnal jelentse be a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál, mert a rühösség elterjedését főképpen a be nem jelzett, eltitkolt esetek okozzák és mert éppen ezért a bejelentés elmulasztását a törvény szigorúan bünteti. A rühösség okozta fentemlített gazdasági károsodás csakis így lesz elkerülhető.

A szomorúság húsz esztendeje

Amikor ezerkilencszáztizenhat novemberének utolsó előtti keddjén búcsút mondott földi életének a császár, Ketterl a lakáj felöltöztette tábornoki egyenruhába a kihűlt testet és a Burg többi szolgájával ő szögezte be az egyszerű fakoporsót, amelybe Ferenc Józsefet átszállították a Habsburg sirboltba. A kapucinus barátok guardiánja hónapokon keresztül kérte az udvart, hogy a fakoporsót cseréljék ki ércből kovácsoltra, de ezt a kérést nem teljesítették azok, akik Ferenc József ordóit hordták aranyzsinóros frakkokon. Csak, amikor Schratt Katalin erélyesen és gorombán közbelépett, készült el ércből a koporsó és éjszaka és titokban tették át ebbe a császár be nem balzsamozott holttestét ...

(25) **(COPYRIGT by Jób Paál, Utánnyomás tilos.)**

A császár a háború kitörésének esztendejében töltötte utoljára a nyarat Ischlben, ahol életének annyi sok szomorúsága érte, a következő évben már vadászatra sem ment és soha többé nem kereste fel a Kaiservillát. Schratt Katalin ezzel szemben a háború esztendeiben még a téli hónapokat is Ischlben szomorkodta végig, ide vonult el a világ elől a császár halála után, itt találta őt a forradalom és talán az iscli nép loyalitásának köszönhető, hogy nem esett bántódása.

Ugyanakkor, amikor a Svájcba menekülő Jenő főherceget Innsbruck után az osztrák határon pőrévé vetkőztették és elszedték utolsó fillérjét is, amikor a trónjavesztett császár a wartholzi kastélyban napokon keresztül nem tudott húshoz jutni, amikor a főhercegek lefüggönyözött kocsiban és álruhában hagyták el a vörös zászlódíszbe öltözött császárvárost, ahol lámpavasra húzták volna azt, aki a Gotterhalte-t meri énekelni, a Glorietegasse csendes villájának ablakain le voltak húzva a redőnyök, de így is darabokra törték a felszaggatott járdakövek a zsaluk zöld léceit.

... Amikor Windischgrätz hercegnő Rudolf és Stefánia leánya — a császár unokája! — május elsején magasra tartva kezében a vörös lobogót és a Marseillest énekelve vezeti végig Bécs utcáin, a Ringen, ahol Károly császár szobra áll, a proletárokat, akik kenyeret és jogot követelnek, — akkor tér vissza előbb csak palotájába, majd a következő évben hietzingi villájába Schratt Katalin ...

A Burgba nem megy el.

Talán azért, mert tudja, hogy a várfa, amelynek sapkáin piros rozetta díszlik ott, ahol egykor a császár monogramja csillogott, úgy sem engedné be a termekbe, amelynek renaissance és barokk bútorait a Wollzeilen árulják régiségkereskedők gazdag amerikaiaknak.

Első útja a császár sírjához vezet és Schratt Katalin koszorúja az első, amely Ferenc József földi maradványai fölött megjelenik. A Bécset járó franciák virágokkal díszítik fel minden nap a reichstadti herceg szárkofágját, a francia trikolor büszke színei pompáznak az illatos virágokból font koszorúk és csokrok szalagján. Ferenc Józsefre nem gondol más csak a barátnője....

Az árak egyre magasabbra szöknek a kirakatba aggatott cédulákon, az osztrák korona egyre zuhan és egy napon Schratt Katalin egymillió koronája az Osztrák-Magyar Bankban csak annyit ér, amennyiért egy jobbnevű belvárosi suszter mérték után elkészít egy pár cipőt.

Jön a Mieterschutz: partájokat akarnak beköltöztetni a Glorietegasseba, de aztán mint partáj jelentkezik Mara a szakácsné és a kertész. A szomorúság húsz esztendejének első éveit visszavonultságban tölti a császár barátnője, aki már ekkor elmult hatvan esztendős, de ősz hajszál még mindig nem jelent meg a fején. A villa kapuján idegenek nem lépnek be, a háború közepefelé hadikórház volt itt és az önkéntes ápolónők vöröskereszttel díszített fehérruhájában maga Schratt Katalin ápolta a frontok sebesültjeit ...

Esténként, vagy a késő ősz délutánjainak már estébe hanyatló sötét óráiban néha megnyílik a villa kapuja, urak osonnak be ide, urak, akiken lomposan fest a szürke civil ruha és akiken meglátszik, hogy egykor uniformisban feszítettek. Eljön a császár adjutánsa, ott ül órákig a szalonban és nem szól egy szót sem, eljön Liechtenstein herceg, az adjutáns, a császár orvosa, Kerlz dr, a Stephanskirche melletti cellaszerű lakásáról kisétál Hietzingbe verőfényes napokon néha Seydl püspök is, délelőttönként meglátogatja Schrattot Ketterl, a lakáj, aztán jönnek sorra a kollégák, a Burgtheater még mindig szereplő művészei, akik terített asztalra találnak a kenyérjegy korszakának szomorú napjaiban.

A Burgtheater nem folyósít már nyugdíjat, de azért Schratt Katalin házába nem ismerik a gondot ...

A bankok safejaiban titkos kezek megértő gonddal vigyáztak a kincseket érő ékszerekben gazdag acélresorokra, a vitrinekben nehézveretű ezüst serviccek, porcellánok, amiknek mását királyok számára készítették Sévresben és Karlsbadban, a szekrények telistele ruhákkal, amelyek ugyan kimentek már a divatból, de még mindig bőséges választékot jelentettek egy hatvanöt esztendős asszonynak az élete végéig.

... Lassanként aztán megkezdődik a régi élet Schratt szalonjaiban, csak éppen, hogy a vendégek száma fogy el évről évre ...

... Amikor hónapokkal ezelőtt Bécsben jártam és keresve kutattam egy olyan ember után, aki ott volt a schönbrunni kastélyban, amikor reszkető kezeivel utoljára nyult az enyhülést jelentő teáscsésze után a haldokló császár, mindössze egyetlen ilyen embert találtam a hietzingi kastélyban ...

... Ez az egyetlen ember is — ma inspektor és ő vezeti az idegeneket, akik belépőjegyet váltanak és borravalót adnak azért, hogy megnézzék a termeket, ahol Ferenc József uralkodott — csak kályhafűtő volt a császár elmulásának ködös és havas napján.

A többiek: adjutánsok és generálisok, udvarmesterek és kancelária urai keveset dolgozó és sokat reprezentáló urak a katonai és civil kabinetirodában, excellenzek és sektionschefek, gárdisták, meg valóságos belső titkos és udvari tanácsosok a spanyol etikettet szülte ceremóniák tarka tobzódásában, főigazgatók és igazgatók — lassan sorra elmentek mind és valahányszor megfogyatkozott a számuk, mindig kevesebb lett eggyel a vendégek száma Schratt Katalin házában ...

Augusztus 18-án, a születésnapon, amikor régente csillagot vartak a kadétok parolinjara a hadapróiskolákban és sortüzek dördültek a templomok előtt — két gyertya ég lobogva a hietzingi villában, egy matróna szomorú szobájának fényesre politúrozott asztalán. Ez a két gyertya pislákol november huszonegyedikén is, amikor már életének utolsó napján nem akarta már látni barátnőjét a császár, ez a két gyertya gyul november tizenkilencedikén, Erzsébet napján is és szeptember 10-én, amikor a Genfi Bearivage szállódában izgatottan hívta Madame Mayer Monsieur Gollay-t, az orvost. Mindszentek ünnepén, halottak napján eljutnak a matróna koszorúi a kapucinusok sírboltjába, a hietzingi temetőbe. Kiss Miklós hantjához és Badenbe, ahol a szülők nyugszanak.

Az esztendő többi napjaiban, megy minden a maga rendes útján Schratt Katalin villájában, ebéd idején Gravest bontanak és Pommeryt, csak olyan kávét pörkölnek meg a konyhában, amelyik Braziliából érkezik és a villa vendégei még mindig illatos havannára gyujtanak a pipázóban.

Minden megy a maga rendes útján, éppen csak a vendégek száma fogy el hónapról hónapra ...

A kalendáriumban egyre több lesz az olyan dátum, amely új napokat jelöl meg gyászimák napjaiul, egyre több az olyan fotografia, amelynek viselőjéért engesztelő gyászmisét mutatnak be, az élők száma egyre megfogyatkozik és miként az esti órákban az árnyék, azonképpen napról napra nő az emlékek száma ...

A kremsieri bemutatkozástól a császár haláláig eltelt idő minden napjának meg volt a maga eseménye az egykori Königswärter palotában és kint Hietzingben, a Glorietegasseban.

Azóta, hogy a kapucinusok sírboltjának kapujában a guardian megkérdezte a koporsót hozóktól:

»Ki az, aki ide bebocsátást kér?« — és arra a feleletre, hogy:

»Első Ferenc József, Isten kegyelméből Ausztria császára és Magyarország aposoli királya kíván megtérni őseihez« — tompa hangon felelte:

»Ezt az embert pedig nem ismerem én« — és csak akkor nyitotta ki a rézkarikára akasztott hatalmas kulcscsomóval a kriptaajtót, amikor szertartás szerint imígyen felelt az udvarmester, hogy:

»A Te testvéred Ferenc József az Urban kéri a bebocsájtását ...«

... egyforma szürkeségben telnek el húsz esztendőn át a szomorúság napjai a császár barátnőjének elárvult otthonában. (Folytatjuk.)

Egy öreg matróna minden reggel a templomba indul — Foto Willinger.

pengőt visszatérítünk a városnak. Amennyiben pedig haszon mutatkoznék, akkor a város visszakapja az 5000 pengőjét és strandfürdője még külön legalább 4200 pengő hasznot produkált a szabadtéri játékok folytán.

Kértük még ezenfelül a városi világítási vállalattól, hogy létesítse a szükséges villanyberendezéseket, a rendezők viszont a fogyasztott villany árát térítenék a városnak.

Ez volt a terv. Látnivaló, hogy a műsor nagyvonalu és páratlanul mutatós előadásokra alkalmas. Az ország első énekeseit óhajtottuk szerződtetni s a helyárakat — a Háry előadásain okulva — másfélpengős átlagra tettük. Ez biztosította volna az anyagi sikert.

Az egész nagyszabású terv rengeteg munkát jelentett volna debreceni iparosoknak, kereskedőknek, sok pénz megmozgatását s egy kis aratást a város ipara és kereskedelme számára. Mint távoli cél, az lebegett előttem, hogy ha most megmutatjuk: lehet jövedelmet hajtó Debrecenben a szabadtéri játékok rendezése, akad vállalkozó, aki a földmunkák insségmunkában adása mellett felépíti a Nagyerdőn az ország első szabadtéri színpadát. A helye ott van, mint a Vásáry-rezsim egyik nagyszerű tervének abbahagyott kezdete, a kitelepített lövölde területén. Csodálatos, szép álom ez, amely könnyen valósággá lehetne.

Az egészet szépen megírtam, kifejtettem, megokoltam és benyujtottam Debrecen város polgármesteréhez. Teltek, multak a hetek, egyszer — jóval elmult már az első előadás terminusa — megkaptam rá a polgármester úr válaszát: a kérés nem teljesíthető, mert a költségvetés arra fedezetet nem nyujt.

Ebbe a — Debrecenben oly megszokott — kátyuba fulladt tehát bele ez a nagyvonalú vállalkozás. Más város sulyos tízezreket ad ki a szabadtéri játékokért, az idegenforgalom fejlesztéséért. Még a kis Hajduszoboszló is az ország minden lapjában feladja hirdetéseit s egy évben csak a fürdője reklámjára többet költ, mint amennyi lett volna Debrecen városra ennek a tervnek a rizikója. Gondoltuk volna azt, hogy strandfürdőt reklamirozzuk egyszer, hiszen tíz év év alatt nem ennyit kellett volna már költeni erre. Gondoltuk volna azt, hogy teszünk egy nagy kísérletet a debreceni ipar és kereskedelem érdekében, amelyeken alapszik ennek a városnak jóléte és kulturája. Gondoltunk volna közmondásra: aki nem vet, nem arat. Az irtózatos munkanélküliségre, amelyen enyhítő harmat lett volna legalább a szabadtéri játékok munkabére...

A mi városunk azonban csak arra tud gondolni: a költségvetés nem nyujt fedezetet. De hogy nyujtson, ha nem igyekszünk bővíteni a bevétel rovatot?

— **Grófné lesz Chaplin egyik egyik sztárjából.** Virgina Cherill, aki Chaplin leghíresebb filmjében, a »Nagyvárosi fények«-ben tette világhírűvé nevét, férjhezmegy. — Anglia egyik legősibb arisztokrata családjának a feje, Jersey grófja vezeti rövidesen az anyakönyvvezető elé. — Lord Jersey válópöre most ért véget és aznap, hogy a bíróság elválasztotta első feleségétől, egy dúsgazdag ausztráliai gyapjúkirály leányától, Jersey bejelentette, hogy elveszi Charlie Chaplin hajdani sztárját. Virginia Cherillnek szintén a második házassága lesz ez, amennyiben elözöleg Cary Grant angol filmszinész felesége volt. Virginia Cherill otthagyja a filmet férje kedvéért, aki a londoni City egyik legnagyobb magánbankházának egyik tulajdonosa.

BOROS szépen jól olcsón **fest, mos, tisztit** Piac utca 77.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Nyáron ~ otthon

A nagy nyári otthoni ruháknál főszempont, hogy ne legyen a ruha anyaga átlátszó, vagyis magyarra lefordítva ez annyit jelent, hogy ne kelljen alája felöltözködni. — Elég egy kombiné és a többit bízhatjuk nyugodtan a ruhára.

Legcélszerűbb egy most annyira divatos dressing gown szerű pongyolafélét csináltatni csíkos selyemfényű kartonból, vagy könnyű mintás selyemből, rövid felhajtott ujjakkal, pici herrnfazonos kivágással, elől két gombbal, egy zsebbel és hátul övvel, vagyis az öv csak két oldalról jöjjön, dragonszerűen.

Aki nem szereti a pongyolaféléket, megoldhatja kis ruhának is, elől végiggombolva, vagy pedig bebujósan, csak derékig gombolva, egy berakással a szoknyán, egy zsebbel, pici ujjakkal. A dísz ruhán a gombok legyenek, szép díszesek, vagy egyszerűen »jó pofák«, pillangósak, vagy szivesek, virágosak, vagy gombafélék, kinek mihez van kedve. A fontos csak az, hogy ne legyen rajta sok húzás, rakás, vagy hol, hogy a mosásnál könnyen lehessen vasalni és ha nagy meleg van, leülés közben ne nagyon gyürődjék, ennek előfeltétele pedig az, hogy ne legyünk annyira hiúk és ne csináltassuk annyira szükre a ruhát.

A dirndli, mint otthoni ruhadarab ugyancsak felkapott viselet lett az idén, mindenféle kedves, jókedvű anyagokat felhasználnak erre a célra és egész kultuszt üznek belőle, hogy milyen édes kötényeket választanak hozzá. Vagy kartonból, vagy pedig satinból. — A satin kötény, én nem mondom, szebb, mint az egyszerű karton, de a mosásnál nagyon célszerűtlen. A dirndlik minden elképzelhető fajtája divik ma, az egyszerű négyszögletes kivágású éppúgy, mint a seszlis, kis mellényes fazon, amelyik jobban áll. Ennek még az az előnye is megvan, hogy ma annyira bevett viselet lett a dirndli, hogy uccára, strandra trottőr viseletnek egész nyugodtan fel lehet venni. Az ember a dirndli ruha anyagából menyecskésen beköti a fejét, karjára teszi a piaci szatyortól nem sokban különböző strandszatyrot és senki sem akad olyan, aki az ilyen ruhában megjelenő hölgyre azt mondaná, hogy nincs jól felöltözve, vagy pórias a viselete.

Ne viseljünk otthon nagyanyáinktól levetett régi holmikat sub titulo: otthon minden jó. Nagy tévedés. Már többször irtam, de nem győzöm elégszer hangsúlyozni, hogy legalább olyan fontos az otthoni jó! öltözöttség, mint a »kimenő« ruha. És még mentséget sem hozhatunk fel arra, hogy nem tudunk még otthoni ruhákat is csináltatni az elegánsak mellett, mert ninesen pénzünk, ugyanis ezeket a kis ruhákat valóban fillérekért lehet kihozni és ha valaki ügyes, különösen egy dirndlit egyszerűbben otthon maga is tud készíteni. Tehát Hölgyeim! Jelszó: Otthon is elegánsan!

Shortfelsőrészt,

strandmelltartót, fűzőt raffinált párisi szabással GOLDSTEIN KAROLINNÁL Miklós ucca 5. szám.

DIVATPOSTA

Csináltassak-e? Ilyenkor, július végén, már valahogy inkább őszi sötétebb dolgokat ajánlok, mert biztosan már nem lesz annyi jó idő, hogy le tudná viselni és őszre pedig jó lesz indulásnak. Ezért én inkább egy fekete maroccin ruhát ajánlok esetleg egy fehér maroccin felsőrésszel, de vegyen annyi feketét, hogy őszre a fehér helyébe be lehessen a feketét illeszteni. — Mezei virág csokrot tegyen a kivágásba és a fehér selyempikké kabátját nagyszerűen tudja majd hozzá viselni, az oldal zsebébe tegyen bele egy élénszínű muszlin zsebkendőt. Üdvözlet.

Piros-kék. A piros-kék összeállítás nagyon szép, különösen szép estélyi ruhán. Csináltassa piros muszlin ruháját úgy, hogy nagyon bő húzott szoknyája legyen, vállba húzott derékkal, elől, hátul mélyen spicces kivágással és az övbe tegyen bele két nagy, szinte hatalmasnak tetsző kék virágokat, nagy kék szárakkal is. Van ilyen nagy kék stilizált pipacs, vagy mákvirág. Ilyeneket gondolok. — Kék cipőt is vehet hozzá. A kesztyüt feleslegesnek tartom. Üdvözlet.

»*Érdeklődő.*« K. levelére csak azt válaszolhatom, hogy augusztus végén, mikor a szezon kezdődik, tegyen egy hirdetést bele egy elterjedt fővárosi napilapba, hogy mint elsőrangú szabásznő ajánlkozik. Biztosan sok levelet fog kapni, mert olyankor nagy a kereslet. Sajnos, én magam nem járhatok utána, mert rengeteg dolgom van. Üdvözlettel.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz krt. 35. küldjék.

HETI ÉTLAP

Hétfő. Ebéd: Gulyásleves, cseresznyés meggyes rétes, barack. — Vacsora: Felvágott, zöldpaprika, tojás, meggy.

Kedd. Ebéd: Spárgaleves, töltött marhaszelet, tök, körte. — *Szerda.* Ebéd: Zöldborsóleves, dinsztelt marhanyelv zöldbab, palacsinta. Vacsora: Aludttej, zöldpaprika, vajaskenyés, őszibarack.

Csütörtök: Ebéd: Köményleves, bécsi szelet, burgonya, uborka, alma. Vacsora: Lecsós tojás, gyümölcs.

Péntek. Ebéd: Zöldbableves tejfellel, rakott burgonya, túrós rétes. — Vacsora: Tejben griz, csokoládéval, déli tészta, gyümölcs.

Szombat. Ebéd: Burgonyaleves, fasirthús, kelkáposzta, barack. — Vacsora: Zöldpaprikás tojás rántotta saláta, körte.

Vasárnap. Ebéd: Zöldbableves, gombás rostélyos, uborka, rizs, őszibarack krém. — Vacsora: Májpástétom, zöldpaprika, hideg tök, mignon.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT

HIRDETMÉNY. A rühösség fertőző állati betegség, a m. kir Földmívelésügyi miniszter úrnak ebben a tárgyban 34.600—1937. F. M. sz. alatt kiadott körrendelete szerint a mult év közepe óta állandóan terjed. Minthogy a rühösség nemcsak a beteg állatok leromlása és a gyógykezelés költségei által okoz igen lényeges gazdasági károsodást, hanem azáltal is, hogy a külföldre irányuló állatkivitelünk elé sokszor elháríthatatlan akadályokat gördít, ennélfogva továbbterjedését minél előbb meg kell állítani és a betegségeket mindenképpen elfojtani. Felhívom tehát a város állattartó közönségét, hogy hasznos háziállatainak rühösségben történt megbetegedését, vagy a betegségre gyanus állatokat, mihelyst azt észleli, annál is inkább azonnal jelentse be a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál, mert a rühösség elterjedését főképpen a be nem jelzett, eltitkolt esetek okozzák és mert éppen ezért a bejelentés elmulasztását a törvény szigorúan bünteti. A rühösség okozta tetemlített gazdasági károsodás csakis így lesz elkerülhető.

MNB. eng. sz. 737.

NÉMET NYELVTANFOLYAMMAL EGYBEKÖTÖTT

Ausztriai nyaralások

A Magyar-Osztrák Társaság védnöksége alatt német tanfolyammal egybekötött nyaralási akciókat rendez a Transcontinent Utazási Iroda a romantikus Karinthiában, a gyönyörű Wörthi-tó partján, Mária-Wörthben, Johann O. Trebitz német nyelvtanár vezetése mellé.

RÉSZVÉTELI DIJAK: 1 hétre P 138.—, 2 hétre P 189.—, 3 hétre P 239.—, 4 hétre P 286.—.

A részvételi díjakban bennfoglaltatik: útiköltség Budapesttől—Budapestig, kifogástalan lakás és ellátás, nyelvoktatási díj, strandfürdő bérlet, gyógydíjak, borravalók és poggyász-szállítás.

INDULÁS: augusztus 1-én, augusztus 8-án és augusztus 15-én.

Részletes prospektussal szívesen szolgál lapunk kiadóhivatala.

Részvételre levelezőlapon is jelentkezhet a

transcontinent

Utazási Irodánál, Budapest, V., Dorottya ucca 7. szám.

2 HÉT PÁRISBAN

tökéletes programmal, kitűnő elszállásolással igen olcsó árakon.

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK

központi irodája: Budapesten a Transcontinent Utazási Iroda, Szegeden a »Délmagyarország« kiadóhivatala.

Jegyről és lakásról mielőbb gondoskodjék!

PAÁL JÓB RIPORTSOROZATA:

A SZINPADTÓL A TRÓNIG

Ferenc József és Schratt Katalin regénye

A szomorúság húsz esztendeje

Amikor ezerkilencszáztizenhat novemberének utolsó előtti keddjén búcsút mondott földi életének a császár, Ketterl a lakáj felöltöztette tábornoki egyenruhába a kihült testet és a Burg többi szolgájával ő szögezte be az egyszerű fakoporsót, amelybe Ferenc Józseefet átszállították a Habsburg sirboltba. A kapucinus barátok guardiánja hónapokon keresztül kérte az udvart, hogy a fakoporsót cseréljék ki ércből kovácsoltra, de ezt a kérést nem teljesítették azok, akik Ferenc József ordóit hordták aranyzsinóros frakkokon. Csak, amikor Schratt Katalin erélyesen és gorombán közbelépett, készült el ércből a koporsó és éjszaka és titokban tették át ebbe a császár be nem balzsamozott holttestét ...

(25) **(COPYRIGT by Jób Paál. Utánnyomás tilos.)**

A császár a háború kitörésének esztendejében töltötte utoljára a nyarat Ischlben, ahol életének annyi sok szomorúsága érte, a következő évben már vadászatra sem ment és soha többé nem kereste fel a Kaiservillát. Schratt Katalin ezzel szemben a háború esztendeiben még a téli hónapokat is Ischlben szomorkodta végig, ide vonult el a világ elől a császár halála után, itt találta őt a forradalom és talán az iscli nép loyalitásának köszönhető, hogy nem esett bántódása.

Ugyanakkor, amikor a Svájcba menekülő Jenő főherceget Innsbruck után az osztrák határon pőrévé vetkőztették és elszedték utolsó fillérjét is, amikor a trónjavesztett császár a wartholzi kastélyban napokon keresztül nem tudott húshoz jutni, amikor a főhercegek lefüggönyözött kocsiban és álruhában hagyták el a vörös zászlódíszbe öltözött császárvárost, ahol lámpavasra húzták volna azt, aki a Gotterhalte-t meri énekelni, a Glorietegasse csendes villájának ablakain le voltak húzva a redőnyök, de így is darabokra törték a felszaggatott járdakövek a zsaluk zöld léceit.

... Amikor Windischgrätz hercegnő Rudolf és Stefánia leánya — a császár unokája! — május elsején magasra tartva kezében a vörös lobogót és a Marseillest énekelve vezeti végig Bécs uccáin, a Ringen, ahol Károly császár szobra áll, a proletárokat, akik kenyeret és jogot követelnek, — akkor tér vissza előbb csak palotájába, majd a következő évben hietzingi villájába Schratt Katalin ...

A Burgba nem megy el.

Talán azért, mert tudja, hogy a várfa, amelynek sapkáin piros rozetta díszlik ott, ahol egykor a császár monogramja csillogott, úgy sem engedné be a termekbe, amelynek renaissance és barokk bútorait a Wollzeilen árulják régiségkereskedők gazdag amerikaiaknak.

Első útja a császár sirjához vezet és Schratt Katalin koszorúja az első, amely Ferenc József földi maradványai fölött megjelenik. A Bécset járó franciák virágokkal díszítik fel minden nap a reichstadti herceg szárkofágját, a francia trikolor büszke színei pompáznak az illatos virágokból font koszorúk és csokrok szalagján. Ferenc Józsefre nem gondol más csak a barátnője ...

Az árak egyre magasabbra szöknek a kirakatba aggatott cédulákon, az osztrák korona egyre zuhan és egy napon Schratt Katalin egymillió koronája az Osztrák-Magyar Bankban csak annyit ér, amennyiért egy jobbnevű belvárosi suszter mérték után elkészít egy pár cipőt.

Jön a Mieterschutz: partájokat akarnak beköltöztetni a Glorietegasseba, de aztán mint partáj jelentkezik Mara a szakácsné és a kertész. A szomorúság húsz esztendejének első éveit visszavonultságban tölti a császár barátnője, aki már ekkor elmult hatvan esztendős, de ősz hajszál még mindig nem jelent meg a fején. A villa kapuján idegenek nem lépnek be, a háború közepetelé hadikórház volt itt és az önkéntes ápolónők vöröskereszttel díszített fehérruhájában maga Schratt Katalin ápolta a frontok sebesültjeit ...

Esténként, vagy a késő ősz délutánjainak már estébe hanyatló sötét óráiban néha megnyílik a villa kapuja, urak osonnak be ide, urak, akiken lomposan fest a szürke civil ruha és akiken meglátszik, hogy egykor uniformisban feszítettek. Eljön a császár adjutánsa, ott ül órákig a szalonban és nem szól egy szót sem, eljön Liechtenstein herceg, az adjutáns, a császár orvosa, Kerlz dr, a Stephanskirche melletti cellaszerű lakásáról kisétál Hietzingbe veröfényes napokon néha Seydl püspök is, délelőttönként meglátogatja Schrattot Ketterl, a lakáj, aztán jönnek sorra a kollégák, a Burgtheater még mindig szereplő művészei, akik teritett asztalra találnak a kenyérjegy korszakának szomorú napjaiban.

A Burgtheater nem folyósít már nyugdíjat, de azért Schratt Katalin házába nem ismerik a gondot ...

A bankok safejaiban titkos kezek megértő gonddal vigyáztak a kincseket érő ékszerekben gazdag acélresorokra, a vitrinekben nehézveretű ezüst servicek, porcellánok, amiknek mását királyok számára készítették Sévrében és Karlsbadban, a szekrények telistele ruhákkal, amelyek ugyan kimentek már a divatból, de még mindig bőséges választékot jelentettek egy hatvanöt esztendős asszonynak az élete végéig.

... Lassanként aztán megkezdődik a régi élet Schratt szalonjaiban, csak éppen, hogy a vendégek száma fogy el évről évre ...

... Amikor hónapokkal ezelőtt Bécsben jártam és keresve kutattam egy olyan ember után, aki ott volt a schönbrunni kastélyban, amikor reszkető kezeivel utoljára nyult az enyhülést jelentő teáscsésze után a haldokló császár, mindössze egyetlen ilyen embert találtam a hietzingi kastélyban ...

... Ez az egyetlen ember is — ma inspektor és ő vezeti az idegeneket, akik belépőjegyet váltanak és borravalót adnak azért, hogy megnézzék a termeket, ahol Ferenc József uralkodott — csak kályhafütő volt a császár elmulásának ködös és havas napján.

A többiek: adjutánsok és generálisok, udvarmesterek és kancelária urai keveset dolgozó és sokat reprezentáló urak a katonai és civil kabinetirodában, excellenzek és sektionschefek, gárdisták, meg valóságos belső titkos és udvari tanácsosok a spanyol etikettet szülte ceremóniák tarka tobzódásában, főigazgatók és igazgatók — lassan sorra elmentek mind és valahányszor megfogyatkozott a számuk, mindig kevesebb lett eggyel a vendégek száma Schratt Katalin házában ...

Augusztus 18-án, a születésnapon, amikor régente csillagot vartak a kadétok parolinjára a hadapróiskolákban és sortüzek dördültek a templomok előtt — két gyertya ég lobogva a hietzingi villában, egy matróna szomorú szobájának fényesre politúrozott asztalán. Ez a két gyertya pislákol november huszonegyedikén is, amikor már életének utolsó napján nem akarta már látni barátnőjét a császár, ez a két gyertya gyul november tizenkilencedikén, Erzsébet napján is és szeptember 10-én, amikor a Genfi Bearivage szállódában izgatottan hivta Madame Mayer Monsieur Gollay-t, az orvost. Mindszentek ünnepén, halottak napján eljutnak a matróna koszorui a kapucinusok sirboltjába, a hietzingi temetőbe. Kiss Miklós hantjához és Badenbe, ahol a szülők nyugszanak.

Az esztendő többi napjaiban megy minden a maga rendes útján Schratt Katalin villájában, ebéd idején Gravest bontanak és Pommeryt, csak olyan kávét pörkölnek meg a konyhában, amelyik Braziliából érkezik és a villa vendégei még mindig illatos havannára gyujtanak a pipázóban.

Minden megy a maga rendes útján, éppen csak a vendégek száma fogy el hónapról hónapra ...

A kalendáriumban egyre több lesz az olyan dátum, amely új napokat jelöl meg gyászimák napjaiul, egyre több az olyan fotografia, amelynek viselőjéért engesztelő gyászmisét mutatnak be, az élők száma egyre meglogyatkozik és miként az esti órákban az árnyék, azonképpen napról napra nő az emlékek száma ...

A kremsieri bemutatkozástól a császár haláláig eltelt idő minden napjának meg volt a maga eseménye az egykori Königswärter palotában és kinn Hietzingben, a Glorietegasseban.

Azóta, hogy a kapucinusok sirboltjának kapujában a guardian megkérdezte a koporsót hozóktól:

»Ki az, aki ide bebocsátást kér?« — és arra a feleletre, hogy:

»Első Ferenc József, Isten kegyelméből Ausztria császára és Magyarország aposoli királya kíván megtérni őseihez« — tompa hangon felelte:

»Ezt az embert pedig nem ismerem én« — és csak akkor nyitotta ki a rézkarikára akasztott hatalmas kulcscsomóval a kriptaajtót, amikor szertartás szerint imígyen felelt az udvarmester, hogy:

»A Te testvéred Ferenc József az Urban kéri a bebocsájtását ...«

... egyforma szürkeségben telnek el húsz esztendőn át a szomorúság napjai a császár barátnőjének elárvult otthonában. (Folytatjuk.)

Egy öreg matróna minden reggel a templomba indul — Foto Willinger.

Express hirdetések

olcsó, megbízható beszerzési források:

Ha szőrmét olcsón akar vásárolni, keresse fel
Adler Jenőné szőrme üzletét
Gambrinus átjáró.

Háztartási cikkek és fűszeráruk
legolcsóbban beszerezhetők
Bakos István
ász- és fűszerkereskedésében
Csapó ucca 86.

Gyári maradékokban
legszebb ujdonságok
csodaolcsón
dr. Révésznénél
Piac-utca 42. szám
Pannonia udvarban

Zománcozott
tűzhelyek, virágdézsák
Bészler Lajosnál
Piac u. 17.

Nap- és esőernyők, gyermekernyők
legolcsóbban
Esernyőüzemben
Piac u. 42. Pannonia udvar.

Legdivatosabb
uriszabóság
Moskovits József
Piac u. 41.

Megbízható
szegedi paprikát
fűszeri, ecetet
Jónásnál vegyen
Arban, minőségben
vezet! Csapó-u. 37.

Rőfös, rövidárut, férfi kalapot
legolcsóbban
GOMBOS divatházban
Csapó ucca 103.

Izléses cégtáblák a legolcsóbban
készülnek
Bordás címfestőnél, Piac u. 71.
Kérjen díjmentes ajánlatot.

Üzletátépítés miatt harisnya, kesztyü, kombiné, reformnadrág, férfi ing, nyakkendők, rövidáruk meglepő olcsón lesznek árusítva MAYER Csapó u. 6

Stormking tenniszütők
Kántor Ernő és Társánál
Hurozást vállal

Fogait „Kredo" fémből csináltassa.
A Kredo fémfogak **törhetetlenek!**
10 éves gyári garanciával készülnek. Kérje fogorvosától.

Bodnár
műszerésznél gyári áron vehet **kerékpárt, alkatrészt és gumikat.** — Egy vásárlással meggyőződhet.
Debrecen, Csapó u. 68

Szabó Béla szücsüzletét áthelyezte
Piac-u. 75. sz. alá Sas-u. 4 sz. alól

Gumijavítás, accumulátor készítés
Rétinél
Piac u. 42. Pannonia udvar.

Uj cím:
Kővári Miklós
szücsmester Sas u. 2.
Kész és feldolgozatlan szőrmeárut alakít.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttlewort R. T.
vezérképviselete és főraktára
Ráhmer Sándornál
Debrecen, Deák Ferenc u. 11. (szemben a Törvényszékkel) Telefon 29-62
Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek.

Hungária Kézimunkaüzlet
Piac ucca 14.
Mindenféle kézimunka anyagok nagyon olcsón.

Órákban, ékszerekben legolcsóbb
Halász

Robbanó lencse
1 doboz 24 fillér
ismétlő riasztó pisztoly 6 P
Kántor Ernő és Társánál

Szliuka István
szikvizgyár
„Csokonai" Ásványvíz bizományos.
Teleki u. 100. Tel. 21-11.

Kraszula kenyér
ízletes, tiszta. Kóstolja meg!
Kassai-ut 9. sz. Telefon 29-23.

Mindig szép lesz frizurája, ha dauerjét MINK csinálja
Hatvan ucca 6.

Takaréktűzhelyeket
legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelben, Csempével kirakottat 60 pengőtől felelősséggel készítek
Molnár Elemér
Csapó-utca 98.

Legfinomabb fagylalt Sánthánál
Higienikus tisztasággal készül a legjobb anyagból!
Hatvan-utca, Püspöki palota

Világítsunk villannyal | Főzzünk gázzal | Fűtsünk gázgyári kokksszal
Debrecen sz. kir. város világítási vállalata.

Beszélgetés a „nyaralókkal"

A debreceni munkásszervezetek 120 munkásgyermeket nyaraltatnak, hogy megjavuljon a „kondíciójuk"

»Lánc, lánc, eszterlánci cérna,
Cérna volna, selyem volna,...«

Százhúsz gyerek ugrál körbefogózva a széles nagy udvaron, a volt **Margit fürdő** udvarán. Százhúsz apró mezitlábas proletárgyerek, fiúk és lányok. Három hétig nyaralni fognak a munkásszervezetek jóvoltából, három hétre kikerültek a pincékből, három hétig enni fognak, négyszer naponta; csodálatos három hét!

— Reggel 8 órától este 6 óráig vannak a telepen a gyerekek — mondja az egyik telepfelügyelő. — Az udvart a **Városi Takarékpénztár** ingyen bocsátotta rendelkezésünkre. A nyaralási akcióhoz szükséges pénzt, 400 pengőt a város adta, a többit a munkásszervezetek gyűjtés útján teremtették elő. Amíg ez a pénz tart, fenntartjuk a telepet. Lehetséges, hogy újabb adományok is érkeznek és akkor még további egy hétre meghosszabbítjuk a nyaralási akciót. Ráfér szegénykékre, nagyon rossz kondicióban vannak.

Hát a kondició nem a legjobb:

Pataki István 14 éves nyaralótól megkérdem, hogy jár-e már iskolába. Hat évesnek neztem. Nagy cső tengerit gyömöszölt a szájába, jóízűen csámcsog.

— Mikor ettél utoljára ilyen jól?

— Semmikor! Még soha!

Amikor a tengeri szóhoz engedi jutni, elmondja, hogy péktanuló szeretne lenni, mert akkor mindig ehetne kenyeret. »Még talán fehéret is.«

Sólyom István 9 éves ember elmondja a menüt. Reggel tej, uzsonnára tej vagy lekváros és mézeskenyér, ebédre krumplileves, tészta. Tegnap keménymagos leves és pörkölt volt ebédre.

— Csodás ebéd volt, kérem, nagyon jól jött nekünk. Proligyerekek vagyunk, nem jut nekünk ilyes mire.

És rámnéz azokkal az öreg, felnőtt szemekkel, Uristen, a nyomorukról beszélő öreg munkások tekintetével néz rám.

Tóth és **Szabó** Évike is remeknek találja a kosztot. Az minden vágyuk, ha felnőnek, hogy varrónők lehessenek. »Mert akkor rendes ruhába járnának...«

— Az én apám cipész — mondja az egyik Évike.

— Az enyém meg csizmadia! — mondja a másik kicsit büszkén. De azért nem eresztik el egymás kezét.

Török Ilonáék hatan vannak testvérek. Most még egyedül jött el, de holnap elhozza a kis testvéreket is.

— Bótos szeretnék lenni, újságíró bácsi kérem, mert a füszeresnek jól megy, van lisztje, kolbásza, kenyere, minden. Hát azért.

— Borbélynak lenni a legjobb a világon — szólt közbe egy kis fekete leány, **Szilágyi** Rózsi — az ember ondolál, aztán kapja a sok borravalót. A borbélynak könnyű a megélhetése!

Az egyik sarokba újra megkezdték a lánc, lánc, eszeterláncozást. Összefogózva, egymás kezét fogva ugrálnak körbe: olyan furcsa érzés mintha felnőttek játszanának ezt a gyerekjátékot, lánc, lánc, eszterlánc és közben a megélhetésről gondolkoznak és ráncos a homlokuk.

Lakót szeretne házába?
Hírdessen a Független Ujságban.. A hírdetés biztosan meghozza a régen üresen levő lakásba a lakót.

Hazatérők

Vadász Endre fametszetei

»Egyszerű, fehér, fekete vonalakkal érzékelteti a művész a hazatérők útját, vágyódását, célhozközeledését, megérkezését...«

Ezeket a szavakat írja a fametszet gyűjtemény bevezető szavaiba **dr. Pataki** József és — igaza van. Egy rövid mondatban jellemzi a metszetek életét, vonalainak és világosságának hangulatát és minden gondolatot, amelyet a művész belemetszett a formák és fényeffektusok szépségébe. Határozottan művész és határozottan kivételes tehetség.

A metszetek gondolata: zsidó. És benne a zsidó tragédia, de él a zsidó tragédia mellett az optimizmus is. Valami elevenen érzékeltető lágy hangulat vonul végig minden képen. Bennük az erőt adó vallásos érzés és a nagy küzdések, a bolyongás és az állandó honvágy a megnyugvás felé erőteljesen jut kifejezésre.

A gondolat életrekeltése művészi. A vonalak finomsága, a fényhatások teljes és tökéletes alkalmazása, harmonikus összhangba hozzák meg a gondolatok életét. Néhány artisztikusan odavetett vonal vagy egy-két aprólékosan kifinomult mozdulat: érzelmeket vetít és biztos kezű ábrázoló készség határozott érzékkel mond el minden mondani valót. **Vadász** Endre művészi tehetségét is hirdeti. Esztétikusan szépet nyújt s örömöt annak, aki értékelni tudja a tiszta és művészi szépet.

Az izlésesen összeállítottt sorozatot **Schnabel** László költői szövege magyarázza. Megindító és bensőséges az a melankólikus melegség, ami elömlik a képeken, amikor ezeket a kisérő sorokat olvassa az ember. Nagyon átérezte a képek bánatát és örömét, amikor azok magyarázó szövegét írta.

Méltó az album a befogadásra. És minden bizonnyal nagy sikert arat a művészi szépségével. Az album Fazekas Lajosnál kapható 5 pengőért, Piac ucca 44. szám alatt.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város Törvényhatóságánál, a mentőszolálat keretében 1937 augusztus hó 15-ével szigorló mentőorvosi állás megüresedik. Ezekre az alkalmazásokra pályázatot hirdetek. A pályázók kötelesek igazolni, hogy az egyetem orvostudományi karán absolutoriumot nyertek. (Előnyben részesülnek azok, akik szülészetből, belgyógyászatból, sebészetből már szigorlatot tettek), hogy a mentő tanfolyamot elvégezték, továbbá a mentőszolgálatban legalább egy hónapi gyakorlatuk van s erkölcsi tekintetben fedhetetlen előéletűek. A szigorló mentőorvos díjazása havi 48 pengő. Az alkalmazás hat hónapra szól, mely azonban egy izben hat hónappal meghosszabbítható. — Az okmányokkal felszerelt pályázati kérvények a hivatáso tűzoltó főparancsnoksághoz 1937 augusztus hó 5-ig déli 12 óráig adhatók be. Elkésbe beadott pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. *Polgármester.*

A Debreceni Független Ujság rádiómüsora

julius 25-től julius 31-ig

VASÁRNAP, JULIUS 25.

Budapest I.

9.30: Hírek.
10: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet Puszta Sándor ercsi segédlelkész mondja.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr lelkész.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjeletés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
Közben kb. 13.35: „Világhírmondó." Máthé Elek dr előadása.
14: Hanglemezek.
15: Időszerű gazdasági tanácsadó. — Székács Elemér gazdasági főtanácsos előadása.
15.50: A Wolffner-gyár dalárdája. — Vezényel Gyermelyi Ferenc.
16.30: „A falu művészete." Szunyoghné Tüdös Klára előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Pázmán György zongorázik.
17.35: „Békebeli boldog vakációk." — Agvagfalvi-Hegyi István csevegése.
18.05: Kubányi György magyar nótákat énekel, kisér Horváth Gyula és cigányzenekara.
19.15 „Néger költők Amerikában." — Irta Forgács Antal. Előadja Perényi László.
19.45: A rádió szalonzenekara.
Közben kb. 20.15: Sporteredmények.
21.10: Hírek.
21.30: A balatonalmádi „Anna bál" közvetítése müsoros esttel. Rendezi a Pátria magyar írók és művészek klubja. Beszélő Budinszky Sándor.
23: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

11.40: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
15: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla.
17: „Magyar kalandorok a XVIII. században" Halász Gábor dr előadása.
17.30: Tánclemezek.
18.30: „A magyar renaissance zenéje." Siklós Albert előadása.
19.35: „A fiatal lányok testi nevelése." Irta Wanko Rudolfné. (Felolvasás.)
20.30: Hírek, lóversenyeredmények.

Rövidhullámon

a HAS 3 hívójeles adóállomáson, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson

15 órától 16 óráig: Köszöntő. — Angol nyelvű hírszolgálat. Tulipános láda. — Nyaralunk. Szász Ila vidám csevegése. — Régi idők. — nótaegyveleg. — Mit üzen a rádió. Szózat.
1937. július 25—26-án, hétfőre virradó éjjel a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson **1 órától 2 óráig.** Részletes müsor azonos a HAS 3 hívójeles adó július hó 25. 15 órától 16 óráig közvetítendő műsorával.

HÉTFŐ, JULIUS 26.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A biedermeier gavallér életrajza." (Felolvasás.)
10.45: „Derü és ború a régi pesti főiskolákon." Irta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. — Vezényel Figedy Sándor.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Budanovits Mária, az Operaház tagja énekel, Magyar Tamás hegedül.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Hogy állunk a Mars-lakókkal?" Cavalloni Ferenc dr előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Jávai vulkánok közt." — Irta Keöpe Viktor. (Felolvasás.)
17.30: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-pavillonból. Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 17.55: Pálfty József dr szegedi polgármester előadása a szegedi szabadtéri játékokról.
18.30: „Az ajándékozó." Kolozsvári-Grandpiere Emil elbeszélése.
18.55: Budapesti Koncert Szalonzenekar.
20.15: Búcsútábortűz a hárshegyi cserkészparkban. Közvetítés a világjamboreera készülő cserkészektől. Beszélő Budinszky Sándor.
21: „Dánia." (Idegenforgalmi előadás.)
21.10: Hanglemezek.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
Szünetben kb. 22.45: Hírek német nyelven.
22.35: Közvetítés a Debrecen-étteremből. Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.25: „Nagy énekesek tündöklése és bukása." Irta Lévay Endre. (Felolvasás, hanglemezekkel.)
19: „Damaszkuszi mozaik." Pászthy Margit előadása.
20: Hírek.
20.20: Közvetítés a Anol Parkból. Az Anol Park jazz-zenekara játszik. Tőkés József vezetésével; énekel Csillag Béla.
21.15: „A gordonka a magyar zene történetében." Major Ervin dr előadása. Közreműködik Brodszky Ferenc.

KEDD, JULIUS 27.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Xantus János." (Halálának hatvanadik évfordulóján.) — Irta Halász Gyula. (Felolvasás.)
10.45: „Divatcsevegés." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Kiss Lajos és cigányzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Vándor Lajos meséi.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Közvetítés a margitszigeti Polóklubból. Vécsey Ernő jazz-zenekara játszik, Horváth Ernő énekel.
17.50: Tavak egy város alatt. Uszva a mikrofonnal a tapolcai barlangokban. Beszélő Kessler Hubert dr és Budinszky Sándor.
18.25: A rádió szalonzenekara.
Közben kb. 19.15: Eucharisztikus kongresszusok jelmondata: A szeretet köteléke. Schuller Dezső alpolgármester előadása.
19.50: „A nyár madárvilága." Wargha Kálmán dr, a Madártani Intézet főadjunktusának előadása.
20.20: „Az opera a magyar játékszin műsorán: Déryné." Pataky József előadása. Közreműködik Kőszegi Teréz (ének) és Turay Mihály (zongora).
21.20: Hírek.
21.40: Dohnányi est. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik Faragó György (zongora) és Melles vonósnégyes.
Szünetben kb. 22.15: Időjárásjelentés.
23: Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyari Imre és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.30: A Földmívelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórája.
19: „Utak és viziutak a régi Magyarországon." Farkas László dr előadása.
20: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.
20.50: „Az öblös üveggyártás." Bárdos Féltoronyi Zoltán előadása.
21.55: Ügetőversenyeredmények.
21.20: Tánclemezek.

—

SZERDA, JULIUS 28.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Tudunk-e nyaralni?" Irta Petricskó Miklósné. (Felolvasás.)
10.45: „A fizető vendég." Irta Liszkay Zsuzsanna. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Ignáth Gyula énekel (zongorakísérettel).
12.35: Hírek.
13: A rádió szalonzenekara.
Közben kb.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Daltalan ifjúság." Egry Viktor előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Nő a horgászbottal." Bobochay Erzsi csevegése.
17.30: Hanglemezek.
18.10: A világjamboreera induló magyar cserkészcsapat búcsútáborozása az ereklyés országzászlónál. Beszélő Budinszky Sándor.
18.30: „Majthényi Flóra." Török Sophie előadása, a költőnő százéves születési évfordulóján.
19: „Alexandra." (1937. június 13-i előadásunk megismétlése viaszfelvételről.) Operett három felvonásban.
Utána kb. 21.50: Hírek.
21.50: A világjamboreen résztvevő magyar cserkészcsapat indulása a Keleti-pályaudvarról. — Beszélő Pluhár István.
22.15: Időjárásjelentés.
22.20: Közvetítés a Vadászkürt-szállóból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.
22.35: Földes Andor zongorázik.
23.10: Hírek francia és olasz nyelven.
23.20: Tánclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

19.10: „A tudomány műhelyéből." — (Felolvasás.)
19.40: Hanglemezek.
20.55: „Változó idők, változó detektív" Képes Ferenc előadása.
20.35: Hírek.

Rövidhullámon

a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson

1 órától 2 óráig: A levegő hősei. (Induló.) — Mi ujság az óhazában? Rapszódia két tételben. — Balázsnóták. Magyar Gyümölcs. (Pap Miklós előadása.) — Tulipános láda. — Magyarország a nagyvilágban. — Magyar Hiszekegy.

—

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 29.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.29: „Egy római patricius hölgy élete Aquicumban." Irta Papp Miklós. (Felolvasás.)
10.45: „Nagytakarítás." Irta Darvas Rózsa dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Szmirnov Szergej balalajka-zenekara.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Befőzés." Fischhoff Gyuláné háztartási előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Bura Sándor és cigányzenekara.
Közben kb. 17.30: „A Budapesti Nemzetközi Asszonyhét". Beszélgetés Spurné Bárdos-Féltoronyi Magdával, az Asszonyhét rendezőjével.
17.55: Népek dalai
18.35: A Székesfővárosi Zenekara műsorának közvetítése a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonból. Vezényel Bor Dezső. Közreműködik Szilvássy Margit, az Operaház tagja.
19.30: Házi hangverseny. Rendezi és konferálja Csanády György.
Utána kb. 21.30: Hírek.
21.50: A rádió szalonzenekara. Közreműködik Orosz Júlia, az Operaház tagja.
Szünetben kb. 22.10: Időjárásjelentés.
23: Dreschler Ottó dr németnyelvű előadása: „Balladen und Märchen in Szeklerland." (Balladák és mesék Székelyföldön.)
23.15: Közvetítés az Ostende-kávéházból Az Ostende-kávéház huszonnégytagú cigánygyerek zenekara muzsikál.
0.05: Hírek német nyelven.

Budapest II.

17.50: Hanglemezek.
19: „A magyar jobbágy és Mária Terézia. II. Pálffy Ilona dr előadása.
19.30: A Székesfővárosi Zenekar műsorának közvetítése a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonból. Vezényel Bor Dezső. Közreműködik Szilvássy Margit az Operaház tagja.
20.30: Hírek, lóversenyeredmények
20.50: Hanglemezek.

—

PÉNTEK, JÚ .

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Időszerű szemle." (Felolvasás)
10.45: „A csecsemő bőre és szervezete közötti kapcsolatok." Irta Keszler József dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Csorba Gyula és cigányzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.45: G. Kiss Zsuzsa zongorázik.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Amikor a magyar diplomáciai nyelv volt." Irta Kazáry Károly. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A magyar hadügy kialakulása." Tóth Zoltán dr előadása.
19.30: Hanglemezek.
Közben kb. 18: A rádió tárgysorsjáték ismertetése.
18.35: Fekete Lajos verseiből ad elő.
18.50: „Varázsfuvola." előadás ismertetése.
19: A salzburgi ünnepi játékok keretében Mozart „Varázsfuvola" c. kétfelvonásos dalművének közvetítése.
Szünetben kb. 20.15: Hírek.
Az előadás után kb. 22: Időjárásjelentés.
22.10: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalon- és jazzzenekarának műsora.
Közben kb. 22.25: A Magyar Uszó Szövetség előadása a Horthy-kupa vízipoló körmérkőzéséről.
23: Hírek angol nyelven.
23.05: Közvetítés a Dénes-étteremből. Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.30: Hanglemezek.
19.30: „Göncölszekér." Révész Béla elbeszélése.
20: A rádió szalonzenekara.
21.15: Hírek.
21.35: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál.

—

SZOMBAT, JULIUS 3 .

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Sas Ede elbeszéléseiből: „A sakk tábla mellett." (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Szépművészeti Múzeum Munkácsy gyűjteményét ismerteti Balás-Piri László dr (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Pető Imréné énekel, zongorán kíséri Pető Imre.
12.45: Hírek.
13: A rádió szalonzenekara.
Közben kb.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Szellemi tornaóra a gyermekeknek." Bánóczy Dezső dr előadása. (Hanglemezekkel.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Petőfi halála." Illyés Gyula előadása.
17.30: Tánclemezek.
18: A rádió tárgysorsjáték húzása.
19.15: A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
Szünetben kb. 19.45: „Az ipari szervezetek külföldön és hazánkban." Szeghalmi László dr, az Ipartestületek Országos Központja segédtitkárának előadása.
20.30: „Holnap reggel." Tragikomédia három felvonásban. Irta Karinthy Frigyes.
Utána kb. 22.20: Hírek, időjárásjelentés.
23.25: Megemlékezés Liszt Ferenc halálának évfordulóján.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

17.30: „Hogyan lesz a rádióhullámból hang." Zakariás János postafőmérnök előadása.
19.30: A Földmívelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hanglemezek:
21.05: Hírek, ügetőversenyeredmények.
21.25: Közvetítés a Gellért-szállóból. Komor Géza jazz-zenekara játszik.

Rövidhullámon

a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusos

24 órától 1 óráig: Társalgó. Liszt Ferenc halálának 51. évfordulóján. — Mi ujság az óhazában. — Részletek Buttykay Ákos operettjeiből. — Zápor. (Hangjáték egy felvonásban. — Magyarország a nagyvilágban. — Himnusz.

—

Külföldi műsor

VASÁRNAP, JULIUS 25.

Beograd: 18.55 Lemezek. 19.30 A nemzet órája. 19.50 Lemezek. 22.20 Vendéglői zene. 22.50 Tánczene.
Berlin: 18.00: Szórakoztató zene. 19.20 Harmonika-gitár hangverseny. Rendőrzenekar és kisrádiózenekar. — 22.30 Tánc-zene.
Kassa-Kosice: 16.00: 17.20 Népdalok, versek, fúvós-zenekar. 18.00 Lemezek.
Königsberg: 20.00 Zenei térkép. Rádiózenekar. 22.40 Tánc-zene.
London Regional: 19.00 Katonazene. Közben tenoráriák. 21.05 Schumann: II. szimfónia. 22.30 Ájtatosság.
Milano: 19.30 Vegyes zene. 23.00 Winter-zenekar. 23.15: Vegyes hangverseny. 23.30 Vegyes lemezek.
Radio Paris: 20.15 Műdalok. 20.30 Szomorújáték. 22.30 Katonazenekari lemezek. 23: Tánc-zene.
Stockholm: Szórakoztató zene. 22: Beethoven-lemezek.
Stuttgart: 18.00 Komoly és vidám dolgok. Utána lemezek. 21.00 Könnyű és tánc-zene. 24: Szonáta.
Wien: 11.45 Kamarazenekar. 12.55 Szórakoztató zene. 15.40 Mandolinzenekar. 21.45 Rádió zenekar. 23.00: Mozart: Kis éji zene. Strauss János: Császárkeringő. Krevsler: Kis bécsi induló.

HÉTFŐ, JULIUS 26.

Beograd: 18.10 Rádiózenekar. 19.30 A nemzet órája. 21.00: Nagy rádiózenekar. 22.15 Népzene. 22.45 Tánclemezek.
Berlin: 19.00: Esti visszhang. 22.30 Tánczene.
Breslau: 19.00: Dalos est. 19.50 A 12. német dalosünnep. 22.10 Vidám játék. 22.30 Könnyű és tánc-zene.
Bucuresti. Radio-Romania: 18.00 Szórakoztató zene. 19.35 Lemezek. — 21.10 Két állomás együtt: Gadin Anna énekel. 21.45 Hangverseny.
Deutschlandsender: 18.00 A nyárról szóló zenedarabok. 19.00 Muzsikáló apróságok. 20.10 Kamarazene. — 23.00 Tánc-zene.
Hamburg: 19.00 Szórakoztató zene. 20.10 Régi és újabb hamburgi versek és zenedarabok. 21.20 Lemezek.
Leipzig: 19.10 Tűzérénekkar. 19.50 Tarka est. 21.10 Drezdai filharmónikurok.
Milano: 19.00 Vegyes zene. 21.00 Keringők és indulók. 21.50 Szonáta fuvolára és hárfára.
Praha: 16.10 Az I. nemzeti gárda fúvós zenekara. 17.40 Hauner énekesnő. 22.30 Lemezek.
Radio Paris: 20.30 Hősi zene lemezeken. 20.45 Szimfónikus hangverseny.
Wien: 12.20 Könnyű és tánc-lemezek. 17.55 Horak Ferenc zongorázik. 17.40 Baritonáriák. 21.40 Wang Stella zongorázik. 22.20 Tánc-zene.

KEDD, JULIUS 27.

Beograd: 18.45 Nyemesek hegedül. 22.15 Olgyehop Olga énekel. 22.45 Tánclemezek.
Berlin: 19.00: Esti visszhang. 19.20 Kedvelt könnyű lemezek. 20.20 Szórakoztató zene.
Deutschlandsender: 18.40 Saljapinlemezek. 19.00 Roosz Emil zenekara. 20.10 Tánczene.
Frankfurt: 19.00 Vidám zeneművek a nyaralásról. 20.00 Tánczene. 21.15 Szórakoztató hangverseny. 22.30 Könnyű- és tánczene.
Hamburg: 19.00 Katonazene. 20.10 Vidám alakok különböző operákból lemezekkel. 22.30 Rádiózenekar.
Köln: 18.50 Tréfás óra lemezekkel. 20.10 Huszonhat szólista négyesjátéka 22.50 Tánc-zene.
München: 19.00 Szórakoztató zene. 19.30 Hangjáték. 21.10 Művészlemezek.
Róma: 19.35 Hírek magyarul. 21.00 Szimmű. 22.15 Oblach csellóművész. 22.50 Tánc-zene.
Wien: 12.00 Szórakoztató zene 13.00 Hírek. 14.00 Dohnányi-művek. — 19.40 Kívánságlemezek. 22.20 Rádiózenekar.

SZERDA, JULIUS 28.

Beograd: 19.10 Lemezek 20.00 Ének kar. 21.00 Humor. 22.20 Lemezek.
Berlin: 19.00 Esti visszhang. 19.20 bécsi zene lemezeken. 20.10 Szórakoztató és népzene baritondalokkal. — 22.30 Tánc-zene.
Bucuresti. Radio-Romania: 18.00 Szórakoztató zene. 20.00 Lalo: Spanyol szimfónia (lemezeken). 20.35 Jelescu Pál zongoraművész játéka. — 21.45 Vendéglői zene.
Köln: 18.30 Kamarahatos. 20.10 Aachen-fürdő zenekara. 22.40 A bonni madrigál-együttes. 23.10 Könnyű- és tánc-zene.
London Regional: 19.30 Mű magán- és karénekre, vonósokra, orgonára. 20.00 Tarka est 23.40 Fischer Edvin zongoraművész.
Warszawa: 16.15 Zongorahármas. 18.15: Eggerth Márta lemezei. 19.00 Híres karnagyok lemezei. 23.15 Szórakoztató zene.
Wien: 12.00 Könnyű zene. 14.00 Pjatigorszkij csellóművész. — 21.55 Dambrauskaite Antónia szoprán dalokat énekel. 22.20 Tánclemezek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 29.

Beograd: 19.00: Lemezek. 20.30 Nagy rádiózenekar.
Frankfurt: 19.00 Könnyű lemezek. 22.30 Szórakoztató zene.
Hamburg: 19.00 A brémai városi muzsikusok zenekara. 20.20 Tarka képek a filmmütermekből. 21.10 Divatos tánc-zene. 22.40 Szórakoztató zene.
Luxemburg: 19.45 Énekötös. 20.15 A mező örömei. 20.30 Rózsák tízperce. 22.05 Vegyes zene.
Pozsony-Bratislava: 17.40 Chalkovski csellóművész. 22.35 Magyar hírek. 23.00 Lemezek.
Praha: 22.20 Közvetítés az antwerpeni munkásolimpiászról. 22.35 Lemezek.
Stockholm: 19.30 Szórakoztató zene. 20.45 Ének-, hegedű- és zongoraverseny. 22.00 Szórakoztató zene.
Warszawa: 19.00 Hangjáték. 22.00 Uminska hegedűművésznő. 22.30 Spanyol dalok gitárral.
Wien: 12.00 Könnyű zene. 13.10 Szimfónikus lemezek. 19.00 Hírek. — Bárzene dalokkal. 22.20 Rádiózenekar, 23.00 Könnyű zene.

PÉNTEK, JULIUS 30.

Bruo: 16.10 Rádiózenekar. 17.05 Rádiózenekar Holub hegedűssel. 17.40 Lemezek.
Deutschlandsender: 18.30 Fúvószenekar. 19.00 Munkautáni vidám dalos est. 20.10 Kernigők és indulók.
Frankfurt: 19.00 A muzsikáló Eiffel vidék. 20.00 Nagy rádiózenekar. 24.00: Lemezek.
Leipzig: 19.30 Régi ezredek díszindulói. 21.15 Lemezek. 22.50 Könnyű- és tánczene.
London Regional: 19.30 Spanyol dallemezek. 20.35 Mozart: Varázsfuvola, opera. 22.30 Tánc-zene.
München: 19.00: Mozart: Figaró házassága, opera.
Warszawa: 18.10 Könnyű- és tárclemezek. 23.15 Tánc-zene.
Wien: 12.00 Szórakoztató zene. — 14.00 Fischer Edwin lemezei. 16.00 Hírek. 19.05 Mozart: Varázsfuvola, opera Salzburgból, vez.: Toscanini. — 22.20 Jazz.

SZOMBAT, JULIUS 31.

Berlin: 19.00 Esti visszhang. 19.20 Testőrcsapat zenekara. 20.10 Ünnepi dallamok.
Deutschlandsender: 18.00 Könnyűzene. 19.00 Keringőlemezek. 22.30 Csellószonáta. 23.00 Tánczene.
Kassa-Kosice: 16.05 Rádiózenekar Stoffani énekesnő és Szilárdy L. cimbalmossal. 17.40 Magyar műsor. — 19.10 Danyi Pali és cigányzenkara. — 22.35 Pozsony.
Luxemburg: 19.40 Luxemburgi félóra. 20.15 Az emlékezés zenéje. 21.00 Uj lemezek. 21.30 Korf Olga orosz és olasz dalokat énekel. 22.00 Rádiózenekar. 23.00 Tánclemezek.
Praha: 16.05 Fúvós katonazene. — 17.05 Jazz. 17.55 A karlsbadi első német dalos ünnepről. 19.35 Fok-zenekar vegyeskarral. 20.25 Tarka zenés est. 22.20 Az antwerpeni munkásolimpiászról. 22.35 Táncezene.
Róma: 19.35: Csak Bari: Hírek magyarul. 21.00 Egyfelvonásos. 21.30 Szimfónikus hangverseny.
Warszawa: 19.00 Tengerész-zene. 20.00 Tárca. Utána lengyel zene. 22.05 Szórakoztató zene. 23.15 Lemezek.
Wien: 12.00 Szórakoztató zene. — **13.30 A cserkész világtábor megnyitó ünnepsége, közv. Harlemből. 14.00** Jeritza szoprán lemezei. — 15.15 Citerazene. 19.25 Hangjáték. — 21.05 A salzburgi Mozart-zenekar Paumgartner vezényletével. 22.35—23.20 Rádiózenekar.

x Zeneszó mellett evezhet a nagyerdei csónakázó tavon! — Olcsó sport és szórakozás.

Legolcsóbban kifogástalanul! **fest és tisztit** WEISZ, Arany János utca 20 | Egy öltöny tisztítása vasalása 3 pengő

KÖNYVESHAZ

A Nyári Egyetem első tíz éve

Debrecen, 1937.

Megjelent a debreceni *Nyári Egyetem* első tíz évének beszámolója, amelyben eddigi kultúrmunkájának komoly eredményéről ad részletes beszámolót a megindulástól kezdve a mai napig.

A beszámoló a nyári egyetem megindulásának történetével kezdődik és sikerre vezető, életre támadását mondja el bevetőül. 1927 tavaszán indult meg a gondolat, *Milleker* Rezső, *Tankó* Béla és *Hankiss* János vetik fel a gondolatot és az egyetem tanácsa júniusi ülésén már megbizza a bölcsészeti kart a nyári tanfolyam megrendezésével. A magot elvetették és rövid idő alatt megnövekedett. A városi és állami támogatások is elősegítették ezt a fejlődést. Világos képét nyujtja a nyári egyetem rohamos fejlődésének a beszámolóban közölt statisztika. 1927-ben a hallgatók száma: 25, — 1932-ben már 210, míg 1936-ban a 735-öt is elérte. Az első esztendőben a külföldieket csak a külföldi magyarok képviselték ,míg a többi esztendőben fokozatosan növekedett a külföldiek száma és 1932-ben már eléri a 74-et, míg 1936-ban 239-re növekszik. Érdekes a részleges statisztika is: 1927—1936-ig a külföldiek statisztikája azt mutatja a nemzetek szerinti elosztásban, hogy a legnagyobb számban az olaszok (258), majd utánuk sorrendben a németek (189), lengyelek (125) és 50-es létszám alatt a hollandok, franciák, bolgárok, finnek észtek, belgák, osztrákok, svédek, kinaiak, angolok, amerikaiak, csehek, törökök, kanadaiak, svájciak, oroszok, norvégek, spanyolok, hinduk s lettek szerepelnek. Évről-évre állandóan bővül a Nyári Egyetem programmja és ezzel a határozott fejlődés képét mutatja. Beszámol az általános kereteken kivül a jelentés a tudományos munka komolyságáról és annak teljesítményeiről, majd foglalkozik a nyári egyetem hallgatóinak nyujtott szórakozások változatosságáról.

Tíz esztendős multját a Nyári Egyetem az elmult év augusztusában ünnepelte meg és Berán Lajos szobrászművész által alkotott emlékéremmmel örökítette meg a nevezetes fordulót. Ennek a fordulónak az emlékezetét szolgálja ez a most megjelnet kiadvány is, amely megörökíti azokat a küzdelmeket s azt a komoly munkát, amelyet a magyar kultura szolgálatában és annak fejlesztésével fejtett ki a — már úgy mondhatjuk — nagy multú Nyári Egyetem.

A Nyári Egyetem barátai bizonyára nagy örömmel fogadják a beszámolót, amely izléses kiállításával és illusztrációival is dicséretet érdemel.

KÖZGAZDASÁG

GYENGÜLT
A BÚZA ÉS A ROZS

Ujrozs októberre: 21.33, 20.70, zárlat 20.68—20.70.

Tengeri augusztusra: 12.00, 11.60, zárlat 11.56—11.58, — szeptemberre: 12.36, 11.90, zárlat 11.86—11.88.

A készárupiacon eleinte változatlan árakon bonyolították le az üzleteket, később azonban a határidőpiac lanyhasága is éreztette hatását.

A búza 5, a rozs 10—20, az árpa 50 fillérrel lett olcsóbb.

Ó- és újbúza: felsőtiszai 77 kg-os 20.85—21.10, 78 kg-os 21.05—21.25, 79 kg-os 21.25—21.50, 80 kg-os 21.50—21.70.

Rozs (új): 20.00—20.30.

Takarmányárpa (új): elsőrendű 17.00—17.50, középminőségü 16.75—17.00.

Zab: elsőrendű 18.20—18.30, középminőségü 18.00—18.20.

Tengeri: 11.85—12.00.

Ujbúza: 300 mm hajdui 80-as 21.75 300 mm felsőtiszai 80-as 21.70, 300 mm felsőtiszai 80-as 21.60, 600 mm hajdui 80-as 21.70, 300 mm hajduszoboszlói 80-as 21.70, 900 mm hajdui 80-as 21.70.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 19.80—20.20, árpa 16.00—16.50, rozs 18.20—18.50, zab 15.00—15.50, tengeri 10.30—10.50, lucerna 5.50—6.00—6.50—7.00 széna 4.00—4.50, here 5.00—5.20—5.50, szalma 1.30—1.40.

SERTÉSVÁSÁR

A mai sertésvásárra felhajtottak 348 darab sertést. A felhajtásból angol hússertés 70 darab. Árak: I. szedett 95—96.5, szedett közép 92—94, silány 84—90, angol tőkesertés 105—107 fillér. A vásár irányzata változatlan.

HIVATALOS
VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angolfont 16.80—17.00, 100 cseh korona 11.05—11.95, 100 dinár 7.50—7.95, 100 dollár 337.20—341.20, 100 francia frank 12.25—12.95, 100 leu 2.85—3.00, 100 lira 17.40—17.90. (Az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével.) 100 osztrák schillang 80.00—80.70, 100 svájci frank 77.35—78.25.

ORSZÁGOS VASÁROK

Július 25, vasárnap: Jászkisér, Szeged, Törökszentmiklós, Ujkécske.

Július 26, hétfő: Alap, Bonyhád, Csákvár, Dombóvár, Dunavecse, Erdőcsokonya, Érsekvadkert, Fadd, Fehérgyarmat, Gödre, Iharosberény, Jánoshalma, Kiskőrös, Kunmadaras, Lesencetomaj, Margcali, Németboly, Nógrád, Szany, Szeghalom, Szendrő, Tiszadob, Tiszatarján, Türje, Verpelét, Zirc.

Július 27, kedd: Bicske, Dunavecse, Nagypirit, Zirc.

Július 28, szerda: Alsónémedi, Bicske, Nagymaros, Nyírlugos, Nyírmada, Zomba.

Július 29, csütörtök: Csepreg, Hajdudorog, Jászfényszaru, Letenye, Pellérd, Tét.

Debrecen sz. kir. város központi választmányától. — 273/1937 kpv.

HIRDETMÉNY.

Értesítem a város lakosságát, hogy a központi választmánynak az országgyűlési képviselő választói ideiglenes névjegyzéke és a kihagyottak jegyzéke elleni felszólalásra, valamint a névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmek tárgyában hozott határozatai az 1925. XXVI. tc. 43 paragrafusa értelmében, folyó évi augusztus hó elsejétől, aug. hó tizenötödikéig bezárólag a központi választmány hivatalos helyiségében, (városháza, földszint 18. számú ajtó), naponként reggel 8 órától, déli 12-ig közszemlére tétetnek ki.

A központi választmány a felszólalásokra és az észrevételekre vonatkozó határozatok ellen az 1925 XXVI. tc. 44 paragrafusa értelmében a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.

A felszólalást elutasító határozat ellen csak a felszólaló, az annak helyt adó határozat ellen pedig csak a kihagyott fél élhet panasszal a közigazgatási bírósághoz.

Az, akinek az 1925. XXVI. tc. 43 paragrafusa szerint a határozatot kézbesítették, a kézbesítést követő 15 nap alatt, más jogosult legkésőbb augusztus hó 5. napját követő 15 nap alatt a panaszát a központi választmány elnökénél írásban nyujthatja be. A panaszban új okirati bizonyítékok is felhozhatók, időközben történt változásokra azonban a panasz nem alapitható. Minden panasz csak egy személyre vonatkozhatik.

A központi választmány a panaszokra és bizonyítékokra megteheti észrevételeit és az összes panaszokat együttesen a reájuk vonatkozó iratok és saját észrevételeik kiséretében szeptember hó 1. napjáig felterjeszthetik a közigazgatási bírósághoz.

Dr Kölcsey Sándor sk.,
polgármester,
közp. vál. elnök.

HIRDETMÉNY. Értesíti a városi adóhivatal a megváltott és vagyonváltságos földekből *földhözjutottakat*, hogy a 2000—1937. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kibocsátott 600—1937. P. M. sz. rendelet 7. paragrafusában foglaltak szerint, mindazokat, akik hadirokkantságuk (hadiözvegy, hadiárva) arany, illetve ezüst vitézségi érdemhez való jogosultságukat városi adóhivatalnál a rendelet megjelenésétől számított (július 12) 15 napon belül, (I. emelet. 28. szoba, Birtoknyilvántartás) okmányszerüleg igazolják, a terhükre megállapítandó ellenértékekből 25 százalékos mérséklésben részesülnek. A későbbi időpontban előterjesztett ezirányú kérelem felett a kir. pénzügyigazgatóság határoz. Nem kell újra igazolni a kedvezményre való jogosultságot annak, aki a multban ezt már igazolta s ennek alapján a kedvezményt élvezte is, továbbá a vitézi telkekre vonatkozólag sem. *Városi adóhivatal.*

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Házasság

Férjhez
menne középkorú iparosuő üzlettel. Leveleket »Komoly« jeligére a kiadóba kér. 240

Levelezés

Strapára,
rossz utakra »Skoda« kisautó, 7 liter fogyasztás, 40 pengő évi adó. Mácsai Sándor u. 2. Garage. 944

Short
HARISNYA
vékonyszálu
1·28
HAVAS Harisnyaházban

Tüzifát, szenet
takarékos ember télire már most szerzi be **Vágó József tüzifa- és széntelepén, a Margit-fürdőnél.** — Elsőrendü hazai szenek rövid ideig még a mult évi árban. Katonatisztek, altisztek, »Unió« tagok beszerzőhelye. **Telefon 10-24.** 906

Utolsó hét!
Már csak 31-ig tart a hatóságilag engedélyezett végkiárusitás 14.190 1937. B. sz. Ferenc József út 10. sz. a. Nagytemplom mellett levő női és férfi divatáru üzletemet megszüntetem. A raktáron levő árukat nagyon mélyen leszállított áron árusitom ki. **Üzleti berendezés és egy 10 kgros mérleg súlyokkal olcsón eladó.** Biró Márton. 5086

Betöltendő állás

Tanulólányt
jó családból valót fölvesz: Friczi kalapszalon. 937

Kifutófiú
felvételik. Garay u. 24. sz. Cipőgyár.

Ügyvédi
irodába kisegitőnek gép- és gyorsiró jogász (vagy kisasszony) azonnal felvételik. Cim a kiadóban. 169

Fiatal
fűszerkereskedősegéd felvételik. Cim: Márton Kálmán u. 2. 234

Vaseszstergályos,
lakatossegédek és tanulók felvetetnek. Preizler Mór, Boldogfalva u. 6. 939

Jómegjelenésü
hölgyek és urak magas jutalékkal felvétetnek. Cim a kiadóhivatalban. 5227

Gyakorlott
gépirónőt keresek, Rényi ügyvéd Miklós ucca 4. 942

Irodai
munkában jártas jómegjelenésü leány szerény fizetésre ajánlkozhat segédpénztárosnak. »Jó irásu« jeligére. 1110

Vasmunkás
házmestert keresek. Jelentkezni hétfőn a délelőtti órákban. Simonffy u. 7., I. em. balra. 5239

Mindenes
főzőnő felvételik. Sümeghy Árnagyné. Jelentkezni 7 órától 2-ig. Arany János u. 1. szám. 232

Rendszerető
mindenesleányt felveszek azonnal. Széchenyi u. 57., korcsma. 945

Rőfös
szakmában képzett segédet keres Zádor-cég, Hajdúböszörményben. Szombaton zárva. Ajánlatok irásban! 5238

Gyakorlott
ügyes hölgyek, akik horgolt és kötött kesztyük készitésében járatosak, irjanak az alábbi címre: »Kézimunka«. Postarestante, H. Tetétlen. 5237

Majoros
jó bizonyitványokkal október elsejére felvételik. — Arany János u. 15. 931

Állást keresők

Kovácssegéd
alkalmazást keres helyben vagy vidéken. Kun Rudolf, Vendég u. 89. 232

Kiadó lakás

Két
szoba, konyhából álló egyszerű udvari lakás augusztus egyre a város központjában, Bethlen u. 50. sz. alatt kiadó. Tiszta, csendes udvar. Értekezhetni háztulajdonossal, — Maróthy György u. 21., d. u. 2—3-ig. 930

Kettőszobás
udvari lakás kiadó. Bethlen 44. 5231

Szépen
bútorozott szoba kiadó. — Ferenc József út 43. II. 4. 943

Teljesen
különbejáratu csinosan bútorozott szoba parkírozott udvarban, nyaralás céljából is kitűnő, pormentes, kiadó. Péterfia ucca 48., hátul az udvarban. Érdeklődni Tóthnénál, vagy a tulajdonosnál. 5095

Csinosan
bútorozott szoba fürdőszoba használattal kiadó. Rákóczi u. 33. 5229

Teljesen
különbejáratú uccai kényelmesen bútorozott szoba kiadó néhány napra is. Garay 20. 936

Bútorozott
szoba Nagyerdőhöz, egyetemhez közel, fürdőzőknek, nyaralóknak kiválóan alkalmas, kiadó. Andaházy ucca 3. sz. Fürdő ucca 5. sz. 5114

Kiadó
kétszobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiséggel. — Borz 9. 938

Kiadó
kétszobás komfortos lakás, a befejezéshez szükséges évi lakbér előre fizetendő. József kir. herceg u. 46. 5136

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba kiadó. Timár ucca 41. sz. 246

Különbejáratú
bútorozott szoba, fürdőszoba s W. C.-vel, úgyszintén kisebb különbejáratú szoba azonnal kiadó parkírozott udvarban. Rákóczi u. 35. 940

Azonnal
kiadó 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyhás lakás. Teleki u. 9. sz. 214

Kiadó
különbejáratú uccai bútorozott szoba. Svétits palota. I. lépcső. I. em. 1. 244

Virágos,
csendes udvarban 2 szobás, konyhás, fáskamarás lakás kiadó kis családnak. Könyök ucca 3. szám alatt. 261

Teljesen
különbejáratú kapunalatti uccai bútorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban. 5220

Kétszobás
lakás augusztusra kiadó Szent Anna u. 60. szám. 231

Lakást keresők

Kertesházat
gyümölcsössel bérbe keresek, lehetőleg kétszobásat, a város nyugati részében. Ajánlatot »Állandó bérlő« jeligére a kiadóhivatalba kérem. S

Üzletek

Kiadó
Piac u. 5. sz. alatt 130 m² uccai üzlethelyiség február 1-ére. 932

Kiadó
nagyobb üzlethelyiség két kirakattal, Péterfia 8. Megtekinthető egykor. 924

Havi 50 P-ért
iparüzemnek 13x8 méter helyiség, víz, gáz, csatorna bevezetve, kiadó. Hunyadi u. 1. Bővebbet: Teleki 56.

Ingatlan

Ház eladó,
kedvező fizetési feltételekkel, szép nagy telekkel, — két uccára nyílik. Gyöngyvirág u. 18. 5160

Mindent
termő 5 holdnyi, kertészetnek, tehenészetnek, hízlaldának alkalmas prima földemet úriházzal, gazdasági épületekkel, vágóhídi villamostól hajításnyira eladom, vagy bérbeadom. Cím: kiadóban. 933

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Eladó
18 hold föld Létai út végétől 1 kilométernyire. Bellegelő 138 B. sz. alatt. Jobb igényeket is kielégítő új lakóházzal és gazdasági épületekkel. Tehenészetre kiválóan alkalmas, 4 hold kaszáló van. Érdeklődni: Dobozi-bérház A) lépcső II. 11. Pethő. 935

Családi ház
kiadó, esetleg eladó. József kir. herceg u. 18. 934

Kiadó
20 hold macsi tanyásföld októberre harmadában. — Kölcsey u. 15. 34

Eladó
Látóképnél Győri-féle 4 hold föld. Balmazújváros, Petőfi u. Németi. 220

Kiadó
24 hold föld, tehenészetre a város alatt. Értekezni: Baranyi ucca 42. 238

Eladó
a Mester ucca 3. szám alatti jól jövedelmező, építkezésre igen alkalmas, Bundi uccára is frontal bíró ház és telek. 235

Kiadó
Bánk 88. számú tanya 20 hold földdel. Értekezni: Nyíl u. 46. 24[illegible]

Rádió

Rádió
villanyszerelés, javítás legolcsóbban, felelősség mellett. Eredeti gyári gépek raktáron. Kedvező fizetési feltételek. Miklós ucca 2. 200

Eladás

Gyermekkocsi,
teljesen jókarban eladó. — Cím a kiadóban. 219

Tankönyv,
zsidó gimnázium I. osztályába eladó. Cím a kiadóban. 5148

Tankönyv,
I. kereskedelmibe való, eladó. Cím a kiadóban. 5147

Eladó
jutányosan jókarban levő kerti pad, új ebédhordó edénytartó, cégtábla, kézi utazó kosár. Arany János u. 23. 165

Bútor,
fényezett dió háló, konyhaberendezés, gyümölcsöskert, ház eladó. Deák Ferenc 10., asztalosnál. 257

Eladó
tárgyak: gépszíjjak, útibőrönd, priccsnyereg, vízmentes ponyva, — mély gyermekkocsi, süllyesztős varrógép, bicikli. Glück, Bádogos uca. 926

Elköltözés
miatt eladó ebédlő-, háló-, szalonbútor, szekrények, asztalok, márványlapok és egyéb háztartási tárgyak. Gyapjú takaró, lábzsák. — Karlsbadi ét- és üveg szerviz. Orvosi hagyatékból műszerek, gépek, könyvek. Jókai-, Dumas-sorozat és sok egyéb. József kir. herceg u. 18. 934

Bontásból
kikerült nagymennyiségű tégla, cserép, deszka, léc, ajtók eladók Ghillány laktanyánál. Telefon 19—71. 5228

500-as
felülvizsgált kitűnő állapotban levő motorkerékpár eladó. Külsővásártér 1. Hentes.

Eladó
malmoknak, raktáraknak nélkülözhetetlen 400 kg. teherbíró vasszerkezetű felvonó lift, üvegezett iroda, vagy nagyobb helyiségek elválasztásához részenként széjjelnyitható faajtók, elő szobákhoz faburkolatok. — Csapó ucca 14., festéküzletben. 5206

Olcsón
eladó kisebb üzletberendezés, külön háromajtós jégszekrény. Schwarcz. Hatvan 46. 941

B. M. W.
500-as szóló motorkerékpár kifogástalan állapotban eladó. Hajdúszoboszló, Bocskay ucca 32. alatt. 189

Egy
jókarban levő oldalkocsis motorkerékpár eladó. Balmazújváros, községháza. — Kordás. 216

APRÓHIRDETÉSEK DÍJA: hétköznap 10 szóig 50 fillér minden további szó 5 fillér vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek 32—12 telefonszám alatt is megtudhatók. — Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

Eladó
egy 500-as Rudge motorkerékpár, üzemképes, 320. Szathmári, Balmazújváros. 221

Eladó
1 darab 180x90 padlótokos, 4 darab 150x50 gerébtokos ablak. Rákovszky 4. 236

Használt
kis Singer-varrógép eladó. Varga ucca 12. S

Vétel

Ócskavasakat
mielőtt venne vagy eladna keresse fel Fischer Andort Csapó u. 89. Telefon 28-59. Ócska gépeket vásárolok. 999

Fáy arckrémes tégelyeket visszavesz
Grósz Nagy Ferenc Arany egyszarvú gyógyszertára (Színház mellett). 5108

Tankönyvet,
II. kereskedelmibe valót veszek. Cím a kiadóban. 5146

Ülőkádat,
jókarban levo fotelkádat keresek. Cím a kiadóban. 5139

Vennék
szódavízgyártáshoz való teljes felszerelést. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 5234

Üres
boroshordókat 300 literen felül veszek. Bethlen 44. 5230

Pénzt adok
bútorért, zálogjegyért, — mindenféle ingóságért. — Hívásra jövök. Barnáné, Csapó u. 16. 181

Fizetek
ócskavashulladékért kilogramonként öt fillért. — Klein, Hatvan u. 49. Telefon 34—28. 5154

Egy
használt fehér gyermekvaságyat megvételre keresek. Cím a kiadóban. 246

Pénz

Tízezer
pengőt kisebb tételekben biztosítékra kihelyezek. — Dr. Révész ügyvéd, Szent Anna ucca négy. 269

Oktatás

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41 2237

Elsőrendű
tanerő német nyelvből pót vizsgára előkészít és beszélni tanít. Hatvan ucca 1., I. k., III. 54. 5151

Ellátás

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon 23—39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorubb diétak.

Elsőrangú
házikoszt az Újságírók Clubjának éttermében. 4 fogásos nagymenu 1.10, — kis-menü 90 fillér. Diétás konyha orvosi előírás szerint. Piac ucca 26., I. em.

Izletes,
jó és olcso házikoszt az Újságírók Clubjának éttermeben fogyasztható. — Piac ucca 26., I. em. Bejárat a böröndös üzlet mellett.

Ajánlat

Kerékpár
és alkatrész legolcsóbb Keszlernél, Széchenyi u. 1. Külső 3.80-tól, tömlő 1.44, sengő 0.38, küllő 0.4 stb. 3305

Zamatos
újlétai bor kisebb-nagyobb tételekben, literenként is kapható. Bethlen 44. 5232

Mész, cement,
— mindenféle építkezési anyagok, valamint tűzifa, szén legolcsóbban beszerezhető. Fatelep, Miklós ucca 49. Telefon: 15—60. 5166

Kelengye
anyagok legszebb egyéni elkészítéssel »Favorit«-ban legolcsóbban. Csapó ucca 24. 5217

Gazdák
és festőknek kocsikenőcsök, halzsír, olajok, porfestékek, 1 kg. 24 fillértől, olajfestékek 1 kg. 60 fillértől, zománcfestékek 1 kg. 1.— pengőtől, gyorsan száradó padlólakkok, ruhamosó, súrolóporok, fémtisztítók legolcsóbb árakon, festékek, háztartási cikkek szerezhetők be. — Csapó u. 14. sz. Bel- és külföldi festékáruk üzletében. 5205

Különféle

Gyakorlott
varrónő házhoz ajánlkozik. Címet: »Szerény igényű« jeligére kiadóhivatalba kér. 237

A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVENTE. Laptulajdonos: Debreceni Független Ujság Vállalat. Nyomta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir herceg ucca 1. szám.